Bezpečnostně právní akademie, s.r.o., střední škola
Sídlo: 17. listopadu 177, 542 34 Malé Svatoňovice
MS| tel: 725 387 199, e-mail: svatonovice@bp-akademie.cz
PHA| tel: 725 387 194, e-mail: praha@bp-akademie.cz
(D) IČO: (CZ) 27 12 13 13

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

NÁZEV:

BEZPEČNOSTNĚ PRÁVNÍ ČINNOST

OBOR VZDĚLÁNÍ:

68-42-M/01
BEZPEČNOSTNĚ PRÁVNÍ ČINNOST

ZAMĚŘENÍ PRAHA

Mgr. Viktor Kratochvíl
ředitel školy

FORMA A DÉLKA VZDĚLÁVÁNÍ: DENNÍ ČTYŘLETÉ STUDIUM

PLATNOST ŠVP: OD 1. 9. 2026 PRO VŠECHNY ROČNÍKY

Obsah

Obsah 2
1. Základní údaje o škole 4
2. Profil absolventa 5
2.1. Kompetence absolventa 5
2.2. Klíčové kompetence 5
2.3. Odborné kompetence 10
2.4. Pracovní uplatnění absolventa 12
2.5. Vazba kurikula odborného vzdělávání na národní soustavu kvalifikací (NSK) 13
2.6. Organizace vzdělávání 13
3. Charakteristika školy 14
3.1. Materiálně technické zabezpečení školy 14
3.2. Personální zabezpečení činnosti školy 15
3.3. Spolupráce s dalšími partnery a organizacemi 15
4. Charakteristika ŠVP 15
4.1. Organizace výuky 15
4.2. Způsob hodnocení žáků 16
4.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných 17
4.4. Podmínky pro přijímání ke vzdělávání 18
4.5. Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence 18
4.6. Způsob ukončení vzdělávání 19
5. Učební plány 20
5.1. Přehled počtu vyučovacích hodin v ročnících dle předmětů 20
5.2. Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání 21
5.3. Přehled naplněnosti požadovaných odučených hodin v RVP 22
5.4. Přehled využití týdnů ve školním roce 23
6. Aplikace průřezových témat v ŠVP 23
6.1. Občan v demokratické společnosti 23
6.2. Člověk a životní prostředí 23
6.3. Člověk a svět práce 24
6.4. Člověk a digitální svět 24
7. Učební osnovy jednotlivých předmětů 25
7.1. Český jazyk a literatura 25

7.2. Cizí jazyk (AJ, RJ, NJ) ... 31
7.3. Konverzace v 1. cizím jazyce (AJ, RJ, NJ) ... 37
7.4. Dějepis ... 43
7.5. Občanská nauka ... 47
7.6. Fyzika ... 53
7.7. Chemie ... 59
7.8. Biologie a ekologie ... 64
7.9. Matematika ... 69
7.10. Tělesná výchova ... 76
7.11. Informační a komunikační technologie ... 81
7.12. Ekonomika ... 87
7.13. Zeměpis ... 91
7.14. Cvičení z matematiky ... 96
7.15. Právo ... 103
7.16. Bezpečnostní příprava ... 108
7.17. Kriminologie ... 114
7.18. Kriminalistika ... 120
7.19. Kynologie ... 127
7.20. Penologie ... 131
7.21. Aplikovaná psychologie ... 134
7.22. Speciální tělesná výchova ... 142
7.23. Technika administrativy ... 151
7.24. Lyžařský kurz ... 155
7.25. Branný kurz ... 161
7.26. Horolezecký kurz ... 168
7.27. Střelecký kurz ... 173

1. Základní údaje o škole

Název školy:	Bezpečnostně právní akademie, s.r.o., střední škola
Sídlo školy:	17. listopadu 177, 542 34 Malé Svatoňovice
Datum zřízení školy:	1. září 2006
Právní norma:	společnost s ručením omezeným
IČO:	27 12 13 13
IZO zařízení:	151 014 507
IZO ředitelství:	651 014 271
Zřizovatel:	Mgr. Josef Krysta
Ředitel školy:	Mgr. Viktor Kratochvíl

Telefon:	+420 725 387 199	+420 725 387 194
Webové stránky:	www.bpa-svatonovice.cz	www.bpa-praha.cz
Email:	svatonovice@bp-akademie.cz	praha@bp-akademie.cz

2. Profil absolventa

2.1. Kompetence absolventa

Vzdělávání v daném oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili následující klíčové a odborné kompetence.

2.2. Klíčové kompetence

2.2.1. Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvláště studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace být čtenářsky gramotný
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov), pořizovat si poznámky
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně svých zkušeností i zkušeností jiných lidí
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Tyto kompetence jsou rozvíjeny ve všech vyučovaných předmětech.

2.2.2. Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Tyto kompetence jsou rozvíjeny zejména v předmětech matematika, fyzika.

2.2.3. Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat

- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.)
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě)
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Realizace v předmětech:

- Český jazyk a literatura
- Cizí jazyk
- Občanská nauka
- Aplikovaná psychologie
- Právo

2.2.4. Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých

- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Realizace v předmětech:

- Aplikovaná psychologie
- Občanská nauka
- Právo
- Tělesná výchova
- Speciální tělesná výchova
- Biologie a ekologie

2.2.5. Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Realizace v předmětech:

- Český jazyk a literatura
- Občanská nauka
- Právo
- Cizí jazyk
- Zeměpis
- Biologie a ekologie

2.2.6. Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat své osobnostní a odborné předpoklady pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenské a zprostředkovatelské služby jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, se svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Realizace v předmětech:

- Odborná praxe
- Exkurze
- Český jazyk a literatura
- Technika administrativy
- Ekonomika
- Cizí jazyk
- Občanská nauka
- Právo
- Aplikovaná psychologie
- Bezpečnostní příprava

2.2.7. Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, efektivně hospodařit s financemi, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.)
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Realizace v předmětech:

- Matematika
- Ekonomika

- Fyzika
- Chemie
- Zeměpis
- Informační a komunikační technologie

2.2.8. Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn., že absolventi by měli:

- ovládat funkce různých digitálních zařízení, softwaru a sítí a orientovat se v možnostech jejich využití, uvědomovat si jejich příležitosti, omezení, účinky a rizika
- k práci s digitálními technologiemi přistupovat s rozmyslem, kriticky, ale i se zvědavostí, pracovat s nimi eticky, bezpečně, zodpovědně a podle daných pravidel
- využívat digitální technologie k vlastnímu celoživotnímu učení a osobnímu rozvoji
- k řešení problémů využívat i algoritmické postupy a modelování
- bezpečně, efektivně a účelně pracovat s informacemi, daty a obsahem v digitální podobě i komunikovat pomocí digitálních technologií
- používat digitální technologie k podpoře svého aktivního občanství a zapojení do společnosti, na podporu spolupráce s ostatními i podporu kreativity k dosažení osobních, společenských, pracovních i podnikatelských cílů.
- pracovat s nástroji umělé inteligence a získat schopnost adaptovat se na vývoj digitálních technologií (včetně posuzování jejich dopadů na společnost).

Realizace v předmětech:

- Informační a komunikační technologie
- Technika administrativy
- Realizace projektů, referátů a odborných prací v dalších předmětech.

2.2.9. Žákovské projekty na podporu klíčových kompetencí

Projektová činnost žáků je součástí výuky v řadě předmětů. Projekty lze rozdělit na krátkodobé a dlouhodobé.

Krátkodobé projekty

- ICT – tvorba miniskript, tvorba webových stránek, vypracování prezentací v aplikaci PowerPoint
- cizí jazyky – zpracování reálií vybraných zemí formou samostatných prezentací

Dlouhodobé projekty

- žáci se spolupodílejí na tvorbě elektronických studijních opor pro výuku jednotlivých předmětů, a to zejména tvorbou prezentací na určitá témata. Tyto podklady jsou pak prezentovány a využívány přímo v hodinách. Autoři nejlepších prací jsou pak vyhodnoceni a odměněni.
- do oblasti dlouhodobých projektů však spadá především aktivita žáků při řízených projektových dnech. Tato metoda je podrobněji popsána v kapitole Charakteristika ŠVP – Organizace výuky. i zde

je využito elektronizace studijních podkladů, elektronické zpracování totiž vytváří názornou možnost, jak podtrhnout vzájemné vztahy mezi jednotlivými předměty a tématy.

2.3. Odborné kompetence

- **Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci**, tzn., aby absolventi:
  - chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem
  - charakterizovali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence
  - osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik
  - uplatňovali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce)
  - byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout.
- **Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb**, tzn., aby absolventi:
  - chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku
  - dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti
  - dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).
- **Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje**, tzn., aby absolventi:
  - definovali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení
  - zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady
  - efektivně hospodařili s finančními prostředky
  - nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.
- **Zvládat jednání s klientem**, tzn., aby absolventi:
  - dovedli přijmout oznámení
  - využívali poznatků z psychologie a pedagogiky při jednání s lidmi a při řešení problémových situací, vstřícně a taktně jednali s občany – klienty, byli schopni empatie
  - jednali s klientem na profesionální úrovni (navázání komunikace s klientem, analýza problémů, předložení nabídky alternativ řešení problému, vedení klienta v průběhu spolupráce)
  - adekvátně jednali s klienty různých etnických, náboženských a sociálních skupin
  - dodržovali pracovní postupy v souladu s etickým kodexem
  - zapisovali průběh jednání formálně a věcně správně

  - ve své praktické činnosti uplatňovali poznatky o působnosti ministerstev dopravy, vnitra a financí, krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, Policie ČR a obecní policie.
- **Provádět právní činnosti**, tzn., aby absolventi:
  - rozpoznali protiprávní chování a jednání a uměli je právně kvalifikovat
  - dovedli zahájit a vést trestní a správní řízení zejména o trestných činech a přestupcích dle právní kvalifikace a v rozsahu daných kompetencí
  - prováděli nezbytná šetření ve věci včetně dokazování
  - vedli příslušnou právní dokumentaci
  - navrhovali právní postupy při řešení šetřených problémů
  - reagovali na změny zákonů týkajících se bezpečnostně právní činnosti
  - odhadovali důsledky protiprávního jednání
  - navrhovali a zdůvodňovali postupy určené k zabránění protiprávnímu jednání.
- **Provádět místní šetření v terénu**, tzn., aby absolventi:
  - prováděli šetření skutečného stavu věci v terénu a při něm využívali kriminalistických zásad a geografických informací
  - dodržovali obecně závazné předpisy, vyhlášky a pravidla
  - aplikovali znalost systému vedení agendy registrace vozidel
  - analyzovali situace a navrhovali postupy při řešení šetřených problémů
  - navrhovali, eventuálně prováděli místní bezpečnostní opatření ve spolupráci s ostatními bezpečnostními a záchrannými složkami
  - zpracovali zápis o šetření
  - používali geografické, sociologické a politologické poznatky v praktické profesní činnosti
  - poskytovali nezbytnou první pomoc
  - prováděli výkonná opatření k ochraně obyvatelstva při mimořádných situacích ve spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému
  - aplikovali zásady ochrany oběti trestného činu – přestupku, poskytli základní psychologickou podporu oběti a doporučili jí pomoc příslušné sociální instituce.
- **Provádět kontrolní činnost**, tzn., aby absolventi:
  - aplikovali zásady postupů kontroly veřejného pořádku, ochrany bezpečnosti osob a majetku
  - prováděli kontrolu platných dokladů občanů ČR a cizinců
  - kontrolovali dodržování bezpečnostních předpisů a dodržování právních norem při současném využití technických a jiných prostředků při dohledu
  - poskytovali poradenskou a konzultační činnost k problematice ochrany pořádku a bezpečnosti
  - kontrolovali vedení písemností a dodržování archivačních a skartačních postupů, vedení a třídění dokumentace.
- **Pracovat s informační, výpočetní a kancelářskou technikou**, tzn., aby absolventi:
  - dodržovali zásady vedení korespondence při administrativních a správních činnostech
  - získávali a třídili informace s využitím internetu a vnitřních sítí
  - zpracovávali formuláře a výkazy
  - vyhodnocovali získaná data
  - zpracovávali prezentace informací pro veřejnost
  - zajišťovali ochranu osobních dat

- využívali zdroje právních informací, vyhledávali a analyzovali informace potřebné pro vedení dokumentace o protiprávní činnosti.

- **Zajišťovat bezpečnostní přípravu**, tzn., aby absolventi:
  - charakterizovali systém veřejné správy a popsali systém bezpečnostních složek
  - aplikovali právní normy, zejména normy pořádku a bezpečnosti v běžných pracovních situacích
  - prováděli dohled nad bezpečností a dopravou s možným využíváním technických pomůcek
  - využívali rozbory dopravní nehodovosti na území ČR a z nich vyvozovali preventivní opatření
  - charakterizovali provozování silniční dopravy
  - aplikovali specifika přepravy nebezpečných látek v silniční dopravě
  - řešili dopravní přestupky
  - využívali evidence řidičů, motorových a přípojných vozidel
  - rozlišovali různé řidičské průkazy a řidičská oprávnění
  - aplikovali poznatky ostrahy osob a majetku
  - odhalovali, objasňovali a vyřizovali přestupky v rámci příslušných kompetencí
  - aplikovali zásady výkonu „dozorčí služby“ a dokumentace o jejich průběhu
  - předvídali příčiny a odhadovali důsledky trestné činnosti, využívali zásad prevence kriminality
  - aplikovali zásady koordinace postupů s dalšími složkami veřejného pořádku a sociálními institucemi
  - stručně charakterizovali a popsali organizaci a vybavení Integrovaného záchranného systému ČR
  - prováděli preventivní opatření k ochraně obyvatelstva při mimořádných situacích ve spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému
  - definovali a vymezili základní pojem mezinárodní spolupráce.
- **Dbát o fyzickou a psychickou přípravu**, tzn., aby absolventi:
  - cílevědomě rozvíjeli psychickou a fyzickou přípravu se zaměřením na psychickou odolnost a fyzickou zdatnost, dbali na všestrannost pohybového režimu dle potřebných ukazatelů tělesné zdatnosti
  - využívali ve své činnosti základy úpolových sportů a prakticky aplikovali základní techniky sebeobrany v souladu s právními normami a profesními nároky
  - aplikovali základní hygienické a bezpečnostní návyky při provádění sportovních aktivit.

2.4. Pracovní uplatnění absolventa

Úspěšným zakončením studia získá absolvent studijních oborů 68-42-M/01 Bezpečnostně právní činnost střední vzdělání s maturitní zkouškou. Získané vzdělání umožní absolventu studijního oboru ucházet se o přijetí ke studiu na vyšších odborných školách nebo na vysokých školách, zejména na Policejní akademii a vysokých školách s výukou bezpečnostně právních a právních oborů.

Absolvent se uplatní v povoláních, v nichž je pracovní činnost vázána na znalost a správnou aplikaci právních předpisů České republiky ve věcech veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. Zejména se uplatní v bezpečnostních sborech a dále ve veřejné správě (státní správě a samosprávě), v odborech ochrany velkých podniků, bankovnictví, pojišťovnictví, ve složkách Integrovaného záchranného systému apod.

Pro výkon některých povolání musí absolvent splnit další zákonem stanovené podmínky, např. věk, speciální odborné školení, testy zdravotní a psychické způsobilosti, bezúhonnost, spolehlivost a další požadavky. Absolvent se uplatní např. jako bezpečnostní pracovník, příslušník Policie ČR, strážník obecní policie, celník nebo příslušník Vězeňské služby ČR.

2.5. Vazba kurikula odborného vzdělávání na národní soustavu kvalifikací (NSK)

Odborné kompetence absolventa v RVP pro tento obor vzdělání zohledňují rovněž požadavky trhu práce vycházející z NSK – ze standardů úplné profesní kvalifikace (dále jen ÚPK), popř. profesní kvalifikace (dále jen PK) a charakterizují požadované kompetence absolventa na výstupu. Lze jich dosahovat průběžně při postupném zvyšování znalostí a dovedností v průběhu vzdělávacího procesu zejména při praktické přípravě s ohledem na kvalitu výsledků vzdělávání.

PK vztahující se k danému oboru vzdělání:

Název PK	Kód PK	EQF
Bezpečnostní konzultant	68-012-M	4
Bezpečnostní referent	68-006-M	4
Detektiv koncipient	68-009-M	4

2.6. Organizace vzdělávání

Délka a forma vzdělávání

- 4 roky v denní formě vzdělávání

Dosažený stupeň vzdělání

- střední vzdělání s maturitní zkouškou
- kvalifikační úroveň EQF 4

Podmínky pro přijetí ke vzdělávání

- přijímání ke vzdělávání se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání v daném oboru vzdělání.

Způsob ukončení vzdělávání, potvrzení dosaženého vzdělání a kvalifikace

- Maturitní zkouška dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem.

Profilová část maturitní zkoušky

- Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze dvou nebo tří povinných zkoušek. Ředitel školy určí počet a nabídku povinných zkoušek tak, aby nejméně dvě z povinných zkoušek žák konal ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání. Jedna z povinných zkoušek musí být konána formou praktické zkoušky nebo formou maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí.

3. Charakteristika školy

Bezpečnostně právní akademie, s.r.o., střední škola (dále také jako „BPA“), byla zapsána do rejstříku škol a školských zařízení vedeného MŠMT ČR s účinností od 1. září 2006 (obchodní jméno BPA je platné ode dne 1. května 2013, původní název z roku 2006 byl Střední odborná škola ochrany osob a majetku Malé Svatoňovice s.r.o.).

BPA je soukromá střední škola, poskytující vzdělání bezpečnostně právního charakteru v souladu s požadavky MŠMT ČR a také MV ČR. Připravuje žáky pro odbornou činnost zejména v oblastech vnitřních i vnějších bezpečnostních složek státu (policie, armáda), ale také požární bezpečnosti, justice, soukromé sféře apod., přičemž veškeré nabízené obory středního vzdělávání jsou zakončené maturitní zkouškou.

Školní vzdělávací programy jsou, stejně jako náplně jednotlivých předmětů, sestavovány tak, aby odpovídaly požadavkům Policie České republiky (PČR), Obecní a Městské policie, soukromým bezpečnostním službám, celní správě, orgánům státní správy a jiným státním i nestátním institucím, a to s důrazem na možnost dalšího navazujícího studia na vysokých školách, případně vyšších odborných školách se zaměřením na právo, tělesnou výchovu a sport, vojenskou či hasičskou službu. Výuka odborných předmětů probíhá pod vedením odborníků z praxe, a to plně v souladu s právními normami a předpisy.

K zabezpečení předmětu činnosti zajišťuje škola služby na úseku ubytování, stravování, školní knihovničky, provozování sportovních a kulturních zařízení. Od roku 2012 škola realizuje střední odborné vzdělávání s maturitní zkouškou také na středisku v Praze.

Výše uvedené služby škola poskytuje za účelem personálního zabezpečení Ministerstva vnitra a Policie ČR, ale i pro potřeby jiných rezortů, organizačních složek a bezpečnostních sborů státu, státních organizací a po předchozím souhlasu zřizovatele i jiných osob.

Při realizaci výchovně-vzdělávacího procesu škola spolupracuje zejména s útvary Ministerstva vnitra ČR a Policie ČR, s odbornými pracovišti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Vyšší policejní školou a Střední policejní školou MV v Holešově a dalšími vzdělávacími institucemi.

3.1. Materiálně technické zabezpečení školy

Škola působila od 1. 9. 2006 v pronajatých budovách Středního odborného učiliště Malé Svatoňovice, v současné době jsou veškeré budovy související s výukou ve vlastnictví právnické osoby Bezpečnostně právní akademie, s.r.o., střední škola. Ve školním roce 2012/2013 v rámci rozšiřování nabídky výuky uchazečům z Prahy a Středočeského kraje založila středisko v Praze, od 1. 9. 2015 se sídlem Hloubětínská 78/26, 198 00 Praha 9. Uvedená skutečnost, místo poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb, byla zapsána do rejstříku škol a školských zařízení s účinností ode dne 1. 9. 2013.

Vybavenost školy prostředky ICT

- Počítačové učebny jsou vybaveny žákovskými počítači s připojením na internet, při hodinách má každý žák zajištěn samostatný PC.
- Areál školy je pokryt v plné míře připojením k internetu, který je žákům k dispozici i v odpoledních hodinách na Domově mládeže.
- Učebny jsou vybaveny dataprojektory.
- Žáci mají možnost kopírování, tisku i skenování studijních i osobních materiálů.

3.2. Personální zabezpečení činnosti školy

Pedagogický sbor je tvořen interními i externími pedagogy a trenéry, vždy je dbáno na co nejvyšší kvalifikovanost učitelů, výuka odborných předmětů je dle možností vedena především fundovanými odborníky z praxe. Vedení školy zajišťuje širokou nabídku dalšího vzdělávání a dbá na její účelné využití.

Ve škole je zajištěna činnost výchovného poradce a školního metodika prevence. Školní metodik prevence stanovuje dlouhodobou školní preventivní strategii a každoročně vypracovává preventivní program.

3.3. Spolupráce s dalšími partnery a organizacemi

Škola úspěšně spolupracuje zejména s následujícími organizacemi a partnery:

- BPA Brno, BPA Plzeň, BPA Ostrava
- SAFRES Group s.r.o. - Komplexní bezpečnostní služby
- Policie České republiky
- Armáda České republiky
- Báňská záchranná služba Odolov
- Věznice Odolov
- Pedagogicko-psychologická poradna Trutnov
- Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 3 a 9
- Malé Svatoňovice – Obecní Úřad
- ČOI, ČŠI, MŠMT, KHS
- SDH Malé Svatoňovice
- Městská policie
- ČČK

S některými partnery škola spolupracuje již dlouhodobě, každoročně se však snažíme oslovovat i nové instituce tak, aby nabídka pro žáky byla pestrá a odpovídala aktuální situaci na trhu práce.

Škola je také zapojena i do metodické spolupráce všech škol vyučujících obor Bezpečnostně právní činnost v rámci celé ČR. Tato spolupráce je vedena MV ČR, hlavním koordinátorem je VPŠ a SPŠ MV v Holešově. Škola má pro účely zajištění odbornosti výuky ustanoveného garanta spolupráce s MV ČR.

4. Charakteristika ŠVP

Školní vzdělávací program Bezpečnostně právní činnost vychází ze základní koncepce RVP pro obor vzdělávání Bezpečnostně právní činnost (68-42-M/01). Specifika vzdělávání se projevují spíše v oblasti metod a forem výuky a způsobů provázanosti mezi teoretickou a praktickou rovinou.

4.1. Organizace výuky

Konkrétní metody a formy výuky jsou rozpracovány v učebních osnovách jednotlivých předmětů, základním principem je využití širokého spektra moderních výukových strategií.

Prioritou školy je využívání nejmodernějších prostředků didaktické techniky tak, aby výuka všeobecně vzdělávacích, ale především odborných předmětů byla pro žáky zajímavá a dokázala je motivovat a aktivizovat.

V řadě předmětů jsou žáci vedeni ke zpracování odborných referátů, samostatných i skupinových projektů, elektronických prezentací, a vytvářejí si tak své osobní portfolio. při těchto činnostech jsou vedeni k tomu, aby samostatně vyhledávali a hodnotili informace, dokázali je vhodně zpracovat a také prezentovat před ostatními.

Specifikem studia je praktická výuka, která je realizována těmito způsoby:

- Odborná praxe je realizována
  - formou odborných exkurzí v 1. - 4. ročníku, které žáci absolvují na pracovištích partnerských organizací, úřadů a soudů
  - formou praktických činností či projektových dní v reálných či simulovaných pracovních podmínkách. Jedná se o nácvik konkrétních činností, které vyplývají z výuky odborných předmětů. Žáci si při nich upevňují své praktické dovednosti.
  - v celkovém rozsahu 20 dní (4 týdny). Počty dní odborné praxe v jednotlivých ročnících nejsou striktně stanovené, rozvržení určuje ředitel školy prostřednictvím koordinátora praxí. Část praxe v minimálním rozsahu 10 pracovních dní musí probíhat souvisle v reálných pracovních podmínkách u sociálních partnerů, a to zpravidla ve 3. ročníku vzdělávání.
- Odborné sportovní kurzy jsou povinnou součástí výuky. Náplň kurzů je zpracována samostatně v rámci učebních osnov:
  - 1. ročník – lyžařský výcvik
  - 2. ročník – branný výcvik, horolezecký výcvik
  - 3. ročník – střelecký výcvik
- Zdravotnický kurz
  - v průběhu studia absolvují žáci Kurz první pomoci – norma základních znalostí, který je externě organizován Českým červeným křížem, případně instruktorem Tactical Life Saver for Police of the Czech republic či jinou organizací s certifikátem vydaným MŠMT. Náplní kurzu je především zvládání zásad poskytnutí první pomoci v teoretické i praktické rovině.
- Adaptační kurz
  - absolvují žáci v 1. ročníku, a to v počátku školního roku. Jeho náplní je formou cíleně volených aktivit dopomoci k rychlému a bezproblémovému vytvoření vzájemných vazeb mezi žáky a stmelení jejich kolektivu. Dochází k tréninku efektivní spolupráce a komunikace uvnitř skupiny, do jednotlivých činností jsou zapojeni i třídní učitelé. Vedení školy může v případě nezájmu ze strany žáků zrušit konání adaptačního kurzu.

4.2. Způsob hodnocení žáků

Hodnocení chování a prospěchu žáků vychází z platné legislativy a interních školních předpisů, zejména klasifikačního řádu, který je součástí školního řádu. Způsob klasifikace má svá specifika v rovině teoretického i praktického vyučování, stejně jako při hodnocení dosahování klíčových kompetencí žáků.

Způsoby hodnocení teoretického vyučování

Ve všeobecně vzdělávacích předmětech a teoretické rovině odborných předmětů je využíváno ústní i písemné formy hodnocení. Písemná forma se opírá především o otevřené či uzavřené testové úlohy. Nejsou hodnoceny jen faktické znalosti, ale také forma vyjadřování a úprava písemných prací. Žáci jsou hodnoceni i za samostatné domácí práce, referáty a aktivitu v hodinách.

Způsob hodnocení praktické výuky

Praktická výuka je zaměřena především na rozvíjení nejdůležitějších schopností a dovedností žáků v odborné rovině. Hodnocení bývá často slovní. Zohledňována je úroveň zpracování seminárních prací, projektových témat, ve sportovních činnostech se hodnocení odvíjí od výkonnostních tabulek a kritérií.

Způsob hodnocení klíčových kompetencí

Hodnocení klíčových kompetenci se provádí zejména v případě komplexnějších prací žáků (projekty, samostatné mluvené projevy, odborné práce). Úroveň dosahování klíčových kompetencí je zahrnuta i v případě hodnocení praktické výuky.

Společné zásady hodnocení

- kromě informační a diagnostické funkce je hodnocení vždy bráno i jako prostředek k motivaci žáků
- pokud to umožňují okolnosti, je využíváno nejen jednostranné hodnocení učitelem, ale zohledněno je rovněž sebehodnocení a kolektivní hodnocení skupinou
- hodnocení vždy reflektuje dispoziční rozdíly žáků, ale také specifická doporučení u žáků s poruchami učení.

4.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Škola při vzdělávání všech žáků uplatňuje principy rovného přístupu, inkluze a respektování individuálních vzdělávacích potřeb. Cílem je umožnit každému žákovi dosáhnout svého osobního maxima a rozvíjet jeho potenciál v souladu s jeho schopnostmi a možnostmi.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných vychází z ustanovení školského zákona (§ 16) a z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Výchovně-vzdělávací činnost je realizována v úzké spolupráci s rodiči (zákonnými zástupci) a se školskými poradenskými zařízeními, zejména pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně-pedagogickými centry.

Škola zajišťuje využívání podpůrných opatření v jednotlivých stupních, vypracovávání a realizaci individuálních vzdělávacích plánů, případně také další organizační a metodické formy podpory. Zároveň vytváří příležitosti pro rozvoj nadaných žáků prostřednictvím obohacení a rozšíření vzdělávací nabídky.

4.3.1. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Charakter studijního oboru bezpečnostně právní činnost vyžaduje podmínku zdravotní způsobilosti ke studiu s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Zdravotní způsobilost posuzuje příslušný registrující praktický lékař (potvrzení na přihlášce ke studiu).

Žáci s vývojovými poruchami učení se prokazují zprávou z odborného vyšetření ve školském poradenském zařízení, jsou evidováni výchovným poradcem a třídními učiteli a ve výchovně vzdělávacím procesu i při hodnocení jeho výsledků uplatňují příslušní učitelé individuální přístup podle doporučení školského poradenského zařízení.

Potřeby vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním (zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování) vzniklým v průběhu studia jsou řešeny individuálně (např. v STV náhrada zameškaných hodin, zvláštní kurzy, plavání apod.)

Žáci se sociálním znevýhodněním jsou vždy dlouhodobě motivováni k tomu, aby si sami uvědomovali potřebu a význam vzdělání pro svůj budoucí život. v případě romských žáků se škola pravidelně zapojuje do projektu MŠMT ČR, který studium těchto žáků finančně podporuje.

Na škole je referována především individuální integrace všech žáků se SVP do výuky, ale i do dalších oblastí činnosti školy (školní akce, zájmová činnost, společné projekty).

Problematika žáků se SVP je zohledněna i při tvorbě školní strategie v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

4.3.2. Žáci mimořádně nadaní

Strategie výchovy a vzdělávání se u těchto žáků zaměřuje především na:

- možnost volby náročnějších metod a postupů
- podporu v samostudiu
- využívání projektového vyučování
- samostatné vyhledávání informací ze všech dostupných zdrojů a kritický přístup k nim
- zpracování samostatných odborných prací
- účast na vzdělávacích a sportovních soutěžích.

Ředitel školy může dle podmínek stanovených školským zákonem umožnit těmto žákům vzdělávání dle individuálního vzdělávacího plánu, případně i jejich přeřazení do vyššího ročníku bez absolvování ročníku předchozího.

4.4. Podmínky pro přijímání ke vzdělávání

Do prvního ročníku studijního oboru bezpečnostně právní činnost jsou přijímáni uchazeči, kteří úspěšně ukončili povinnou školní docházku a při přijímacím řízení splnili podmínky pro přijetí.

Součástí přihlášky uchazeče o studium je nutné potvrzení lékaře o zdravotní způsobilosti ke studiu oboru s rozšířenou výukou tělesné výchovy.

Kritéria přijímacího řízení zveřejňuje ředitel školy v zákonem daném termínu ve formě umožňující dálkový přístup.

4.5. Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Realizace BOZP a PO vychází z platných externích i interních předpisů a s ohledem na odbornou orientaci studia je i součástí výuky. Ředitelem školy je vydán Metodický pokyn k zajištění BOZP a PO a příslušné osnovy školení pro žáky i zaměstnance.

Žáci jsou v této problematice proškoleni vždy na začátku každého školního roku a zvlášť i před každou školní akcí či sportovním kurzem. Každoročně probíhá na škole požární cvičení ve spolupráci s hasičským záchranným sborem.

Vedení školy a pověřený pracovník průběžně vyhodnocují všechna možná rizika a stanovují příslušná opatření. v této oblasti dochází i k pravidelným externím kontrolám.

4.6. Způsob ukončení vzdělávání

Vzdělání je ukončeno maturitní zkouškou ve formě odpovídající platné legislativě. Certifikátem je vysvědčení o maturitní zkoušce.

Forma maturitní zkoušky se řídí školským zákonem, který stanoví dvě základní části:

- společná část – zadávaná a řízená centrálně MŠMT ČR
- profilová část – její náplň a forma je určována ředitelem školy.

Odborné předměty profilové části maturitní zkoušky:

- **Speciální tělesná výchova (praktická zkouška)**
  - zkouška probíhá v odborné učebně
  - žák si losuje jedno ze zadaných témat
  - příprava zkoušky trvá 15 minut, vlastní zkouška 15 minut
  - je vyžadována přítomnost sparing partnera, není-li ve výjimečných případech stanoveno jinak
- **Právo (ústní zkouška)**
  - ústní zkouška zahrnuje učivo předmětu právo
  - žák si losuje jedno ze zadaných témat
  - příprava trvá 15 minut, vlastní zkouška 15 minut
- **Kriminalistika a bezpečnostní příprava (ústní zkouška)**
  - zkouška zahrnuje učivo obou předmětů
  - žák si losuje jedno ze zadaných témat
  - příprava trvá 15 minut, vlastní zkouška 15 minut

Další předměty profilové a společné části maturitní zkoušky se řídí Vyhláškou č. 177/2009 Sb. (Vyhláška o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou).

5. Učební plány

5.1. Přehled počtu vyučovacích hodin v ročnících dle předmětů

Vyučovací předmět	Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku				
	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	Celkem
A. Povinné předměty					
1. Všeobecně vzdělávací					
*Český jazyk a literatura	3	3	4	4	14
*1. cizí jazyk – B1 (AJ, RJ, NJ)[1)]	3	3	2	2	10
2. cizí jazyk – A2 (AJ, RJ, NJ)[1)]	3	3	2	0	8
Dějepis	2	2	0	0	4
Občanská nauka	0	0	2	2	4
Fyzika	2	0	0	0	2
Chemie	0	2	0	0	2
Biologie a ekologie	0	0	2	1	3
*Matematika	3	3	2	2	10
*Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Informační a komunikační technologie	2	2	0	0	4
Ekonomika	0	0	3	0	3
Zeměpis	2	0	0	0	2
2. Odborné					
*Právo	3	3	3	3	12
*Bezpečnostní příprava	0	0	4	3	7
Kriminologie	0	2	0	0	2
Kriminalistika	0	0	3	3	6
Kynologie	0	1	0	0	1
Penologie	0	0	0	1	1
Aplikovaná psychologie	0	3	0	0	3
*Speciální tělesná výchova	4	4	4	4	16
Technika administrativy	2	1	0	0	3
3. Volitelné					
*Konverzace v 1. cizím jazyce	0	0	1	3	4
*Cvičení z matematiky					
Celkem	31	34	34	30	129

** předměty volitelné společné části maturitní zkoušky a předměty, jejichž učivo bude zahrnuto do zkoušek profilové části maturitní zkoušky*

[1)] žáci si volí kombinaci cizích jazyků v závislosti na nabídce v daném středisku (AJ – RJ na středisku v Malých Svatoňovicích a AJ – RJ, nebo AJ – NJ na středisku v Praze); od 3. ročníku si pak ze dvou studovaných jazyků zvolí, který bude 1. cizí jazyk a který 2. cizí jazyk

5.2. Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy		Minimální počet týdenních vyučovacích hodin	Vyučovací předmět	Naplněnost		Disponibilní hodiny
Jazykové vzdělávání	český jazyk	5	Český jazyk a literatura – mluvnice	6		1
	cizí jazyk	18	1. cizí jazyk B1	10	18	0
			2. cizí jazyk A2	8		
Společenskovědní vzdělávání		7	Občanská nauka	4	8	1
			Dějepis	4		
Přírodovědné vzdělávání		6	Fyzika	2	7	1
			Chemie	2		
			Biologie a ekologie	3		
Matematické vzdělávání		10	Matematika	10		0
Estetické vzdělávání		5	Český jazyk a literatura – literatura	8		3
Vzdělávání pro zdraví		8	Tělesná výchova	8		0
Informatické vzdělávání		4	Informační a komunikační technologie	4		0
Ekonomické vzdělávání		3	Ekonomika	3		0
Právní vzdělávání		14	Právo	12	14	0
			Speciální tělesná výchova	2		
Bezpečnostní příprava		9	Bezpečnostní příprava	7	11	2
			Speciální tělesná výchova	4		
Prevence a odhalování kriminality		7	Kriminalistika	6	9	2
			Penologie	1		
			Kriminologie	2		
Pedagogicko-psychologické vzdělávání		3	Aplikovaná psychologie	3		0
Sebeobrana		2	Speciální tělesná výchova	10		8
Geografické vzdělávání		2	Zeměpis	2		0
Administrativa a technika bezpečnostní činnosti		3	Technika administrativy	3		0
			Kynologie	0		1
			Volitelné předměty	4		4
			Celkem disponibilních			23
			Celkem hodin			**129**

5.3. Přehled naplněnosti požadovaných odučených hodin v RVP

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy		Vyučovací předmět	Odučeno v předmětu	Odučeno v oblasti (ŠVP)	Požadováno v oblasti (RVP)	ROZDÍL
Jazykové vzdělávání	český jazyk	Český jazyk a literatura – mluvnice	188	188	160	28
	cizí jazyk	1. cizí jazyk B1	324	596	576	20
		2. cizí jazyk A2	272			
Společenskovědní vzdělávání		Občanská nauka	120	256	224	32
		Dějepis	136			
Přírodovědné vzdělávání		Fyzika	68	230	192	38
		Chemie	68			
		Biologie a ekologie	94			
Matematické vzdělávání		Matematika	324	324	320	4
Estetické vzdělávání		Český jazyk a literatura – literatura	256	256	160	96
Vzdělávání pro zdraví		Tělesná výchova	256	256	256	0
Informatické vzdělávání		Informační a komunikační technologie	136	136	128	8
Ekonomické vzdělávání		Ekonomika	102	102	96	6
Právní vzdělávání		Právo	384	448	448	0
		Speciální tělesná výchova	64			
Bezpečnostní příprava		Bezpečnostní příprava	214	342	288	54
		Speciální tělesná výchova	128			
Prevence a odhalování kriminality		Kriminalistika	180	274	224	50
		Penologie	26			
		Kriminologie	68			
Pedagogicko-psychologické vzdělávání		Aplikovaná psychologie	102	102	96	6
Sebeobrana		Speciální tělesná výchova	320	320	64	256
Geografické vzdělávání		Zeměpis	68	68	64	4
Administrativa a technika bezpečnostní činnosti		Technika administrativy	102	102	96	6
		Kynologie	34	34	0	34
		Volitelné předměty	112	112	0	112
		Disponibilní hodiny		754	704	50
		Celkem hodin		**4146**	**4096**	**50**

5.4. Přehled využití týdnů ve školním roce

Přehled využití týdnů v období září–červen				
Činnost	**1. Ročník**	**2. Ročník**	**3. Ročník**	**4. Ročník**
Standardní výuka	34	34	34	26
Sportovní a jiné kurzy	2	2	2	0
Odborná praxe, exkurze	1	1	2	0
Maturitní zkoušky	0	0	0	2
Časová rezerva	3	3	2	2
Celkem	**40**	**40**	**40**	**30**

6. Aplikace průřezových témat v ŠVP

Realizace jednotlivých průřezových témat (PT) je uvedena v učební osnově každého předmětu. Tato kapitola popisuje obecné způsoby jejich využití.

6.1. Občan v demokratické společnosti

Ve výuce je toto průřezové téma rozprostřeno do jednotlivých předmětů v závislosti na jejich obsahové náplni a zaměření. K realizaci tématu napomáhá i snaha o vytvoření demokratické atmosféry ve škole, budování otevřené komunikace mezi žáky, zákonnými zástupci, učiteli a vedením školy a možnost spolupodílet se na vývoji školy, která je dána žákům prostřednictvím žákovského parlamentu. Začlenění hlavních tematických částí průřezového tématu do předmětů je uvedeno v následující tabulce (jsou uvedeny předměty, v nichž je PT realizováno nejvýrazněji).

Občan v demokratické společnosti	
Tematický celek	**Předměty, v nichž je téma realizováno**
osobnost a její rozvoj	Český jazyk a literatura, Občanská nauka, Aplikovaná psychologie, Cizí jazyk
komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů	Český jazyk a literatura, Aplikovaná psychologie, Právo, Cizí jazyk, Občanská nauka
společnost	Občanská nauka, Aplikovaná psychologie, Právo
historický vývoj	Dějepis, Občanská nauka
stát, politický systém, soudobý svět	Občanská nauka, Právo
masová média	Občanská nauka, Aplikovaná psychologie, Český jazyk a literatura
morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita	Občanská nauka, Právo, Aplikovaná psychologie, Kriminalistika
právní minimum	Právo, Bezpečnostní příprava
etická výchova	Občanská nauka, Aplikovaná psychologie, Právo, Speciální tělesná výchova

6.2. Člověk a životní prostředí

Realizace tohoto PT souvisí s uskutečňováním EVVO ve škole. Jednotlivá témata jsou jednak začleněna do výuky jednotlivých předmětů (viz tabulka), ale jsou součástí i vybraných aktivit souvisejících s chodem školy (třídění odpadu, udržování pořádku ve třídách, škole i jejím okolí). Vztahu k životnímu prostředí se žáci učí i na sportovních kurzech.

Člověk a životní prostředí	
Tematický celek	**Předměty, v nichž je téma realizováno**
biosféra	Biologie a ekologie, Zeměpis
globální problémy životního prostředí	Biologie a ekologie, Občanská nauka, Zeměpis, Aplikovaná psychologie, Ekonomika
řešení environmentálních problémů	Biologie a ekologie, Občanská nauka, Zeměpis, Fyzika
školní aktivity zaměřené na ochranu životního prostředí	průběžně v rámci výuky, projektů, kurzů a běžného provozu školy

6.3. Člověk a svět práce

Znalosti a dovednosti žáka v této oblasti se opírají o výuku zejména v odborných předmětech, důležitým prostředkem pro konfrontaci s reálným pracovním prostředím je pak souvislá odborná praxe. Podstatné je i rozvíjení hodnot a postojů žáků ve vztahu k práci, jeho zodpovědnosti, svědomitosti a uvědomění si potřeby dalšího vzdělávání a osobního rozvoje. Podporu pro rozvoj klíčových kompetencí souvisejících s tímto PT tvoří konzultační a poradenská činnost výchovného poradce a spolupráce školy s úřadem práce.

Člověk a svět práce	
Tematický celek	**Předměty, v nichž je téma realizováno**
svět práce a možnosti uplatnění	Ekonomika, Právo, Občanská nauka, Aplikovaná psychologie, Informační a komunikační technologie
soustava vzdělávání v ČR	Právo, Občanská nauka, Český jazyk a literatura
vyhledávání informací o pracovních nabídkách	Ekonomika, Informační a komunikační technologie, Právo, Technika administrativy
sebeprezentace žáka při vstupu na trh práce	Český jazyk a literatura, Aplikovaná psychologie, Informační a komunikační technologie, Technika administrativy, Cizí jazyk
zákoník práce, související legislativní předpisy	Právo, Bezpečnostní příprava
soukromé podnikání	Ekonomika, Právo
státní politika zaměstnanosti	Ekonomika, Právo

6.4. Člověk a digitální svět

Základní uživatelské dovednosti v této oblasti jsou rozvíjeny především v samostatném předmětu ICT (Informační a komunikační technologie) tak, aby žáci splňovali požadavky základní úrovně systému ECDL. Příslušné kompetence jsou uplatňovány průběžně během studia i v dalších předmětech při tvorbě samostatných prací žáků, komunikaci elektronickou poštou nebo vyhledávání informací na internetu. v odborných předmětech PR (Právo), BP (Bezpečnostní příprava), KRI (Kriminalistika) žáci pracují s nejrozšířenějšími právními aplikacemi, využívají rovněž technologie používané v policejní praxi.

7. Učební osnovy jednotlivých předmětů

7.1. Český jazyk a literatura

V průběhu výuky budou hodiny stylistiky, gramatiky a literární výchovy aktuálně přizpůsobeny potřebám učiva a žáků.

7.1.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

- poskytnout žákům efektivní metody ke zvládnutí studia
- prostřednictvím rozboru a interpretace vybraných textů z různých funkčních stylů naučit žáky porozumět čtenému textu
- pěstovat u co největšího počtu žáků schopnost vyhledávat informace a pracovat s nimi
- poskytnout žákům základy literárního vzdělání v oblasti vývoje literatury a uměleckých směrů jednotlivých kulturních epoch
- prostřednictvím rozboru a interpretace vybraných literárních děl podílet se na hodnotové orientaci žáků, utváření jejich morálního profilu a estetického cítění
- pěstovat u co největší části žáků potřebu číst
- pomocí znalosti základních literárněvědných poznatků vést žáky k pochopení struktury významu a funkci literárního díla
- prohlubovat komunikační dovednosti žáků
- poskytnout žákům základy jazykovědného vzdělání
- prohlubovat v žácích kladný vztah k mateřskému jazyku, naučit je užívat mateřského jazyka jako nástroje dorozumívání a myšlení, jako prostředku získávání, sdělování a sdělování informací
- chápat jazykové vzdělávání v mateřském jazyce jako nezbytný předpoklad pro učení se jazykům cizím
- vést žáky k funkční a mediální gramotnosti.

7.1.2. Charakteristika učiva

- základní poznatky z literární teorie
- vývoj české i světové literatury v kulturních i historických souvislostech
- gramatika
- stylistika
- základy rétoriky a komunikačních dovedností
- kultivace vlastních jazykových projevů
- základy informační výchovy
- obecné výklady o jazyce
- vývoj českého jazyka a jeho postavení v systému jazyků
- práce s textem – analýza, reprodukce, interpretace
- aktivní účast na rozvíjení literárních dovedností

7.1.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- prohlubovat v žácích kladný vztah k mateřskému jazyku
- naučit je užívat mateřského jazyka jako nástroje dorozumívání a myšlení
- naučit žáky respektovat, chránit a oceňovat naše tradice

- vést žáky k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům
- prostřednictvím interpretace literárních děl přispívat k utváření jejich názorů, postojů, zájmů, vkusu a mravního profilu žáka
- rozvíjet a kultivovat jejich duchovní život

7.1.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

- výklad učitele a řízený dialog
- samostatná práce individuální i skupinová
- samostatná domácí práce (příprava referátů a prezentací)
- společná četba literárních textů
- individuální četba literárních textů
- rozbor a interpretace literárních textů
- memorování uměleckých textů
- esteticky tvořivé aktivity (samostatné literární pokusy)
- projektové vyučování
- multimediální metody (podle možností využití počítače, videa, DVD, dataprojektoru, interaktivní tabule)
- exkurze (knihovna, galerie)
- společná návštěva vybraných filmových a divadelních představení
- gramatická a stylistická cvičení
- diktáty a pravopisná cvičení
- rétorická cvičení
- souvislé slohové práce

7.1.5. Hodnocení výsledků žáků

V předmětu český jazyk a literatura se hodnotí obsahová správnost a použití gramatických a

stylistických prostředků, a to v projevu ústním i písemném. v projevu písemném je hodnocena i pravopisná správnost. Hodnocení žáků se bude provádět na základě kombinace ústního zkoušení a různých forem písemného testování.

Nejčastěji používanými formami zkoušení znalostí, ze kterých vyjdou podklady pro klasifikaci, budou:

- ústní zkoušení
- písemné testy
- slohové práce
- přednes referátů
- prezentace individuálních i skupinových prací
- recitace
- interpretace literárního textu
- rétorická cvičení

Hodnocení žáka učitelem bude doplňováno sebehodnocením zkoušeného žáka i hodnocením ze strany jeho spolužáků. Konečnou klasifikaci určí učitel. Kritéria hodnocení jsou dána klíčovými kompetencemi a vnitřním řádem školy.

7.1.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Žák by měl umět:

- rozebrat a interpretovat text
- aktivně se účastnit diskuzí
- formulovat a obhajovat své názory a postoje
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle
- písemně zaznamenávat podstatné myšlenky ústního i písemného projevu jiných lidí
- kultivovaně se vyjadřovat v souladu se zásadami kulturního projevu
- používat spisovný jazyk v konkrétních společenských situacích, které to vyžadují.

Personální kompetence

Žák by měl být schopen:

- efektivně se učit a pracovat
- vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok
- přijímat hodnocení svých výsledků a adekvátně na ně reagovat
- přijímat rady i kritiku
- tolerovat a respektovat odlišné názory druhých, jejich umělecký vkus
- uplatňovat získané jazykové poznatky v osobním i pracovním životě
- rozpoznat hodnotné umělecké dílo od braku a kýče
- být schopen porozumět demokratickým a humanistickým myšlenkám českých i světových autorů.

Sociální kompetence

Žák bude veden k tomu, aby byl schopen:

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem
- posoudit ovlivňování techniky médií a případně využít mediální obsahy pro rozvoj vlastní osobnosti.

7.1.7. Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti:

- rozvoj funkční gramotnosti (v průběhu celého učiva)
- úcta k materiálním i duchovním hodnotám (v průběhu celého učiva)
- rozvoj schopnosti vyhledávat informace a pracovat s nimi (v průběhu celého učiva)
- dovednost jednat s lidmi (v průběhu celého učiva)
- orientace v masových médiích (informatika)
- rozvoj komunikativních a personálních kompetencí (v průběhu celého učiva)
- práce s informacemi (v průběhu celého učiva)

Člověk a životní prostředí

- pochopení problematiky vztahu člověka a prostředí v souvislosti s vybranou četbou (rozbor literárního textu, v průběhu celého učiva)
- získání odpovědnosti ve vztahu k biosféře, ochraně přírody a přírodních zdrojů (v souvislosti s vybranými literárními díly)

Člověk a svět práce

- vyhledávání a posuzování informací o profesních záležitostech (administrativní styl)
- komunikace s potencionálními zaměstnavateli (rétorika)
- rozvoj schopnosti vyhledávat informace a pracovat s nimi (v průběhu celého učiva)
- spoluutváření obrazu firmy na veřejnosti (rétorika)

Člověk a digitální svět:

- práce s internetem, vyhledávání potřebných informací (v průběhu celého učiva)

7.1.8. Mezipředmětové vztahy

- **Dějepis –** historické pozadí dané doby, umělecké směry doby
- **Občanská nauka –** mediální výchova, kritické čtení textů, bible, antická filozofie, komunikace
- **Informační** a **komunikační technologie –** nauka o informacích, tvorba prezentací
- **Anglický jazyk –** vývoj anglické literatury
- **Německý jazyk –** vývoj německé literatury
- **Ruský jazyk –** vývoj ruské literatury
- **Právo –** první zákoníky
- **Sportovní kurzy –** názvosloví, slovní zásoba

7.1.9. Rozpis učiva

ČESKÝ JAZYK a LITERATURA	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy – kompetence žáka)*
• Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností ○ národní jazyk a jeho útvary ○ jazyková kultura ○ vývojové tendence spisovné češtiny ○ postavení češtiny mezi ostatními evropskými jazyky ○ zvukové prostředky a ortoepické normy jazyka ○ hlavní principy českého pravopisu ○ tvoření slov, stylového rozvrstvení a obohacování slovní zásoby ○ slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru vzdělávání, terminologie ○ gramatické tvary a konstrukce a jejich sémantické funkce	• rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci; • vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny; • řídí se zásadami správné výslovnosti; • v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu; • v písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví; • pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka; • orientuje se v soustavě jazyků; • odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby;

○ větná skladba, druhy vět z gramatického a komunikačního hlediska, stavba a tvorba komunikátu	• používá adekvátní slovní zásobu včetně příslušné odborné terminologie; • nahradí běžné cizí slovo českým ekvivalentem a naopak; • orientuje se ve výstavbě textu; • uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování;
• Komunikační a slohová výchova ○ slohotvorní činitelé objektivní a subjektivní ○ komunikační situace, komunikační strategie ○ vyjadřování přímé i zprostředkované technickými prostředky, monologické i dialogické, neformální i formální, připravené i nepřipravené ○ projevy prostě sdělovací, administrativní, prakticky odborné, jejich základní znaky, postupy a prostředky (osobní dopisy, krátké informační útvary, osnova, životopis, zápis z porady, pracovní hodnocení, inzerát a odpověď na něj, jednoduché úřední, popř. podle charakteru oboru odborné dokumenty) ○ vyprávění, popis osoby, věc, výklad nebo návod k činnosti, úvaha ○ druhy řečnických projevů ○ média a mediální sdělení ○ literatura faktu a umělecká literatura ○ grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů	• vhodně se prezentuje, argumentuje a obhajuje svá stanoviska; • ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi; • využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat); • vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně; • přednese krátký projev; • vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdíly mezi nimi; • rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar; • posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu; • rozlišuje typy mediálních sdělení a jejich funkci, identifikuje jejich typické postupy, jazykové a jiné prostředky; • uvede příklady vlivu médií a digitální komunikace na každodenní podobu mezilidské komunikace; • sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary (zpráva, reportáž, pozvánka, nabídka…); • odborně se vyjadřuje o jevech svého oboru v základních útvarech odborného stylu, především popisného a výkladového; • sestaví základní projevy administrativního stylu; • vhodně používá jednotlivé slohové postupy a základní útvary; • správně používá citace a bibliografické údaje, dodržuje autorská práva; • má přehled o slohových postupech uměleckého stylu;
• Práce s textem a získávání informací ○ informatická výchova, knihovny a jejich služby, média, jejich produkty a účinky ○ techniky a druhy čtení (s důrazem na čtení studijní), orientace v textu, jeho	• na příkladech doloží druhy mediálních produktů; • uvede základní média působící v regionu;

rozbor z hlediska sémantiky, kompozice a stylu ○ druhy a žánry textu ○ získávání a zpracovávání informací z textu (též odborného a administrativního), např. ve formě anotace, konspektu, osnovy, resumé, jejich třídění a hodnocení ○ zpětná reprodukce textu, jeho transformace do jiné podoby ○ práce s různými příručkami pro školu i veřejnost ve fyzické i elektronické podobě	• zhodnotí význam médií pro společnost a jejich vliv na jednotlivé skupiny uživatelů; • kriticky přistupuje k informacím z internetových zdrojů a ověřuje si jejich hodnověrnost (např. informace dostupné z Wikipedie, sociálních sítí, komunitních webů apod.) • samostatně vyhledává, porovnává a vyhodnocuje mediální, odborné aj. informace; • rozumí obsahu textu i jeho částí; • pořizuje z odborného textu výpisky a výtah, dělá si poznámky z přednášek a jiných veřejných projevů; • vypracuje anotaci a resumé; • má přehled o knihovnách a jejich službách; • zaznamenává bibliografické údaje podle státní normy.
• Literatura a ostatní druhy umění ○ umění jako specifická výpověď o skutečnosti ○ aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě ○ vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech	• zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období; • zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; • vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl; • samostatně vyhledává informace v této oblasti;
• Práce s literárním textem ○ základy literární vědy ○ literární druhy a žánry ○ četba a interpretace literárního textu ○ metody interpretace textu ○ tvořivé činnosti	• rozezná umělecký text od neuměleckého; • vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi; • text interpretuje a debatuje o něm; • konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů; • při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie;
• Kultura ○ kulturní instituce v ČR a v regionu ○ kultura národností na našem území ○ společenská kultura – principy a normy kulturního chování, společenská výchova ○ kultura bydlení, odívání ○ lidové umění a užitá tvorba ○ estetické a funkční normy při tvorbě a výrobě předmětů používaných v běžném životě ○ ochrana a využívání kulturních hodnot ○ funkce reklamy a propagačních prostředků a její vliv na životní styl	• orientuje se v nabídce kulturních institucí; • porovná typické znaky kultur hlavních národností na našem území; • popíše vhodné společenské chování v dané situaci.

7.2. Cizí jazyk (AJ, RJ, NJ)

Vzdělávání v cizích jazycích navazuje na vzdělávání vymezené v RVP základního vzdělávání (ZV), podle něhož se žáci již vzdělávají ve dvou cizích jazycích, proto je nutno k této skutečnosti přihlédnout.

Vzdělávání a komunikace v cizích jazycích se významně podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti, neboť vede žáky k získání jak obecných, tak komunikativních kompetencí k dorozumění v situacích každodenního osobního a pracovního života. Připravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům, rozšiřuje jejich znalosti o světě. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, rozvíjí jejich schopnost učit se po celý život.

7.2.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Výuka zaměřená na žáky s pokročilou úrovní (pokračující ve studiu cizího jazyka ze základní školy) cílí k zvládnutí obsahu učiva a kompetencí tak, jak je vymezuje „**Společný evropský referenční rámec pro jazyky“ v** úrovni B1 pro 1. cizí jazyk, A2 pro 2. cizí jazyk.

Žák:

- má dostačující vyjadřovací prostředky k tomu, aby popsal nepředvídatelné situace, aby v rozumné míře dostatečně přesně postihl podstatu myšlenky nebo problému a aby se vyjadřoval o abstraktních či kulturních tématech, jako jsou hudba a film
- má dostačující vyjadřovací prostředky k tomu, aby se domluvil a aby se vyjadřoval pomocí své slovní zásoby jen s určitou mírou zaváhání a opisných jazykových prostředků v rámci tematických okruhů jako jsou rodina, koníčky a zájmy, práce, cestování a aktuální události, ale omezená slovní zásoba způsobuje opakování a občas dokonce formulační obtíže.

7.2.2. Charakteristika učiva

Ke zdárnému zvládnutí učiva a jeho praktickému použití je třeba osvojení si následujících znalostí a schopností, na které je ve výuce kladen důraz:

- rozvoj řečových dovedností (mluvený projev, písemný projev, porozumění textu, porozumění poslechu)
- rozvoj jazykových prostředků – gramatika, výslovnost, slovní zásoba (obecná a odborná)
- tematické okruhy zaměřené obecně i odborně
- komunikační situace (získávání a předávání informací)
- jazykové funkce (fráze pokrývající většinu každodenních situací)
- poznatky o zemích mluvících v daném jazyce.

7.2.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka anglického jazyka směřuje k tomu, aby žáci:

- respektovali hodnoty jiných národních společenství a jejich kultur a vážili si jich
- cítili potřebu blíže poznávat jiné kultury (zvláště v zemích mluvících v daném jazyce), např. osobní návštěvou cizí země
- ocenili důležitost znalosti cizího jazyka ve svém budoucím osobním i profesním životě
- neostýchali se komunikace v daném cizím jazyce s rodilými mluvčími.

7.2.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

- skupinová práce, samostatná práce, domácí příprava
- výklad
- ověřovaní poznatků na daných cvičeních
- práce s textem (překlad, porozumění)
- poslechová cvičení (porozumění)
- komunikace, diskuse na dané téma

7.2.5. Hodnocení výsledků žáků

Hodnoceny jsou tyto činnosti aplikované prostřednictvím anglického jazyka:

- hloubka porozumění poznatkům
- schopnost aplikovat poznatky při řešení problémů
- schopnost formulovat své myšlenky, argumentovat a diskutovat
- schopnost porozumění textu a poslechu
- schopnost vyjádřit se souvisle v písemném projevu

Hodnocení výsledků probíhá následujícími metodami: písemné zkoušení, ústní zkoušení, slohová práce, domácí úlohy, referáty, prezentace, projevy aktivity v hodině.

7.2.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka cizího jazyka se dotýká pestrého spektra lidských každodenních situací a využívá řadu myšlenkových operací. Z tohoto důvodu je možné rozvíjet řadu klíčových kompetencí, a to napříč celým obsahem učiva:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- uplatňovat různé způsoby práce s textem
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy a pořizovat si poznámky
- využívat ke svému učení různé informační zdroje
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu a určit jádro problému, získávat potřebné informace
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení
- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje

- zpracovávat texty administrativní, běžné i odborné
- dodržovat jazykové a stylistické normy a odbornou terminologii
- zaznamenávat písemně podstatné údaje z projevů
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní a pracovní uplatnění

Personální a sociální kompetence

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování
- ověřovat si získané poznatky
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních cílů
- podněcovat práci v týmu vlastními návrhy

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu
- uvědomovat si vlastní kulturní, národní a osobní identitu
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě
- chápat význam životního prostředí pro člověka
- uznávat tradice a hodnoty vlastního národa
- mít pozitivní vztah k jiným evropským a světovým kulturám

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti
- cílevědomě a zodpovědně se rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze

Matematické kompetence

- správně používat a převádět jednotky (anglosaské na mezinárodní)
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích

Digitální kompetence

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím internetu
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích

7.2.7. Aplikace průřezových témat

Stejně jako u klíčových kompetencí platí, že i průřezová témata je možné z velké části zařadit do výuky cizího jazyka.

Občan v demokratické společnosti

- osobnost a její rozvoj (v rámci celého učiva)
- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů (v rámci celého učiva)
- společnost – jednotlivec a společenské skupiny, kultura, náboženství (v rámci celého učiva)
- stát, politický systém, politika, soudobý svět (politické systémy jednotlivých zemí mluvících v daném jazyce a České republiky – tematický celek Společnost)

- masová média (tematický celek Masová média)
- morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita (tematický celek Společnost)

Člověk a životní prostředí

- současné globální, regionální a lokální problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí (tematický celek Životní prostředí)
- možnosti a způsoby řešení environmentálních problémů a udržitelnosti rozvoje v daném oboru vzdělání a v občanském životě (tematický celek Životní prostředí)

Člověk a svět práce

- hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce (v rámci celého učiva)
- soustava školního vzdělávání v ČR (tematický celek Vzdělávání)
- písemná i verbální sebeprezentace při vstupu na trh práce (písemné a mluvené projevy – pohovor, žádost o místo, vytvoření strukturovaného životopisu)

Informační a komunikační technologie

- studentské prezentace vytvořené pomocí IT
- seznámení se s on-line zdroji informací a práce s nimi

7.2.8. Mezipředmětové vztahy

- **Zeměpis** – světové strany, světadíly, státy a hlavní města, planeta Země, Sluneční soustava a památky
- **Dějepis** – historický vývoj anglicky mluvících zemí, významné historické události, osobnosti a památky
- **Matematika** – čísla, geometrické tvary, jednoduché slovní úlohy, terminologie
- **Biologie** a **ekologie** – terminologie – rostliny a živočichové, lidské tělo a zdraví, ochrana přírody
- **Český jazyk** – anglosaští spisovatelé a jejich díla, mluvnická terminologie, syntax a morfologie
- **Občanská nauka** – člověk a společnost, lidská a občanská práva, politická soustava
- **Chemie** – chemické názvosloví, chemické procesy v přírodě
- **Fyzika** – fyzikální názvosloví
- **Právo** – právní terminologie, občanské a správní právo
- **Informační a komunikační technologie** – počítačová gramotnost, využití internetu – zvláště pro vyhledávání informací, práce se SW

7.2.9. Rozpis učiva

CIZÍ JAZYK (AJ, RJ, NJ)	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy – kompetence žáka)*
• Řečové dovednosti ○ receptivní řečová dovednost sluchová = poslech s porozuměním ○ receptivní řečová dovednost zraková = čtení a práce s textem včetně odborného ○ produktivní řečová dovednost ústní = mluvení zaměřené situačně i tematicky	• rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu • odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření • nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace • porozumí školním a pracovním pokynům

○ produktivní řečová dovednost písemná = zpracování textu ○ jednoduchý překlad ○ interaktivní řečové dovednosti = střídání receptivních a produktivních činností ○ interakce ústní ○ interakce písemná	• rozpozná význam obecných sdělení a hlášení • čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu • sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené • přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika • vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity • sdělí a zdůvodní svůj názor • pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem • vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích • dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače • zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě • popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis • vyjádří písemně svůj názor na text • vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se studovaného oboru • přeloží text a používá slovníky i elektronické • zapojí se do hovoru bez přípravy • vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech • zapojí se do odborné debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu • při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele • vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí • požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení • přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem • uplatňuje různé techniky čtení textu • ověří si i sdělí získané informace písemně • zaznamená vzkazy volajících • vyplní jednoduchý neznámý formulář.
• Jazykové prostředky ○ výslovnost (zvukové prostředky jazyka) ○ slovní zásoba a její tvoření	• vyslovuje srozumitelně co nejblíže přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové

○ gramatika (tvarosloví a větná skladba) ○ grafická podoba jazyka a pravopis	prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka • komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů a vlastních zálib, zejména v rutinních situacích každodenního života • používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek • používá vhodně základní odbornou slovní zásobu ze svého studijního oboru • uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce • dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby.
• Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce: ○ tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, počasí, Česká republika, země dané jazykové oblasti, tematické okruhy dané zaměřením studijního oboru aj. ○ komunikační situace: získávání a předávání informací, např. sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod. ○ jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání, naděje apod.	• vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života a k tématům z oblasti zaměření studijního oboru • řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace i jednoduché a frekventované situace týkající se pracovní činnosti • domluví se v běžných situacích, získá i poskytne informace • používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci.
• Poznatky o zemích ○ vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru k poznání země (zemí) příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic a společenských zvyklostí ○ informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice	• prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru, a to i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.

7.3. Konverzace v 1. cizím jazyce (AJ, RJ, NJ)

7.3.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití účinné komunikace v anglickém jazyce
- poznání reálií a kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávání informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi, rozvíjení sociokulturních dovedností
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

7.3.2. Charakteristika učiva

Ke zdárnému zvládnutí učiva a jeho praktickému použití je třeba osvojení si následujících znalostí a schopností, na které je ve výuce kladen důraz:

- rozvoj řečových dovedností (mluvený projev, porozumění textu, porozumění poslechu)
- rozvoj jazykových prostředků (gramatika, výslovnost, slovní zásoba (obecná a odborná)
- tematické okruhy zaměřené obecně i odborně
- komunikační situace (získávání a předávání informací)
- jazykové funkce (fráze pokrývající většinu každodenních situací)
- poznatky o zemích mluvících v daném cizím jazyce

7.3.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka konverzace v cizím jazyce směřuje k tomu, aby žáci:

- respektovali hodnoty jiných národních společenství a jejich kultur a vážili si jich
- cítili potřebu blíže poznávat jiné kultury (zvláště zemích mluvících v daném cizím jazyce), např. osobní návštěvou cizí země
- ocenili důležitost znalosti cizího jazyka ve svém budoucím osobním i profesním životě
- neostýchali se komunikace v cizím jazyce s rodilými mluvčími

7.3.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

- samostatný ústní projev
- komunikace, diskuse na dané téma
- skupinová práce, samostatná práce, domácí příprava
- výklad
- práce s textem (překlad, porozumění)
- projekty, besedy s rodilými mluvčími

7.3.5. Hodnocení výsledků žáků

Hodnoceny jsou tyto činnosti aplikované prostřednictvím anglického jazyka:

- hloubka porozumění poznatkům
- schopnost aplikovat poznatky při řešení problémů
- schopnost formulovat své myšlenky, argumentovat a diskutovat

- schopnost porozumění textu.

Nejčastější formy zkoušení jsou: ústní zkoušení, domácí úlohy, referáty, prezentace, testové úlohy, projevy aktivity v hodině.

7.3.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka cizího jazyka se dotýká pestrého spektra lidských každodenních situací a využívá řadu myšlenkových operací. Z tohoto důvodu je možné rozvíjet řadu klíčových kompetencí, a to napříč celým obsahem učiva:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- uplatňovat různé způsoby práce s textem
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy a pořizovat si poznámky
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, ověřovat si výsledky
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- klást vhodné otázky
- porozumět zadání úkolu a určit jádro problému, získávání potřebných informací
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení
- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, spolupracovat ve dvojicích, skupinách
- rozumět významům témat pojednávajících o problémech současného života a umět se k nim vyjadřovat
- dodržovat jazykové a stylistické normy a odbornou terminologii
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní a pracovní uplatnění

Personální a sociální kompetence

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování
- ověřovat si získané poznatky
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních cílů
- podněcovat práci v týmu vlastními návrhy
- vytvářet příznivé klima třídy

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti
- cílevědomě a zodpovědně se rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- vést žáky k využívání znalostí pro běžnou praxi

Matematické kompetence

- správně používat a převádět jednotky (anglosaské na mezinárodní)
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích

Digitální kompetence

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím internetu
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích

7.3.7. Aplikace průřezových témat

Stejně jako u klíčových kompetencí platí, že i průřezová témata je možné z velké části zařadit do výuky konverzace v anglickém jazyce.

Občan v demokratické společnosti

- osobnost a její rozvoj (v rámci celého učiva)
- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů (v rámci celého učiva)
- společnost – jednotlivec a společenské skupiny, kultura, náboženství (v rámci celého učiva)
- stát, politický systém, politika, soudobý svět (politické systémy jednotlivých anglicky mluvících zemí a České republiky, tematický celek Společnost)
- masová média (tematický celek Média)
- morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita (tematický celek Společnost)

Člověk a životní prostředí

- současné globální, regionální a lokální problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí (tematický celek Příroda, počasí, životní prostředí)
- možnosti a způsoby řešení environmentálních problémů a udržitelnosti rozvoje v daném oboru vzdělání a v občanském životě (tematický celek Příroda, počasí, životní prostředí)

Člověk a svět práce

- hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce (v rámci celého učiva)
- soustava školního vzdělávání v ČR (tematický celek Vzdělávání)
- soustava školního vzdělávání v zemích mluvících v daném jazyce (tematický celek Vzdělávání)
- verbální sebeprezentace při vstupu na trh práce (mluvené projevy – pohovor, žádost o místo, strukturovaný životopis)
- Informační a komunikační technologie
- žákovské prezentace vytvořené pomocí IT
- seznámení se s on-line zdroji informací a práce s nimi
- tvorba žákovských projektů

7.3.8. Mezipředmětové vztahy

- **Cizí jazyky** – komunikativní dovednosti, gramatické prostředky, syntax, slovní zásoba včetně slovní zásoby odborné
- **Český jazyk** – mluvnická terminologie, syntax a morfologie
- **Zeměpis** – světové strany, světadíly, státy a hlavní města, planeta Země, Sluneční soustava a památky
- **Dějepis** – historický vývoj zemí mluvících v daném jazyce, významné historické události, osobnosti a památky
- **Občanská nauka** – člověk a společnost, lidská a občanská práva, politická soustava
- **Informační a komunikační technologie** – počítačová gramotnost, využití internetu, práce se SW
- **Biologie** a **ekologie** – rostliny a živočichové, lidské tělo a zdraví, ochrana přírody
- **Právo** – právní terminologie, právní systém v ČR
- **Bezpečnostní** příprava – modelové situace z praxe bezpečnostních pracovníků
- **Kriminalistika** – trestná činnost a přestupky
- **Chemie** – chemické procesy v přírodě
- **Matematika** – čísla, geometrické tvary, jednoduché slovní úlohy
- **Fyzika** – fyzikální názvosloví

7.3.9. Rozpis učiva

KONVERZACE v 1. CIZÍM JAZYCE (AJ, RJ, NJ)	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy – kompetence žáka)*
• Řečové dovednosti – mluvení ○ situační mluvení, dialogy ○ samostatný ústní projev na zadané téma ○ konverzace ○ procvičování výslovnosti a intonace	• aktivně používá slovní zásobu k tématům • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu • dokáže v lineárním sledu spojit sled myšlenek • vyjadřuje svůj názor na předem známé téma • vyjadřuje svůj názor na neznámé téma • dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače • přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika • reprodukuje vyslechnutý text, v němž se vyskytuje známá slovní zásoba • sestaví souvislé sdělení související s probíranými tematickými okruhy • zapojí se do konverzace a udržuje ji • používá odbornou slovní zásobu ze svého oboru

• Jazykové prostředky ○ fonetika a fonologie – základní pravidla výslovnosti a větné intonace ○ gramatika – v požadovaném rozsahu 1. až 4. ročníku	• vyslovuje srozumitelně co nejblíže přirozené výslovnosti • zvládá používat pravidla pro mluvenou stránku řeči • opravuje chyby • pracuje s chybou • uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce • komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života a vlastních zálib • používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek
• Slovní zásoba ○ k jednotlivým tematickým okruhům ○ synonyma, antonyma, homonyma ○ tvoření slov ○ odborná slovní zásoba	• používá slovní zásobu k jednotlivým tématům v mluveném projevu • uplatňuje základní způsoby tvoření slov (odvozování, skládání) • správně používá odbornou slovní zásobu
• Tematické okruhy ○ vzdělávání ○ autobiografie, životopis, osobní korespondence při žádosti o místo, nabídka zaměstnání ○ moje rodina a bydlení ○ můj denní program a koníčky ○ sport a hry ○ příroda, počasí, životní prostředí ○ zdraví a nemoci ○ móda, nakupování ○ svátky ○ Česká republika ○ osobní korespondence při žádosti o místo, nabídka zaměstnání ○ jídlo ○ společenské a globální problémy ○ země mluvící v daném jazyce ○ mezilidská komunikace a média ○ kulturní život ○ život ve městě a na venkově ○ doprava ○ Evropská unie • Komunikační situace ○ zahájení, vedení a udržení rozhovoru na dané téma ○ samostatné vypravování k tématům	• vyjadřuje se k jednotlivým tématům ústně • pohotově řeší řečové situace k tématům • poskytne informace v běžných situacích • používá stylisticky vhodné obraty včetně frazeologie • vede monolog i dialog k tématům • zvládne samostatný ústní projev • dovede vyjádřit různé stupně emocí při hodnocení skutečností a zdůraznit důležitost vlastních zážitků • přednáší připravenou prezentaci

• Poznatky o zemích mluvících v daném cizím jazyce
  ○ kultura
  ○ politický systém
  ○ vzdělávací systém
	• prokazuje znalosti o kultuře, geografických, demografických, hospodářských a politických faktorech
	• pracuje s ICT při vyhledávání informací.

7.4. Dějepis

7.4.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Obecným cílem předmětu je:

- připravit žáky na aktivní občanský život v demokratické společnosti
- pozitivně ovlivnit hodnotovou orientaci žáků
- kultivovat historické vědomí
- učit žáka dovednosti vyhledávat různé zdroje informací o historii, pracovat s nimi a kriticky je hodnotit
- tvořit si samostatný úsudek založený na nezbytných faktografických znalostech a intelektových dovednostech
- být hrdý na tradice a hodnoty svého národa
- osvojit si schopnost hodnotit jednotlivé výklady historických událostí a odhalovat případné dezinterpretace a ideologicky zatížené manipulace
- motivovat žáka k tomu, aby se získanými znalostmi dále tvůrčím způsobem pracoval.

7.4.2. Charakteristika učiva

Ke zdárnému zvládnutí učiva a jeho praktickému použití je třeba osvojení si následujících znalostí:

- poznatky o způsobech historického bádání
- poznatky o historickém vývoji České republiky a ostatních částí světa.

7.4.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka dějepisu směřuje k tomu, aby žáci:

- vážili si hodnot jiných národních společenství a jejich kultur
- cítili potřebu blíže poznávat jiné kultury, např. osobní návštěvou cizí země
- ocenili důležitost znalosti historického vývoje vlastní země pro pochopení jejího současného stavu
- dokázali diskutovat o společenských tématech s ohledem na poznatky o vývoji lidské společnosti.

7.4.4. Pojetí výuky (výuková strategie)

- skupinová práce, samostatná práce, domácí příprava
- výklad
- komunikace, diskuse na dané téma
- multimediální metody (podle možností využití počítače, videa, DVD, dataprojektoru)

7.4.5. Hodnocení výsledků žáků

Hodnoceny jsou tyto činnosti:

- hloubka porozumění poznatkům
- schopnost aplikovat poznatky při řešení problémů
- schopnost formulovat své myšlenky, argumentovat a diskutovat.

Hodnocení výsledků probíhá následujícími metodami: písemné zkoušení, ústní zkoušení, referáty, prezentace, projevy aktivity v hodině.

7.4.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka dějepisu se dotýká pestrého spektra lidských každodenních činností. Z tohoto důvodu je možné rozvíjet řadu klíčových kompetencí, a to napříč celým obsahem učiva:

Komunikativní kompetence

- žáci jsou schopni zpracovávat jednoduché texty s historickými tématy s použitím historické terminologie, písemně zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů lidí (historických pramenů a literatury apod.)
- žáci jsou schopni se kultivovaně se vyjadřovat, diskutovat s lidmi, užívat historické pojmy a odbornou terminologii s porozuměním

Kompetence k učení

- žáci jsou schopni při zpracování úkolů vyhledávat a kombinovat informace
- získané informace jsou schopni kriticky hodnotit, vytvořit si vlastní úsudek

Kompetence k řešení problému

- umí samostatně řešit pracovní i mimopracovní problémy
- při zpracování problému navrhnou způsob řešení, varianty, podají zdůvodnění, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu

Personální kompetence

- žáci jsou připraveni efektivně se učit a pracovat
- ke svému učení využívají zkušeností jiných lidí, učí se i na základě zprostředkovaných zkušeností

Sociální kompetence

- žáci jsou schopni pracovat v týmu, nezaujatě zvažovat návrhy druhých
- jsou schopni přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů, k předcházení osobních konfliktů
- žáci se učí nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- pozitivně je ovlivněna hodnotová orientace žáků
- předmět se snaží odstranit mýty a předsudky, buduje porozumění sobě samému i lidem, přispívá tak k dobrému soužití občanů v našem státě a solidaritě s lidmi na celém světě

7.4.7. Aplikace průřezových témat

Stejně jako u klíčových kompetencí platí, že i průřezová témata je možné z velké části zařadit do výuky dějepisu. Nelze vymezit jen jedno konkrétní učivo, jelikož aplikace průřezových témat prochází napříč celým souborem témat.

Občan v demokratické společnosti

- úcta k materiálním a duchovním hodnotám
- vědomí nutnosti zachování těchto hodnot pro budoucí generace

- tolerance odlišných názorů
- orientace v globálních problémech současného světa
- tvorba právního vědomí, posílení spoluodpovědnosti jedince za utváření současnosti

Člověk a životní prostředí

- problematika ochrany umělecko-historických památek
- poznávání a chápání souvislosti mezi vývojem lidské populace a vztahem k prostředí v různých oblastech světa

Člověk a svět práce

- pochopení souvislosti mezi vývojem způsobu života lidí a jejich pracovním prostředím
- využití znalostí z historie při výběru budoucího povolání

Člověk a digitální svět

- využívání internetu při zpracování zadaných úkolů
- zdůraznění důležitosti počítačové gramotnosti pro budoucí profesní a osobní rozvoj

7.4.8. Mezipředmětové vztahy

- **Občanská nauka** – lidská a občanská práva v historických souvislostech, politická soustava, vznik demokratických společností, demokracie a diktatura
- **Právo** – vznik a vývoj práva v souvislosti s dějinami nejvýznamnějších společností
- **Český jazyk a literatura** – jazykový a literární vývoj v historických souvislostech
- **Informační** a **komunikační technologie** – využití internetu
- **Aplikovaná psychologie** – historický vývoj psychologie
- **Zeměpis** – historicko-geografický vývoj regionů světa
- **Biologie a ekologie** – dějiny smrti, historie medicíny
- **Matematika** – historie matematiky ve starověku

7.4.9. Rozpis učiva

DĚJEPIS	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy – kompetence žáka)*
• poznávání dějin, význam poznávání dějin, variabilita výkladů dějin • starověk • středověk a raný novověk (16. - 18. stol.)	• objasní smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladů; • uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství; • popíše základní – revoluční změny ve středověku a raném novověku;

• Novověk – 19. století
  ○ velké občanské revoluce – americká a francouzská, revoluce 1848–49 v Evropě a v českých zemích
  ○ společnost a národy – národní hnutí v Evropě a v českých zemích, česko-
	• na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti;
	• objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci;

německé vztahy, postavení minorit; dualismus v habsburské monarchii, vznik národního státu v Německu ○ modernizace společnosti – technická, průmyslová, komunikační revoluce, urbanizace, demografický vývoj; evropská koloniální expanze ○ modernizovaná společnost a jedinec – sociální struktura společnosti, postavení žen, sociální zákonodárství, vzdělání	• popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. stol.; • charakterizuje proces modernizace společnosti; • popíše evropskou koloniální expanzi;
• Novověk – 20. století ○ vztahy mezi velmocemi – pokus o revizi rozdělení světa první světovou válkou, české země za světové války, první odboj, poválečné uspořádání Evropy a světa, vývoj v Rusku ○ demokracie a diktatura – Československo v meziválečném období; autoritativní a totalitní režimy, nacismus v Německu a komunismus v Rusku a SSSR; velká hospodářská krize; mezinárodní vztahy ve 20. a 30. letech, růst napětí a cesta k válce; druhá světová válka, Československo za války, druhý čs. odboj, válečné zločiny včetně holocaustu, důsledky války ○ svět v blocích – poválečné uspořádání v Evropě a ve světě, poválečné Československo; studená válka; komunistická diktatura v Československu a její vývoj; demokratický svět, USA – světová supervelmoc; sovětský blok, SSSR – soupeřící supervelmoc; třetí svět a dekolonizace; konec bipolarity Východ-Západ	• vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozpory mezi velmocemi; • popíše první světovou válku a objasní významné změny ve světě po válce; • charakterizuje první Československou republiku a srovná její demokracii se situací za tzv. druhé republiky (1938–39), objasní vývoj česko-německých vztahů; • vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize; • charakterizuje fašismus a nacismus; srovná nacistický a komunistický totalitarismus; • popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou, objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR; • objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu; • objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo; • popíše projevy a důsledky studené války; • charakterizuje komunistický režim v ČSR v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku; • popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace; • popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa; • vysvětlí rozpad sovětského bloku; • uvede příklady úspěchů vědy a techniky ve 20. století; • orientuje se v historii svého oboru – uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí;
• Dějiny studovaného oboru	• orientuje se v historii svého oboru – uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí;

7.5. Občanská nauka

Učivo občanské nauky koresponduje s učivem ostatních předmětů, např. předmětu právo, ekonomika, informační a komunikační technologie.

7.5.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem předmětu občanská nauka je:

- seznámit žáky s principy fungování demokratické společnosti
- vytvářet u žáků žádoucí žebříček hodnot
- vytvářet u žáků pozitivní vztah k sobě i druhým lidem
- podporovat rozvoj empatie, utvářet správný postoj ke společenským problémům
- naučit žáky správně formulovat a vyjadřovat své názory
- vést žáky k toleranci, asertivitě a pozitivnímu jednání
- vést žáky k pochopení identity vlastní a identity druhých lidí a k oproštění se od předsudků, rasismu, etnické, náboženské a jiné netolerance
- naučit žáky kriticky hodnotit informace
- naučit žáky znát svá základní práva a povinnosti
- seznámit žáky s historií země a jejím současným zakotvením v mezinárodních institucích
- naučit žáky odpovědnosti za své jednání
- uplatňovat zásady slušného chování.
- vést žáky k tomu, aby si kladli v životě praktické otázky filozofického a etického charakteru a hledali na ně v diskusi s jinými lidmi a se sebou samými odpovědi

7.5.2. Charakteristika učiva

Učivo je koncipováno tak, že žák:

- vysvětlí strukturu a fungování společnosti
- seznámí se společenským chováním
- vysvětlí základní principy a hodnoty demokracie
- naučí se pracovat s informacemi a dokáže je kriticky hodnotit
- naučí se samostatně jednat a vystupovat
- naučí se vyhledávat informace a přijímat pozitivní hodnoty
- seznámí se s principy rovnoprávnosti
- seznámí se s problematikou víry a náboženství
- seznámí se se současnou mezinárodní situací, globálními problémy, mezinárodními
- organizacemi a naším vztahem k nim

7.5.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Žáci jsou vedeni k samostatnému myšlení, názorové pluralitě, respektu vůči druhým. Tyto hodnoty vycházejí z otevřenosti a vzájemné interakce během výuky, volných diskuzí a možnosti svobodného vyjádření názoru.

7.5.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Formy a metody práce využívané při výuce:

- výklad učitele a řízený dialog

- samostatná práce individuální i skupinová
- samostatná domácí práce (příprava referátů a prezentací)
- projektové vyučování
- multimediální metody (podle možností využití počítače, videa, DVD, dataprojektoru
- interaktivní tabule)
- využívání časopisů a knih
- didaktické hry a případové studie
- besedy, diskuze
- četba a analýza textů

7.5.5. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocena bude schopnost žáků pracovat s předkládanými informacemi, schopnost samostatně, kultivovaně a odborně prezentovat své názory, žák musí umět diskutovat o problému a své názory obhájit.

Žák bude hodnocen za schopnost aplikovat teoretické vědomosti na konkrétní příklady.

Způsoby hodnocení

V předmětu občanská nauka se hodnotí obsahová správnost a použití vhodných jazykových prostředků, a to v projevu ústním i písemném. Hodnocení žáků se bude provádět na základě kombinace ústního zkoušení a různých forem písemného testování. Nejčastěji používanými formami zkoušení znalostí, ze kterých vyjdou podklady pro klasifikaci, budou:

- písemné zkoušení
- ústní zkoušení
- domácí úlohy
- referáty
- prezentace
- aktivita v hodině
- seminární práce

7.5.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Personální a sociální kompetence

- hodnotit žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vést žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- vytvářet příznivé klima třídy
- pomáhat orientaci žáků v současné společnosti
- podílet se na rozvoji morálních hodnot
- vést žáky k pozitivnímu vztahu k učení a vzdělávání
- vést žáky ke schopnosti adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky
- vést žáky ke schopnosti pracovat v týmu, přijímat a plnit úkoly a přispívat k vytvoření dobrých mezilidských vztahů

Komunikativní kompetence

- vést žáky k výstižnému a souvislému projevu

- vytvářet příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- přimět žáky klást vhodné otázky v diskusi
- umožnit volný přístup k informačním zdrojům a pracovat s informacemi
- vést žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- kriticky hodnotit získané informace a uvědomovat si rozdílnou výpovědní hodnotu informací
- kultivovat své vyjadřování a vystupování v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- používat správně společenskovědní a filozofické pojmy, které byly součástí výuky

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- vést žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vést žáky k diskusi
- vést žáky ke vzájemnému naslouchání si
- uvědomit si potřeby aktivního zapojení do společenského života
- pomáhat chránit životní prostředí a jednat v duchu udržitelného rozvoje
- zohledňovat rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- vést žáky k využívání znalostí pro běžnou praxi

7.5.7. Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- rozvíjet a podporovat komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační
- schopnosti a dovednosti
- vést k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- rozvíjet demokratický přístup v mezilidských vztazích, ve škole a ve společnosti
- vážit si demokratických hodnot a jednat v souladu s nimi
- být tolerantní ke spoluobčanům rozdílného vyznání, politických názorů, etnické příslušnosti, životního způsobu
- přiměřeně řešit konfliktní situace, případně jim předcházet
- odsuzovat předsudečné jednání, projevy rasismu a intolerance
- kriticky hodnotit a orientovat se ve sděleních masových médií a odolávat manipulaci
- přemýšlet o materiálních a duchovních hodnotách

Člověk a životní prostředí

- vést k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahem k prostředí
- v různých oblastech světa
- vést k odpovědnosti ve vztahu k přírodě, k ochraně životního prostředí a přírodních zdrojů
- zpracovat témata jako je planeta Země a její ochrana, separace a recyklace produktů lidské
- činnosti, fauna a flora, doprava, lidské sídlo, zemědělství, ochrana památek
- orientovat se v problematice globálních problémů, jako jsou např. znečišťování ovzduší, nedostatek pitné vody, hladomor, infekční a civilizační nemoci, umístění odpadu

Člověk a svět práce

- vést žáky k pochopení významu znalosti společenských věd pro své budoucí pracovní
- uplatnění

- motivovat k zájmu o výsledky svého vzdělávání
- zdůrazňovat význam celoživotního vzdělávání
- pomáhat zvyšovat zdravé sebevědomí a samostatnost při řešení problémů
- přijímat hodnocení svých výsledků, přijímat radu i kritiku
- naučit žáky nést zodpovědnost za své jednání
- naučit žáky efektivně pracovat a učit se

Člověk a digitální svět

- vést žáky k využívání moderních IT technologií při plnění zadaných úkolů
- seznamovat s relevantními informačními zdroji a napomáhat při práci s vyhledanými
- informacemi
- upozorňovat na důležitost počítačové gramotnosti pro budoucí profesní o osobní rozvoj
- získávat informace z různých zdrojů - verbálních i obrazových a kriticky tyto informace hodnotit

7.5.8. Mezipředmětové vztahy

- **Právo** - právo jako systém norem, právní stát, lidská práva a svobody, rodinné právo, práva dětí, orgány činné v trestním řízení
- **Biologie** a **ekologie** - člověk v systému živočichů, souvislost přírody a společnosti
- **Dějepis** - historický vývoj filosofického myšlení
- **Ekonomika** - mezinárodní organizace, mezinárodní ekonomická situace, vývoj společnosti z pohledu ekonomiky, ekonomie a politologie, společnost a ekonomické vztahy
- **Český jazyk a literatura** - mediální výchova, kritické čtení textů, charakteristika bible, komunikace
- **Informační** a **komunikační technologie** - tvorba projektů a referátů, prohlubování kritického myšlení

7.5.9. Rozpis učiva

OBČANSKÁ NAUKA	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Člověk jako občan ○ základní hodnoty a principy demokracie ○ lidská práva, jejich obhajování, veřejný ochránce práv, práva dětí ○ svobodný přístup k informacím, masová média a jejich funkce, kritický přístup k médiím, maximální využití potencionálu médií ○ stát, státy na počátku 21. století, český stát, státního občanství v ČR ○ česká ústava, politický systém v ČR, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva ○ politika, politické ideologie ○ politické strany, volební systémy a volby	• charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita…); • objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech, a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat; • dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových médií; • charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb; • uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy;

○ politický radikalismus a extremismus, současná česká extremistická scéna a její symbolika, mládež a extremismus ○ teror, terorismus ○ občanská participace, občanská společnost ○ občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití	• vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem, nebo politickým extremismem; • vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí; • uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu;
• Soudobý svět ○ rozmanitost soudobého světa: civilizační sféry a kultury; nejvýznamnější světová náboženství; velmoci, vyspělé státy, rozvojové země a jejich problémy; konflikty v soudobém světě ○ integrace a dezintegrace ○ Česká republika a svět: NATO, OSN; zapojení ČR do mezinárodních struktur; bezpečnost na počátku 21. století, konflikty v soudobém světě; globální problémy, globalizace	• popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace, charakterizuje základní světová náboženství; • vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny, debatuje o jejich možných perspektivách; • objasní postavení České republiky v Evropě a v soudobém světě; • charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku; • popíše funkci a činnost OSN a NATO; • vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních struktur a podíl ČR na jejich aktivitách; • uvede příklady projevů globalizace a debatuje o jejích důsledcích;
• Člověk v lidském společenství ○ společnost, společnost tradiční a moderní, pozdně moderní společnost ○ hmotná kultura, duchovní kultura ○ současná česká společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha ○ sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti ○ majetek a jeho nabývání, rozhodování o finančních záležitostech jedince a rodiny, rozpočtu domácnosti, zodpovědné hospodaření ○ řešení krizových finančních situací, sociální zajištění občanů ○ rasy, etnika, národy a národnosti; majorita a minority ve společnosti, multikulturní soužití; migrace, migranti, azylanti ○ postavení mužů a žen, genderové problémy ○ víra a ateismus, náboženství a církve, náboženská hnutí, sekty, náboženský fundamentalismus	• charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení; • vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění; • popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální problémy; popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace; • rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti; • navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, včetně zajištění na stáří; • navrhne způsoby, jak využít osobní volné finanční prostředky, a vybere nejvýhodnější finanční produkt pro jejich investování; • vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru, vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení a jaké jsou jeho důsledky, a jak řešit tíživou finanční situaci;

	• dovede posoudit služby nabízené peněžními ústavy a jinými subjekty a jejich možná rizika; • objasní způsoby ovlivňování veřejnosti; • objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě; • debatuje o pozitivech i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí; • posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována; • objasní postavení církví a věřících v ČR; vysvětlí, čím jsou nebezpečné některé náboženské sekty a náboženský fundamentalismus;
• Člověk a svět (praktická filozofie) ○ co řeší filozofie a filozofická etika ○ význam filozofie a etiky v životě člověka, jejich smysl pro řešení životních situací ○ etika a její předmět, základní pojmy etiky; morálka, mravní hodnoty a normy, mravní rozhodování a odpovědnost ○ životní postoje a hodnotová orientace, člověk mezi touhou po vlastním štěstí a angažováním se pro obecné dobro a pro pomoc jiným lidem	• vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie filozofická etika; • dovede používat vybraný pojmový aparát, který byl součástí učiva; • dovede pracovat s jemu obsahově a formálně dostupnými texty; • debatuje o praktických filozofických a etických otázkách (ze života kolem sebe – např. z kauz známých z médií, z krásné literatury a jiných druhů umění; • vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědni jiným lidem.

7.6. Fyzika

7.6.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika žákům umožňuje poznávání přírody jako systému a chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy. Vyučování probíhá ve vazbě na matematiku a ostatní přírodovědně vzdělávací předměty. Fyzika je v technickém lyceu profilovým předmětem a její význam spočívá v tom, že je základem technických oborů. Důležitým cílem fyziky je vybavit žáky vědomostmi a dovednostmi, které jim umožní hlouběji a komplexněji pochopit přírodní jevy a zákonitosti probíhající v neživé přírodě. Žáci se učí vysvětlit a využívat fyzikální poznatky v praktickém životě a pochopit fyzikální princip činnosti některých technických zařízení. Fyzikální vzdělávání vede žáky k zvídavosti a rozvoji logického myšlení, k podpoře a formování přesného vyjadřování stanovením fyzikálních problémů a jejich řešením. Žáci jsou rovněž vedeni k samostatnému zpracování vhodných témat z dostupných zdrojů. Aktivně používají fyzikální terminologii, pracují s fyzikálními vzorci a jednotkami, učí se charakterizovat fyzikální děj. Získávají dovednost pro jednoduchá fyzikální měření, zpracovávají získané údaje a porovnávají je s teorií. Učí se sestrojit graf závislosti dvou veličin, odečítají z grafů hodnoty veličin.

7.6.2. Charakteristika učiva

Vyučovací předmět fyzika je předmětem všeobecně vzdělávacím, ale plní i funkci průpravnou pro odbornou složku vzdělávání. Učivo navazuje na fyzikální poznatky získané na základní škole a dále je rozvíjí a prohlubuje. Osvojením si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí fyzikální vzdělávání vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů, které se vyskytují v přírodě, v běžném životě i v technické praxi. Učivo je členěno do celků, které v dané posloupnosti představují logicky uspořádaný systém. Hlavní náplní předmětu bude opakování a rozšíření učiva ZŠ.

Úvodním tématem je mechanika. Žáci poznají jednotlivé druhy pohybů těles a základní zákony mechaniky. Následuje téma molekulová fyzika a termika, které prohloubí poznatky o stavu těles z hlediska jejich mikrostruktury. Žáci pracují s pojmy vnitřní energie, ideální plyn, stavové změny, tepelné děje v plynech, deformace pevných látek, změny skupenství látek.

Studium pokračuje tématem elektřina a magnetismus. Zde jsou stěžejními tématy elektrický proud v kovech, kapalinách a plynech, magnetické pole a střídavý proud. Dále následuje elektromagnetické kmitání a vlnění a pokračuje vlněním mechanickým, jehož důležitou součástí je zvuk. Další část tvoří celek optika, v němž žáci studují zákony odrazu a lomu světla, jevy interference, ohyb a polarizaci světla. v geometrické optice zjišťují vlastnosti obrazů vznikajících na optických zobrazovacích soustavách (zrcadla, čočky, optické přístroje). Pak se žáci seznámí se základními principy Einsteinovy speciální teorie relativity, s poznatky kvantové a jaderné fyziky, které jsou základem moderní fyziky. Závěr studia fyziky patří astrofyzice, v ní zejména Sluneční soustavě, vývoji a výzkumu vesmíru.

7.6.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka fyziky směřuje k tomu, aby žáci získali důvěru ve vlastní schopnosti a dovednosti a fyzikální znalosti uměli aplikovat v odborné složce vzdělávání i v praktickém životě. Učí se volit efektivní způsoby výpočtů, logicky uvažovat a tvořit si vlastní úsudek. Žáci jsou vedeni k tomu, aby zkoumali a řešili fyzikální problémy, o výsledcích a možných řešeních vedli diskuse a získali návyk ověřovat správnost výsledků řešených úloh. Je také důležité, aby získali pozitivní vztah k přírodě a chránili ji.

7.6.4. Pojetí výuky

Při výuce fyziky je kladen důraz na pochopení podstaty přírodních jevů a souvislostí mezi nimi. Důležitá je týmová práce při řešení problémů a v laboratorních cvičeních. Žáci jsou vedeni k samostatné práci také formou přípravy na praktická cvičení, zpracování výsledků měření, seminární práce a její prezentace a na obhajobu ročníkové práce. při samostatných referátech se učí prezentovat výsledky své práce a při následné diskusi obhajovat své myšlenky před kolektivem. Žáci se učí pracovat s pomůckami, které jim umožní provádět jednoduché pokusy. Vyučující podle typu probírané látky volí tradiční metody vyučování (výklad, vysvětlování, frontální pokusy, procvičování učiva pod dohledem učitele), ale i moderní vyučovací metody, které jsou do výuky řazeny tak, aby zvýšily kvalitu a efektivitu vzdělávacího procesu. Jde například o dialog, diskuzi, využití prostředků ICT, referáty, studium literatury, vyhledávání informací z odborných časopisů, Internetu.

7.6.5. Hodnocení výsledků žáků

Kritéria hodnocení a klasifikace žáků jsou v souladu s klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu. Je třeba hodnotit objektivně, aby hodnocení mělo motivační charakter. U žáků jsou hodnoceny teoretické vědomosti i dovednosti při řešení příkladů. Tyto vědomosti i dovednosti jsou ověřovány po celý školní rok ústně i písemnou formou. při pololetní klasifikaci se vychází z výsledků žáka při ústním písemném zkoušení i z jeho celkového přístupu k vyučovacímu předmětu a k plnění studijních povinností. Hodnotí se i zpracování referátů a jejich prezentace, schopnost samostatného úsudku a aktivita v hodinách.

7.6.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Žáci by si měli v hodinách fyziky prohloubit a utřídit již získané poznatky, osvojit a rozvinout nové dovednosti potřebné k poznávání zákonitostí vnějšího světa. Mezi nejdůležitější kompetence rozvíjené ve vyučovacích hodinách fyziky patří:

Personální a sociální kompetence

- učit se samostatnému a zodpovědnému jednání, pracovat ve skupině na řešení společně zadaného úkolu, navrhovat postup řešení a zvažovat návrhy ostatních členů skupiny, učit se adekvátně reagovat na hodnocení výsledků své práce a přijímat kritiku, stanovovat si cíle podle svých zájmů a schopností, ověřovat si získané poznatky, odpovědně plnit zadané úkoly, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů.

Matematické kompetence

- aplikovat matematické postupy při řešení praktických úkolů, řešit matematické vztahy mezi fyzikálními veličinami, pracovat s grafy, tabulkami, diagramy, správně používat a převádět jednotky, používat pojmy kvantifikujícího charakteru, provádět odhad výsledku řešení dané úlohy a nacházet vztahy mezi jevy a umět je popsat.

Komunikativní kompetence

- učit se srozumitelně a věcně vyjadřovat, formulovat myšlenky správně i v písemné podobě, formulovat problém a řešit ho adekvátním způsobem (slovně, symbolicky, grafem), účastnit se aktivně diskusí, zpracovávat texty na odborné téma, dodržovat odbornou terminologii a porozumět jí, zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů, vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Kompetence k řešení problémů

- samostatně řešit úkoly (seminární a ročníková práce), zpracovávat protokoly, učit se analyzovat zadání úkolu a navrhnout řešení, spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi, uplatňovat při řešení problémů různé metody, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky, poslouchat výklad a pořizovat si poznámky, využívat ke svému učení různé informační zdroje, umět vyhledávat a zpracovat informace, přijímat hodnocení výsledků svého učení, znát možnosti svého dalšího vzdělávání.

Digitální kompetence

- využívat informačních technologií (informačních a vzdělávacích serverů na internetu), aplikací při samostatné práci (textových a tabulkových editorů, prezentačních programů), komunikovat elektronickou poštou, pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích a to s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií, uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

Občanské kompetence

- uznávat hodnoty podstatné pro život v demokratické společnosti, učit se jednat odpovědně, samostatně, ve vlastním, ale i veřejném zájmu, respektovat práva a osobnost jiných lidí, jednat v souladu se zásadami společenského chování, chápat význam životního prostředí pro člověka.

Kompetence k pracovnímu uplatnění

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a k vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení.

Odborné kompetence

- znát význam vzdělávání pro svoji kariéru a chápat nutnost sebevzdělávání a celoživotního učení, aplikovat matematické a přírodovědné postupy při řešení technických problémů, umět zpracovávat a interpretovat data získaná pomocí pozorování a měření, vytvořit si správnou představu o technické proveditelnosti konkrétního záměru, používat grafickou komunikaci, znát a dodržovat základní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence, osvojit si návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti, znát zásady poskytování první pomoci, nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

7.6.7. Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žáci si cíleně upevňují zásady slušného chování k sobě navzájem i pedagogům. Jsou v každé hodině vedeni k aktivitě, diskuzím nad konkrétními úkoly, učí se obhajovat svůj názor a respektovat výsledky práce druhých. Žáci samostatně vyhledávají data potřebná k výpočtům a posilují tak svoji mediální gramotnost. v průběhu celého studia fyziky pak rozvíjí své logické myšlení potřebné k analýze, řešením a diskuzím reálných situací.

Učí se vnímat fyziku jako systémový aparát nejen pro další vědní disciplíny, ale i pro fungující chod řady odvětví demokratické společnosti. Žáci kriticky hodnotí mediální obsah na základě znalosti základních fyzikálních principů a zákonitostí.

Člověk a životní prostředí

Žáci řeší slovní úlohy s tematikou ochrany životního prostředí a znečišťování životního prostředí (kapitoly Vesmír, Molekulová fyzika a termika, Elektřina a magnetismus).

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k aktivitě, důslednosti, pečlivosti, zodpovědnosti a vytrvalosti v překonávání překážek. při týmové práci se učí spolupracovat, dělit práci, pomáhat druhým a vzájemně komunikovat. Účastní se akcí pořádaných vysokými školami, exkurzí. Uvědomují si, že fyzikální znalosti a dovednosti jsou nedílnou součástí života ve společnosti. Vytváří si reálnou představu o svých schopnostech a dalším možném vzdělávání na vyšších odborných školách nebo vysokých školách. Uvědomují si nutnost celoživotního vzdělávání, které je předpokladem uplatnění na trhu práce.

Člověk a digitální svět

Žáci se učí získávat a využívat ke studiu informace z různých zdrojů (CD, DVD a dalších přenosných médií), vyhledávají informace na internetu a posuzují jejich věrohodnost, zpracovávají laboratorní práce. Učí se základní principy přenosu informací.

7.6.8. Mezipředmětové vztahy

- **Zeměpis** - planeta Země, sluneční soustava;
- **Matematika** - početní operace při výpočtech příkladů z fyziky, úpravy vzorců, funkce, grafy, diagramy, převody jednotek, fundovaný odhad výsledků výpočtů
- **Biologie a ekologie** - optika (lidské oko), zvuk (sluch), ochrana životního prostředí, šetrné zacházení s vodou, elektrickou energií a s odpady, hygiena osvětlení a ochrana před škodlivým zářením, jaderná energetika, katastrofy a jejich účinek na lidský organismus a přírodu, postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví, principy udržitelného rozvoje, samostatně poznávat okolní prostředí a získávat informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů
- **Chemie** - stavba atomu, chemické procesy v přírodě
- **Občanská nauka** - diskuze, respekt k názoru druhých, posilování sebevědomí, zodpovědnosti, mediální výchova, kritické myšlení, odolávání myšlenkové manipulaci
- **Dějepis** - historický vývoj poznatků o přírodních vědách, osobnosti historie zkoumající přírodní vědy
- **Informační a komunikační technologie** - počítačová gramotnost, využití internetu (zvláště pro vyhledávání informací), grafické znázornění řešení příkladů, zpracování protokolů laboratorních prací

7.6.9. Rozpis učiva

FYZIKA	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Mechanika ○ pohyby přímočaré, pohyb rovnoměrný po kružnici, skládání pohybů ○ Newtonovy pohybové zákony, síly v přírodě, gravitační pole, vrhy ○ mechanická práce a energie ○ mechanika tuhého tělesa ○ tlakové síly a tlak v tekutinách, proudění tekutin	• rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu • určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají • určí mechanickou práci, výkon a energii při pohybu tělesa působením stálé síly • vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie • určí výslednici sil působících na těleso a jejich momenty • určí těžiště tělesa jednoduchého tvaru • aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh
• Molekulová fyzika a termika ○ základní poznatky termiky ○ teplo a práce, přeměny vnitřní energie tělesa, tepelná kapacita, měření tepla ○ tepelné děje v ideálním plynu, první termodynamický zákon, práce plynu, účinnost ○ struktura pevných látek a kapalin, přeměny skupenství látek	• změří teplotu v Celsiově teplotní stupnici a vyjádří ji jako termodynamickou teplotu • vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi • vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny • řeší jednoduché případy tepelné výměny • popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů • popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi
• Elektřina a magnetismus ○ elektrický náboj tělesa, elektrická síla, elektrické pole, kapacita vodiče ○ elektrický proud v látkách, zákony ○ vodivost polovodičů, přechod PN ○ magnetické pole, magnetické pole elektrického proudu, elektromagnet, elektromagnetická indukce, indukčnost ○ vznik střídavého proudu, přenos elektrické energie střídavým proudem	• popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj • vysvětlí princip a funkci kondenzátoru • řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona • zapojí elektrický obvod podle schématu a změří napětí a proud • popíše princip a praktické použití polovodičových součástek • určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem • vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce a její praktický význam • popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice
• Vlnění a optika ○ mechanické kmitání a vlnění ○ zvukové vlnění	• rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření

○ světlo a jeho šíření ○ zobrazování zrcadlem a čočkou ○ spektrum elektromagnetického záření, rentgenové záření, vlnové vlastnosti světla	• charakterizuje základní vlastnosti zvukového vlnění • chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu • charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích • řeší úlohy na odraz a lom světla • řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami • vysvětlí principy základních typů optických přístrojů • popíše význam různých druhů elektromagnetického záření z hlediska působení na člověka a využití v praxi
• Fyzika atomu ○ model atomu, spektrum atomu vodíku, laser ○ nukleony, radioaktivita, jaderné záření, jaderná energie a její využití, biologické účinky záření	• popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu • popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony • vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením • popíše štěpnou reakci jader uranu a její praktické využití v energetice • posoudí výhody a nevýhody způsobů, jimiž se získává elektrická energie
• Vesmír ○ Sluneční soustava ○ hvězdy a galaxie	• charakterizuje Slunce jako hvězdu • popíše objekty ve Sluneční soustavě • zná příklady základních typů hvězd • zná současné názory na vznik a vývoj vesmíru.

7.7. Chemie

7.7.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem výuky předmětu chemie je poskytnout žákům soubor základních poznatků o chemických látkách, jejich vlastnostech a využití.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu chemie směřuje k tomu, aby žáci:

- pochopili základní pojmy a zákonitosti chemie
- uměli používat základní chemické názvosloví
- uměli pracovat s chemickými veličinami a jednotkami, jednoduchými rovnicemi a uměli
- využít tyto znalosti při řešení praktických úloh
- znali využití základních chemických látek v praxi a běžném životě
- uměli posoudit chemické látky z hlediska nebezpečnosti a vlivu na živé organismy
- znali podstatu tzv. Speciální chemie v požární ochraně
- rozuměli základním ekologickým souvislostem a postavení člověka v přírodě
- získali pozitivní postoj k přírodě
- získali motivaci k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti

7.7.2. Charakteristika učiva

Chemie je přírodní věda o složení a struktuře látek ve vztahu k jejich chování. Učivo navazuje na poznatky a dovednosti, které žáci získali na základní škole, vzdělávání směřuje k tomu, aby žák uměl pracovat s pojmy základního chemického názvosloví, dokázal vysvětlit podstatu chemických pochodů a dokázal své poznatky uplatnit v praktickém životě.

- učivo je rozčleněno do sedmi základních celků, nakonec je zařazen celek, ve kterém se žáci seznámí s vybranými nejdůležitějšími léčivy, drogami a také výbušninami, biochemií a chemickými zbraněmi, se speciální chemií v souvislosti s podstatou hoření, výbuchu a samovznícení, vlastnostmi požárně nebezpečných látek
- vědu o obecných zákonitostech společných všem chemickým disciplínám označujeme jako obecnou chemii
- podle druhu zkoumaných látek dělíme chemii na dvě základní disciplíny - chemii anorganickou a organickou
- funkce chemických látek v organismu a jejich metabolismus zkoumá biochemie
- rozvíjí zájem a vztah žáků k přírodním vědám
- vede žáky k pochopení podstaty chemických jevů a procesů, k tomu, aby získané dovednosti a poznatky uplatnili v ostatních oblastech vzdělávání i v praxi
- napomáhá orientovat se v současném rozvoji chemie a k přijímání nových technologií.

7.7.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka chemie směřuje k tomu, aby žáci získali:

- motivaci k celoživotnímu vzdělávání
- pozitivní postoj k přírodním vědám
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

7.7.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

- výklad
- ověřovaní poznatků v diskusi při výkladu
- referáty, prezentace k danému jevu
- ukázka pokusů - jako promítnutí videomateriálu a také pokusů v laboratoři
- samostatná práce, domácí příprava
- ověřovaní poznatků na daných početních příkladech

7.7.5. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá následujícími metodami:

- písemné a ústní zkoušení
- hodnocení připravených úkolů
- projevy aktivity v hodinách.

Hodnoceny jsou tyto činnosti:

- hloubka porozumění poznatkům
- schopnost aplikovat poznatky při řešení problémů
- schopnost formulovat své myšlenky, argumentovat a diskutovat.

7.7.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz zejména na zodpovědné jednání, rozvoj dovedností správně porozumět textu, dovednost analyzovat a řešit problémy, numerické aplikace, využívání informačních technologií a práci s informacemi.

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- vést žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů, jejich kritickému hodnocení, jejich zpracování a využití ke studiu
- motivovat žáky k rozšiřování vědomostí, prohlubování dovedností a k ochotě se učit a celoživotně vzdělávat
- vést žáky k ověřování výsledků
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k rozvoji dovednosti analyzovat zadání úkolu - problému
- vést žáky k získání informací potřebných k řešení úkolu, navržení jeho řešení (pomůcky, literaturu, metody, techniky)
- vést žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování.

Komunikativní kompetence

- učit žáky vyjadřovat se stručně a srozumitelně, odborně a jazykově správně, aktivně se účastnit diskusí

- formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých
- vést žáky ke spolupráci při řešení problémů
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností
- vést žáky k ochotě spolupracovat, nabídnout pomoc a nabízenou pomoc přijmout
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- vést žáky k tomu, aby přijímali a na základě jasných kritérií hodnotili své výsledky a přiměřeně na ně reagovali.

Občanské kompetence a kulturní povědí

- vést žáky k pochopení významu životního prostředí pro člověka
- vést žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů, vést je k diskusi.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- vést žáky k využívání znalostí pro běžnou praxi
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti
- cílevědomě a zodpovědně se rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

Matematické kompetence

- učit žáky správně používat pojmy kvantifikujícího charakteru
- vést žáky k využívání a vytváření různých forem grafického znázornění dějů a používat je
- pro řešení
- žák je schopen správně používat a převádět jednotky
- vést žáky k provádění reálného odhadu výsledku řešení zadaných úloh.

Digitální kompetence

- žák je schopen pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a
- komunikačních technologií
- zadávat úkoly, jejichž příprava si vyžaduje využití IT technologií
- napomáhat žákům při správném využití získaných informací
- umí získávat informace z otevřených zdrojů a pracuje s nimi.

7.7.7. Aplikace průřezových témat

Stejně jako u klíčových kompetencí platí, že i průřezová témata je možné z velké části zařadit do výuky chemie.

Občan v demokratické společnosti

- klást důraz na výklad vlivu přírodních sil a legislativních opatření vztahující se na tvorbu a ochranu životního prostředí

Člověk a životní prostředí

- naučit žáky chápat jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka (produkty spalování, jaderné reakce, radioaktivita…)
- vést žáky k uvědomění si vlivu člověka na ovzduší (skleníkový efekt), vliv spalovacích motorů na životní prostředí (produkty spalování)
- význam jaderné energetiky (jaderné reakce).

Člověk a svět práce

- vést žáky k pochopení možnosti využití chemie v dalším vzdělávání, chemie je důležitou součástí medicíny (biochemie), výzkumu
- naučit žáky využívat přírodovědných poznatků v profesním a odborném životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat na důkazech založené odpovědi.

Člověk a digitální svět

- vést žáky k využívání moderních IT technologií při plnění zadaných úkolů (samostatné práce prezentace žáků)
- seznamovat s relevantními informačními zdroji a napomáhat při práci s vyhledanými informacemi
- upozorňovat na důležitost počítačové gramotnosti pro budoucí profesní o osobní rozvoj.

7.7.8. Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky chemie souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména v těchto oblastech (i s přihlédnutím k odbornému zaměření školy):

- **Zeměpis** - planeta Země, Sluneční soustava
- **Matematika** - početní operace při výpočtech příkladů z chemie
- **Biologie a ekologie** - především biochemie (lipidy, sacharidy, fotosyntéza, vitamíny, hormony, enzymy)
- **Fyzika** - stavba atomu, jaderné reakce, jaderná energetika
- **Dějepi**s - historický vývoj poznatků o přírodních vědách, osobnosti historie zkoumající přírodní vědy
- **Informační a komunikační technologie** - počítačová gramotnost, využití internetu (zvláště pro vyhledávání informací), grafické znázornění řešení příkladů.
- **Požární prevence a zdolávání mimořádných událostí -** chemické látky a příčiny požárů, chemické prostředky zdolávání mimořádných událostí

7.7.9. Rozpis učiva

CHEMIE	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Obecná chemie ○ chemické látky a jejich vlastnosti ○ částicové složení látek, atom, molekula ○ chemická vazba ○ chemické prvky, sloučeniny ○ chemická symbolika	• dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek; • popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby; • zná názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin;

○ periodická soustava prvků ○ směsi a roztoky ○ chemické reakce, chemické rovnice ○ výpočty v chemii	• popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické soustavě prvků • popíše základní metody oddělování složek ze směsí a jejich využití v praxi • vyjádří složení roztoku a připraví roztok požadovaného složení • vysvětlí podstatu chemických reakcí a zapíše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí • provádí jednoduché chemické výpočty, které lze využít v odborné praxi
• Anorganická chemie ○ anorganické látky, oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli ○ názvosloví anorganických sloučenin ○ vybrané prvky a anorganické sloučeniny v běžném životě a v odborné praxi	• vysvětlí vlastnosti anorganických látek • tvoří chemické vzorce a názvy vybraných anorganických sloučenin • charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí
• Organická chemie ○ vlastnosti atomu uhlíku ○ základ názvosloví organických sloučenin ○ organické sloučeniny v běžném životě a odborné praxi	• charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy • uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí
• Biochemie ○ chemické složení živých organismů ○ přírodní látky, bílkoviny, sacharidy, lipidy, nukleové kyseliny, biokatalyzátory ○ biochemické děje	• charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny • charakterizuje nejdůležitější přírodní látky • popíše vybrané biochemické děje

7.8. Biologie a ekologie

7.8.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět biologie a ekologie člověka je předmět všeobecně vzdělávací. Primárně směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o člověka a jeho stavbu. Tento základní cíl je naplňován prostřednictvím následujících postupů, v rámci kterých biologie a ekologie:

- poskytuje žákům nové prostředky a metody pro pozorování lidského těla a jeho následnému pochopení a porozumění
- seznamuje žáka se stavbou lidského těla a jeho funkcemi, a tedy následně umožňuje poznat člověka jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- nachází paralely mezi přírodovědnými poznatky a životem člověka a následně prezentuje možnosti aplikaci těchto přírodovědných poznatků v praktickém životě
- zdůrazňuje závislost člověka na přírodních zdrojích
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

7.8.2. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka biologie směřuje k tomu, aby žáci získali:

- motivaci k celoživotnímu vzdělávání
- pozitivní postoj k přírodním vědám
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

7.8.3. Pojetí výuky (výukové strategie)

- výklad
- ověřovaní poznatků v diskusi při výkladu
- referáty, prezentace k danému jevu
- ukázka pokusů - jako promítnutí materiálu na interaktivní tabuli
- samostatná práce, domácí příprava
- ověřovaní poznatků na daných početních příkladech

7.8.4. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá následujícími metodami:

- písemné a ústní zkoušení
- hodnocení připravených referátů nebo prezentací
- projevy aktivity v hodinách.

Hodnoceny jsou tyto činnosti:

- hloubka porozumění poznatkům
- schopnost aplikovat poznatky při řešení problémů
- schopnost formulovat své myšlenky, argumentovat a diskutovat.

7.8.5. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz zejména na zodpovědné jednání, rozvoj dovedností správně porozumět textu, dovednost analyzovat a řešit problémy, využívání informačních technologií a práci s informacemi.

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- vést žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů, jejich kritickému hodnocení, jejich zpracování a využití ke studiu
- motivovat žáky k rozšiřování vědomostí, prohlubování dovedností a k ochotě se učit a celoživotně vzdělávat
- vést žáky k ověřování výsledků
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k rozvoji dovednosti analyzovat zadání úkolu - problému
- vést žáky k získání informací potřebných k řešení úkolu, navržení jeho řešení (pomůcky, literaturu, metody, techniky)
- vést žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Komunikativní kompetence

- učit žáky vyjadřovat se stručně a srozumitelně, odborně a jazykově správně, aktivně se účastnit diskusí
- formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých
- vést žáky ke spolupráci při řešení problémů
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje

Personální a sociální kompetence

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností
- vést žáky k ochotě spolupracovat, nabídnout pomoc a nabízenou pomoc přijmout
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- vést žáky k tomu, aby přijímali a na základě jasných kritérií hodnotili své výsledky a přiměřeně na ně reagovali

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- vést žáky k pochopení významu životního prostředí pro člověka
- vést žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů, vést je k diskusi

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- vést žáky k využívání znalostí pro běžnou praxi
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti
- cílevědomě a zodpovědně se rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

Digitální kompetence

- žák je schopen pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- zadávat úkoly, jejichž příprava si vyžaduje využití IT technologií
- napomáhat žákům při správném využití získaných informací
- umí získávat informace z otevřených zdrojů a pracuje s nimi.

7.8.6. Aplikace průřezových témat

Stejně jako u klíčových kompetencí platí, že i průřezová témata je možné z velké části zařadit do výuky biologie.

Občan v demokratické společnosti

- klást důraz na výklad vlivu přírodních sil a legislativních opatření vztahujících se na tvorbu a ochranu životního prostředí

Člověk a životní prostředí

- naučit žáky chápat, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka, vést žáky k uvědomění si vlivu člověka na ovzduší,

Člověk a svět práce

- vést žáky k pochopení možnosti využití biologie v dalším vzdělávání, biologie je důležitou součástí medicíny (biochemie), výzkumu
- naučit žáky využívat přírodovědných poznatků v profesním a odborném životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat na důkazech založené odpovědi.

Člověk a digitální svět

- vést žáky k využívání moderních IT technologií při plnění zadaných úkolů (samostatné práce prezentace žáků)
- seznamovat s relevantními informačními zdroji a napomáhat při práci s vyhledanými informacemi
- upozorňovat na důležitost počítačové gramotnosti pro budoucí profesní o osobní rozvoj.

7.8.7. Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky biologie souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména v těchto oblastech
(i s přihlédnutím k odbornému zaměření školy):

- **Chemie:** aminokyseliny, nukleové kyseliny, hormony, d a f prvky - železo (hemoglobin) kyslík, lipidy, sacharidy, bílkoviny, enzymy, vitamíny
- **Fyzika:** přeměna energie, sluch - mechanické vlnění, zrak - optické vlnění, zrak - elektromagnetické vlnění
- **Dějepis:** historický vývoj poznatků o přírodních vědách, osobnosti historie zkoumající přírodní vědy

- **Informační a komunikační technologie:** počítačová gramotnost, využití internetu (zvláště pro vyhledávání informací), grafické znázornění řešení příklad
- **TV:** formování kostí a svalstva sportem, měření tepové frekvence, stravovací vzorce

7.8.8. Rozpis učiva

BIOLOGIE a EKOLOGIE	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Základy biologie ○ vznik a vývoj života na Zemi ○ vlastnosti živých soustav ○ typy buněk ○ rozmanitost organismů a jejich charakteristika ○ dědičnost a proměnlivost ○ biologie člověka ○ zdraví a nemoc	• charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi • vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav • popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života • charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly • uvede základní skupiny organismů a porovná je; • objasní význam genetiky • vysvětlí význam zdravé výživy a uvede principy zdravého životního stylu • uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění a možnosti prevence
• Ekologie ○ základní ekologické pojmy ○ ekologické faktory prostředí ○ potravní řetězce ○ koloběh látek v přírodě a tok energie ○ typy krajiny	• vysvětlí základní ekologické pojmy; • charakterizuje abiotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystémy); • charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu; • uvede příklad potravního řetězce; • popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického; • charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem;
• Člověk a životní prostředí ○ vzájemné vztahy mezi člověkem a životním prostředím ○ dopady činností člověka na životní prostředí ○ přírodní zdroje energie a surovin ○ odpady ○ globální problémy ○ ochrana přírody a krajiny ○ nástroje společnosti na ochranu životního prostředí ○ zásady udržitelného rozvoje	• popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody • hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí • charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví • charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí • popíše způsoby nakládání s odpady • charakterizuje globální problémy na Zemi

○ odpovědnost jedince za ochranu přírody a životního prostředí	• uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci • uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu • uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí • vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí • zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí • na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhne řešení vybraného environmentálního problému
• Zdraví ○ činitelé ovlivňující zdraví: životní prostředí, životní styl, pohybové aktivity, výživa a stravovací návyky, rizikové chování aj. ○ duševní zdraví a rozvoj osobnosti; sociální dovednosti; rizikové faktory poškozující zdraví ○ odpovědnost za zdraví své i druhých; péče o veřejné zdraví v ČR, zabezpečení v nemoci; práva a povinnosti v případě nemoci nebo úrazu ○ partnerské vztahy; lidská sexualita ○ prevence úrazů a nemocí ○ mediální obraz krásy lidského těla, komerční reklama • Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí ○ osobní život a zdraví ohrožující situace ○ mimořádné události (živelní pohromy, havárie, krizové situace aj.) ○ základní úkoly ochrany obyvatelstva (varování, evakuace) • První pomoc ○ úrazy a náhlé zdravotní příhody ○ poranění při hromadném zasažení obyvatel ○ stavy bezprostředně ohrožující život	• uplatňuje ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku • popíše, jak faktory životního prostředí ovlivňují zdraví lidí • zdůvodní význam zdravého životního stylu • dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky • dovede posoudit psychické, estetické a sociální účinky pohybových činností • popíše vliv fyzického a psychického zatížení na lidský organismus • orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech • dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací • objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak aktivně chránit svoje zdraví • diskutuje a argumentuje o etice v partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu • kriticky hodnotí mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu; dovede posoudit prospěšné možnosti kultivace a estetizace svého vzhledu • popíše úlohu státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel

	• dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat • prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným

7.9. Matematika

7.9.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

- výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, budoucím zaměstnání, volném čase apod.)
- rozvíjení logického a abstraktního myšlení žáků
- rozvíjení prostorové představivosti žáků
- rozvíjení schopnosti jasně a přesně formulovat myšlenky

7.9.2. Charakteristika učiva

Vyučování matematice směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- používat matematický jazyk, matematickou symboliku a přesně se vyjadřovat
- efektivně provádět operace s čísly, upravovat výrazy, řešit rovnice a nerovnice a jejich soustavy, aplikovat funkce při řešení praktických úloh
- určovat metrické vlastnosti geometrických útvarů v rovině i prostoru, převádět jednotky, interpretovat statistické údaje
- využívat matematických vědomostí a dovedností v praktickém životě: při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu
- aplikovat matematické poznatky a postupy v odborné složce vzdělávání
- matematizovat reálné situace, pracovat s matematickým modelem a vyhodnotit výsledek řešení vzhledem k realitě
- zkoumat a řešit problémy včetně diskuse výsledků jejich řešení
- číst s porozuměním matematický text, vyhodnotit informace získané z různých zdrojů - grafů, diagramů, tabulek a internetu, přesně se matematicky vyjadřovat
- používat pomůcky: odbornou literaturu, internet, PC, kalkulátor, rýsovací potřeby.

7.9.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

V afektivní oblasti směřuje matematika k tomu, aby žáci získali:

- pozitivní postoj k matematice
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

7.9.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Předmět je rozčleněn do několika tematických celků. Při probírání nového učiva je obvykle volena metoda výkladu spojená s názorným vyučováním pomocí didaktické techniky a modelů. V předmětu matematika je rovněž kladen důraz na matematické okruhy použitelné v informačních a komunikačních technologiích. Při výuce je podporováno řešení problémových úloh a využitelnost učiva matematiky v běžném životě. K

procvičení učiva je používána skupinová a samostatná práce (ve škole nebo doma). v průběhu jednoho školního roku žáci dále píší čtyři čtvrtletní písemné práce.

7.9.5. Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení klademe důraz na porozumění učivu a schopnosti aplikovat poznatky. Kromě krátkých průběžně zadávaných testů, jsou v každém ročníku zařazeny čtvrtletní písemné práce, jejichž výsledek je stěžejním kritériem hodnocení. Ve vhodných částech výuky je zařazeno ústní zkoušení. Žáci jsou rovněž hodnoceni za práci v hodině a domácí úkoly.

7.9.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

Matematické kompetence

- správně používat a převádět běžné jednotky
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.)
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích

7.9.7. Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žáci si cíleně upevňují zásady slušného chování k sobě navzájem i pedagogům. Jsou v každé hodině vedeni k aktivitě, diskuzím nad konkrétními úkoly, učí se obhajovat svůj názor a respektovat výsledky práce druhých. v kapitolách planimetrie a stereometrie řeší úlohy na polohové a metrické vlastnosti rovinných a prostorových útvarů, a posilují tím svoji představivost. v kapitolách posloupnosti a řady, kombinatorika, pravděpodobnost a statistika se učí orientovat, využívat a zároveň kriticky hodnotit masová média. Žáci samostatně vyhledávají data potřebná k výpočtům a posilují tak svoji mediální gramotnost, zároveň se učí

efektivně hospodařit s vlastními finančními prostředky a v návaznosti na ekonomické předměty posilují svoji finanční gramotnost. v průběhu celého studia matematiky pak rozvíjí své logické myšlení potřebné k analýze, řešením a diskuzím reálných situací. Učí se vnímat matematiku jako systémový aparát nejen pro další vědní disciplíny, ale i pro fungující chod řady odvětví demokratické společnosti.

Člověk a životní prostředí

Zařadit do výuky řešení slovních úloh s tematikou ochrany životního prostředí a znečišťování životního prostředí (tematické celky Planimetrie, Stereometrie, Statistika, Řešení lineárních rovnic - slovní úlohy)

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k aktivitě, důslednosti, pečlivosti, zodpovědnosti a vytrvalosti v překonávání překážek. při týmové práci se učí spolupracovat, dělit práci, pomáhat druhým a vzájemně komunikovat. Účastní se akcí pořádaných vysokými školami, exkurzí. Uvědomují si, že matematické znalosti a dovednosti jsou nedílnou součástí života ve společnosti. Vytváří si reálnou představu o svých schopnostech a dalším možném vzdělávání na vyšších odborných školách nebo vysokých školách. Uvědomují si nutnost celoživotního vzdělávání, které je předpokladem uplatnění na trhu práce.

Člověk a digitální svět

Žáci se učí získávat a využívat ke studiu informace z různých zdrojů (CD, DVD a dalších přenosných médií), vyhledávají informace na internetu a posuzují jejich věrohodnost.

7.9.8. Mezipředmětové vztahy

- **Chemie -** slovní úlohy o směsích, převody jednotek, koncentrace, pH
- **Fyzika -** mocniny a odmocniny, výrazy s proměnnými, vyjádření neznámé ze vzorce, řešení rovnic, slovní úlohy o pohybu, goniometrické funkce, společná práce
- **Informační a komunikační technologie -** sestrojování grafů funkcí v Excelu, tvorba matematických vzorců v Excelu, grafické znázornění statistických údajů pomocí grafů v Excelu
- **Biologie a ekologie -** výpočet BMI, kapacita plic

7.9.9. Rozpis učiva

MATEMATIKA	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Operace s čísly ○ číselný obor R ○ aritmetické operace v číselných oborech R ○ různé zápisy reálného čísla ○ reálná čísla a jejich vlastnosti ○ absolutní hodnota reálného čísla ○ intervaly jako číselné množiny ○ operace s číselnými množinami (sjednocení, průnik) ○ užití procentového počtu	• provádí aritmetické operace v R • používá různé zápisy reálného čísla • znázorní reálné číslo nebo jeho aproximace na číselné ose • používá absolutní hodnotu a chápe její geometrický význam • porovnává reálná čísla, určí vztahy mezi reálnými čísly • zapíše a znázorní interval • provádí, znázorní a zapíše operace s intervaly (sjednocení, průnik)

○ mocniny s exponentem přirozeným, celým a racionálním ○ odmocniny ○ slovní úlohy	• řeší praktické úlohy za použití trojčlenky, procentového počtu a poměru ve vztahu k danému oboru vzdělání • provádí operace s mocninami a odmocninami • řeší praktické úkoly s mocninami s racionálním exponentem a odmocninami • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací
• Číselné a algebraické výrazy ○ číselné výrazy ○ algebraické výrazy ○ mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami ○ definiční obor algebraického výrazu ○ slovní úlohy	• používá pojem člen, koeficient, stupeň členu, stupeň mnohočlenu • provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny • provádí umocnění dvojčlenu pomocí vzorců • rozkládá mnohočleny na součin • určí definiční obor výrazu • sestaví výraz na základě zadání • modeluje jednoduché reálné situace užitím výrazů zejména ve vztahu k danému oboru vzdělání • interpretuje výraz s proměnnými zejména ve vztahu k danému oboru vzdělávání • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací
• Planimetrie ○ planimetrické pojmy ○ polohové vztahy rovinných útvarů ○ metrické vlastnosti rovinných útvarů ○ Euklidovy věty ○ množiny bodů dané vlastnosti ○ rovinné útvary: kružnice, kruh a jejich části, mnohoúhelníky, pravidelné mnohoúhelníky, složené útvary, konvexní a nekonvexní útvary ○ trojúhelník a čtyřúhelník (strana, vnitřní a vnější úhly, výšky, ortocentrum, těžnice, těžiště, střední příčky, kružnice opsaná a vepsaná) ○ shodná zobrazení rovině, jejich vlastnosti a jejich uplatnění ○ podobná zobrazení v rovině, jejich vlastnosti a jejich uplatnění ○ shodnost a podobnost	• užívá pojmy a vztahy: bod, přímka, rovina, odchylka dvou přímek, vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek, úsečka a její délka • užívá jednotky délky a obsahu, provádí převody jednotek délky a obsahu • řeší úlohy na polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů zejména ve vztahu k danému oboru vzdělání • užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách • graficky rozdělí úsečku v daném poměru • graficky změní velikost úsečky v daném poměru • využívá poznatky o množinách všech bodů dané vlastnosti v konstrukčních úlohách • popíše rovinné útvary, určí jejich obvod a obsah • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací
• Řešení rovnic a nerovnic ○ úpravy rovnic ○ lineární rovnice a nerovnice s jednou neznámou	• rozliší úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní • určí definiční obor rovnice a nerovnice

○ rovnice s neznámou ve jmenovateli ○ grafické řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav ○ slovní úlohy	• řeší lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy, včetně grafického znázornění • řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli • vyjádří neznámou ze vzorce • užívá rovnic, nerovnic a jejich soustav k řešení reálných problémů, zejména ve vztahu k danému oboru vzdělání • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací
• Funkce ○ pojem funkce, definiční obor a obor hodnot funkce, graf funkce ○ vlastnosti funkce ○ lineárně lomená funkce ○ kvadratická funkce ○ exponenciální funkce ○ logaritmická funkce ○ logaritmus a jeho užití ○ věty o logaritmech ○ úprava výrazů obsahujících funkce ○ slovní úlohy	• rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, sestrojí jejich grafy a určí jejich vlastnosti včetně monotonie a extrémů • pracuje s matematickým modelem reálných situací a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě • aplikuje v úlohách poznatky o funkcích při úpravách výrazů a rovnic • určí průsečíky grafu funkce s osami souřadnic • určí hodnoty proměnné pro dané funkční hodnoty • přiřadí předpis funkce ke grafu a naopak • sestrojí graf funkce dané předpisem pro zadané hodnoty • řeší reálné problémy s použitím uvedených funkcí zejména ve vztahu k danému oboru vzdělání • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací
• Goniometrie a trigonometrie ○ orientovaný úhel ○ goniometrické funkce ○ věta sinová a kosinová ○ goniometrické rovnice ○ využití goniometrických funkcí k určení stran a úhlů v trojúhelníku ○ úprava výrazů obsahujících goniometrické funkce	• užívá pojmy: orientovaný úhel, velikost úhlu • určí velikost úhlu ve stupních a v obloukové míře a jejich převody • graficky znázorní goniometrické funkce v oboru reálných čísel • určí definiční obor a obor hodnot goniometrických funkcí, určí jejich vlastnosti včetně monotonie a extrémů • s použitím goniometrických funkcí určí ze zadaných údajů velikost stran a úhlů v pravoúhlém a obecném trojúhelníku • používá vlastností a vztahů goniometrických funkcí při řešení goniometrických rovnic • používá vlastností a vztahů goniometrických funkcí k řešení vztahů v rovinných i prostorových útvarech • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací

• Stereometrie ○ polohové vztahy prostorových útvarů ○ metrické vlastnosti prostorových útvarů ○ tělesa a jejich sítě ○ složená tělesa ○ výpočet povrchu, objemu těles, složených těles	• určuje vzájemnou polohu bodů a přímek, bodů a roviny, dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin • určí odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin • určuje vzdálenost bodů, přímek a rovin • charakterizuje tělesa: komolý jehlan a kužel, koule a její části • určí povrch a objem tělesa včetně složeného tělesa s využitím funkčních vztahů a trigonometrie • využívá sítě tělesa při výpočtu povrchu a objemu tělesa • aplikuje poznatky o tělesech v praktických úlohách, zejména ve vztahu k danému oboru vzdělání • užívá a převádí jednotky objemu • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací
• Posloupnosti a finanční matematika ○ poznatky o posloupnostech ○ aritmetická posloupnost ○ geometrická posloupnost ○ finanční matematika ○ slovní úlohy ○ využití posloupností pro řešení úloh z praxe	• vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce • určí posloupnost: vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, graficky • pozná aritmetickou posloupnost a určí její vlastnosti • pozná geometrickou posloupnost a určí její vlastnosti • užívá poznatků o posloupnostech při řešení úloh v reálných situacích, zejména ve vztahu k oboru vzdělání • používá pojmy finanční matematiky: změny cen zboží, směna peněz, danění, úrok, úročení, jednoduché úrokování, spoření, úvěry, splátky úvěrů • provádí výpočty finančních záležitostí změny cen zboží, směna peněz, danění, úrok, jednoduché úrokování, spoření, úvěry, splátky úvěrů • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací
• Analytická geometrie ○ souřadnice bodu ○ souřadnice vektoru ○ střed úsečky ○ vzdálenost bodů ○ operace s vektory ○ přímka v rovině ○ polohové vztahy bodů a přímek v rovině	• určí vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky • užívá pojmy: vektor a jeho umístění, souřadnice bodu, vektoru a velikost vektoru • provádí operace s vektory (součet vektorů, násobek vektoru reálným číslem, skalární součin vektorů) • užije grafickou interpretaci operací s vektory

○ metrické vlastnosti bodů a přímek v rovině	• určí velikost úhlu dvou vektorů • užije vlastnosti kolmých a kolineárních vektorů • určí parametrické vyjádření přímky, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky v rovině • určí polohové vztahy bodů a přímek v rovině a aplikuje je v úlohách • určí metrické vlastnosti bodů a přímek v rovině a aplikuje je v úlohách • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací
• Kombinatorika ○ faktoriál ○ variace, permutace a kombinace bez opakování ○ variace s opakováním ○ počítání s faktoriály a kombinačními čísly ○ slovní úlohy	• řeší jednoduché kombinatorické úlohy úvahou (používá základní kombinatorická pravidla) • užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací • počítá s faktoriály a kombinačními čísly • užívá poznatků z kombinatoriky při řešení úloh v reálných situacích • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací
• Pravděpodobnost v praktických úlohách ○ náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu ○ náhodný jev ○ opačný jev, nemožný jev, jistý jev ○ množina výsledků náhodného pokusu ○ nezávislost jevů ○ výpočet pravděpodobnosti náhodného jevu ○ aplikační úlohy	• užívá pojmy: náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu, nezávislost jevů • užívá pojmy: náhodný jev a jeho pravděpodobnost, výsledek náhodného pokusu, opačný jev, nemožný jev, jistý jev, množina výsledků náhodného pokusu • určí pravděpodobnost náhodného jevu • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací
• Statistika v praktických úlohách ○ statistický soubor, jeho charakteristika ○ četnost a relativní četnost znaku ○ charakteristiky polohy ○ charakteristiky variability ○ statistická data v grafech a tabulkách ○ aplikační úlohy	• užívá a vysvětlí pojmy: statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, četnost, relativní četnost, statistický znak kvalitativní a kvantitativní, aritmetický průměr, hodnota znaku • určí četnost a relativní četnost hodnoty znaku • sestaví tabulku četností • graficky znázorní rozdělení četností • určí charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus, percentil) • určí charakteristiky variability (rozptyl, směrodatná odchylka) • čte a vyhodnotí statistické údaje v tabulkách, diagramech a grafech • při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací

7.10. Tělesná výchova

7.10.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

- plnit především funkci regenerační a kompenzační, po jednostranné zátěži působené pobytem ve škole, ale i činnostmi mimo školu
- rozvíjet pohybové dovedností i v kultivaci pohybu, především pak v poznávání možností rozvoje zdravotně orientované zdatnosti
- zvládat organizační, hygienické a bezpečnostní návyky pro provádění samostatné, zdravotně vhodné a bezpečné sportovní a jiné pohybové aktivity ve známém i neznámém prostředí
- chápat sociální vztahy a role ve sportu a jiných pohybových aktivitách a užívat je pro poznávání, vytváření a upevňování přátelských vztahů v duchu fair play (mezi vrstevníky, v rodině, v budoucím životě)
- bezpečně jednat v krizových situacích a za mimořádných událostí
- zvládat první pomoc při sportovním úrazu v různém prostředí
- eliminovat zdraví ohrožující návyky a činnosti.

7.10.2. Charakteristika učiva

Tělesná výchova se skládá z těchto bloků:

- atletika
- gymnastika
- míčové hry
- pohybové hry
- kondiční a posilovací cvičení
- rozvoj pohybových schopností
- bruslení
- lyžování
- plavání
- sport a pobyt v přírodě

7.10.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka tělesné výchovy směřuje k tomu, aby žáci:

- vážili si zdraví jako jedné z prvořadých hodnot potřebné ke kvalitnímu prožívání života a cílevědomě je chránili
- chápali, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka
- preferovali pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu
- usilovali o pozitivní změny tělesného sebepojetí
- vyrovnávali nedostatek pohybu a jednostrannou tělesnou a duševní zátěž
- kontrolovali a ovládali své jednání, chovali se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a při pohybových činnostech vůbec
- pociťovali radost a uspokojení z prováděné tělesné (sportovní) činnosti.

7.10.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

- skupinová práce

- výklad
- dialogy
- turnaj
- zápas
- školní soutěže
- příležitostné akce

7.10.5. Hodnocení výsledků žáků

Hodnoceny jsou tyto činnosti:

- zájem o sport a pohyb
- správnost a provedení daného cvičení
- rozsah a míru zvládnutí zadaného cvičení
- aktivní účast v hodinách tělesné výchovy

7.10.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání v TV
- vést žáky k ověřování výsledků
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení
- přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených a vhodně se prezentovat
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Personální a sociální kompetence

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým hodnotit žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vytvářet příznivé klima třídy

Občanské kompetence a kulturní povědí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu
- vést žáky k diskusi
- vést žáky ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- napomáhat žákům při cestě ke správnému řešení
- vést žáky k využívání znalostí pro běžnou praxi
- zohledňovat rozdíly v schopnostech a dovednostech žáků

Matematické kompetence

- vést žáky k reálným odhadům řešení zadaných úkolů
- zadávat úkoly, při nichž lze využít různých forem grafického znázornění

Digitální kompetence

- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím
- být mediálně gramotní
- zadávat úkoly, jejichž příprava si vyžaduje využití IT technologií

7.10.7. Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- dovedli jednat s lidmi, hledat kompromisní řešení (v rámci celého učiva)
- měli vhodnou míru sebevědomí (v rámci celého učiva)

Člověk a životní prostředí

- chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život (sport a pobyt v přírodě)
- pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů (v rámci celého učiva)
- dokázali vnímat své okolí a přírodní prostředí (sport a pobyt v přírodě, pohybové hry)
- osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví (v rámci celého učiva)

Člověk a svět práce

- práce s informacemi, vyhledávání, vyhodnocování a využívání informací (v rámci celého učiva)
- odpovědné rozhodování na základě vyhodnocení získaných informací (v rámci celého učiva)

Člověk a digitální svět

- vést žáky k využívání moderních IT technologií při plnění zadaných úkolů (v rámci celého učiva)
- seznamovat s relevantními informačními zdroji a napomáhat při práci s vyhledanými informacemi (v rámci celého učiva)

7.10.8. Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky tělesné výchovy souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména v těchto oblastech:

- **Chemie** - drogy a doping
- **Biologie a ekologie** - stavba lidského těla, vliv a působení sportu na funkci lidského těla, první pomoc, úrazy
- **Dějepis** - Olympijské hry (historie, zásady, principy…)
- **Speciální tělesná výchova** - gymnastika, pády, základní sebeobrana, úpoly

7.10.9. Rozpis učiva

TĚLESNÁ VÝCHOVA	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Teoretické poznatky ○ význam pohybu pro zdraví; prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti; technika a taktika; zásady sportovního tréninku ○ odborné názvosloví; komunikace ○ výstroj, výzbroj; údržba ○ hygiena a bezpečnost; vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí; záchrana a dopomoc; zásady chování a jednání v různém prostředí; regenerace a kompenzace; relaxace ○ pravidla her, závodů a soutěží ○ rozhodování; zásady sestavování a vedení sestav všeobecně rozvíjejících nebo cíleně zaměřených cvičení	• volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat • komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii • dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci • dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu • dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem • sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci

○ pohybové testy; měření výkonů ○ zdroje informací • Pohybové dovednosti • Tělesná cvičení ○ pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj. jako součást všech tematických celků • Gymnastika ○ gymnastika: cvičení s náčiním, cvičení na nářadí, akrobacie, šplh ○ rytmická gymnastika: pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem; tanec • Atletika ○ běhy (rychlý, vytrvalý); starty; skoky do výšky a do dálky; hody a vrh koulí • Pohybové hry ○ drobné a sportovní ○ alespoň dvě sportovní hry • Plavání ○ adaptace na vodní prostředí ○ dva plavecké způsoby ○ určená vzdálenost plaveckým způsobem ○ dopomoc unavenému plavci, záchrana tonoucího • Lyžování ○ základy sjezdového lyžování/snowboardingu (zatáčení, zastavování, sjíždění i přes terénní nerovnosti) ○ základy běžeckého lyžování ○ chování při pobytu v horském prostředí	• navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej • uplatňuje zásady sportovního tréninku • dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu • dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit • dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost • ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace • dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích • uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách • je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu) • využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti • participuje na týmových herních činnostech družstva • dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání • dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji
• Zdravotní tělesná výchova (podle doporučení lékaře) ○ speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení ○ pohybové aktivity, zejména gymnastická cvičení, pohybové hry, plavání, turistika a pobyt v přírodě ○ kontraindikované pohybové aktivity	• zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví • je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobního výkonu z nabídky pohybových aktivit

7.11. Informační a komunikační technologie

7.11.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět informační a komunikační technologie připravuje žáky k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky ICT, uměli je efektivně využívat jak v jiných předmětech, tak i v jejich soukromém životě. Žáci se během studia naučí pracovat se základním programovým vybavením, efektivně pracovat s informacemi, vyhledávat a zpracovávat je, komunikovat pomocí Internetu.

7.11.2. Charakteristika učiva

Vyučování směřuje k tomu, aby žáci:

- dovedli používat počítač a jeho periferie
- pochopili strukturu dat a možnosti jejich ukládání v počítači
- dovedli pracovat se základním aplikačním softwarem (textový editor, tabulkový procesor, databáze atd.)
- dovedli na základní úrovni pracovat s grafickým editorem
- dovedli používat Internet a elektronickou poštu.

7.11.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Cíle vzdělávání v této oblasti směřují k tomu, aby se žák:

- orientoval v potřebných informacích a pracoval s nimi uvážlivě
- byl schopen používat prostředky informační a komunikační technologie ke komunikaci, pro získávání a zpracování informací ve všech oblastech
- měl aktivní přístup k životu, k řešení problémů
- snažil se jednat a komunikovat slušně a odpovědně
- respektoval lidská práva
- chránil životní prostředí
- jednal ekonomicky

7.11.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Předmět je vyučován v 1. a 2. ročníku v odborné učebně výpočetní techniky a je rozčleněn do několika nosných tematických celků. Výuka probíhá formou dvouhodinových cvičení. Třída je rozdělena na skupiny tak, aby vždy každý žák mohl samostatně pracovat s počítačem. ve výuce je kladen důraz na samostatnou práci, provádění praktických úkolů a řešení komplexních úloh. Je-li použita metoda výkladu, ihned následuje praktické cvičení vyloženého učiva. Pro názornost výuky je používán dataprojektor. Praktické úlohy jsou realizovány formami různých cvičení, samostatných prací, souhrnných prací, projektů, testů s použitím počítače.

7.11.5. Hodnocení výsledků žáků

Vzhledem k charakteru předmětu informační komunikační a technologie je hodnocena zejména samostatná práce žáků s počítačem. Toto hodnocení je doplňováno ústním zkoušením a hodnocením testů a projektů.

7.11.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně
- vyhledávat a zpracovávat informace být čtenářsky gramotný
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků
- svého učení od jiných lidí
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

Personální a sociální kompetence

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech
- využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání

Matematické kompetence

- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.)
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích

Digitální kompetence

- pracovat s informacemi
- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením
- učit se používat nové aplikace
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet

- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní

7.11.7. Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Naučit žáky pracovat s informacemi, využívat Internet jako otevřeného zdroje informací, využívat informace získané z různých zdrojů, používat elektronickou poštu jako rychlého a efektivního způsobu komunikace, rozvíjet komunikativní dovednosti (tematické celky Práce v lokální síti, elektronická komunikace a přenosové možnosti Internetu Informační zdroje, celosvětová počítačová síť Internet)

Člověk a životní prostředí

Naučit žáky získávat informace o znečišťování životního prostředí a jeho ochraně, graficky je zpracovávat (tematické celky Informační zdroje, celosvětová počítačová síť Internet, Excel- tvorba grafů, prezentace v PowerPointu).

Člověk a svět práce

Naučit žáky pracovat s informacemi, využívat Internet jako otevřeného zdroje informací, využívat informace získané z různých zdrojů, odpovědně se rozhodovat na základě vyhodnocení získaných informací. Vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu. Vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, orientovat se v ní a posuzovat ji z hlediska svých předpokladů a profesních cílů (tematický celek Informační zdroje, celosvětová počítačová síť Internet). Písemně se vyjadřovat při úřední korespondenci (žádost o zaměstnání a odpovědi na inzeráty, psaní profesních životopisů, průvodních dopisů), písemně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli (tematické celky Textový procesor Word a Elektronická komunikace).

Člověk a digitální svět

Zde se realizuje celé průřezové téma.

7.11.8. Mezipředmětové vztahy

- **Matematika -** využití matematické gramotnosti při sestavování vzorců v Excelu, tvorbě grafů
- **Cizí jazyk - AJ -** správná výslovnost a psaní anglických slovíček v ICT
- **Český jazyk -** psaní a úprava slohových prací v textovém editoru
- **Ekonomika -** zpracování ekonomických údajů v tabulkovém procesoru
- **Kriminalistika -** zpracování fotografií z místa činu
- **Fyzika -** získávání a využívání informací z různých zdrojů, používání programového vybavení počítače pro prezentaci svých závěrů, zpracování protokolů laboratorních prací

7.11.9. Rozpis učiva

INFORMAČNÍ a KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Data, informace a modelování ○ data a informace, interpretace dat ○ informace a množství informace v datech ○ chyby v datech a kontrola dat ○ kódování informací a dat ○ záznam, přenos a distribuce dat a informací v digitální podobě ○ datové formáty, kódování různých formátů dat (např. text, obraz, zvuk, video) ○ zápis informace pomocí kódovací tabulky nebo kódovacího jazyka ○ model jako zjednodušení reality (např. schéma, graf, diagram, pojmová a myšlenková mapa) ○ vlastnosti, vazby a závislosti modelu dat ○ statistické zpracování dat, odhad a předpovědi ○ strojové učení na základě dat, jeho limity, přínosy a rizika.	• interpretuje data (získá z dat informace), posuzuje množství informace v datech, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvědomuje si omezení použitých modelů • odhaluje chyby v datech • porovná různé příklady kódování dat a jejich použití; vysvětlí proces digitalizace a jeho úskalí • aktivně a s porozuměním používá různé datové formáty, ovládá konverzi mezi různými formáty téhož obsahu • formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model • převede data z jednoho modelu do jiného; najde nedostatky daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na kvalitu řešení daného problému • zvažuje přínosy a limity statistického zpracování dat a strojového učení v oblasti umělé inteligence
• Tvorba, testování a provoz softwaru ○ Požadavky a analýza ○ specifikace a popis řešeného problému, požadavky na řešení; ○ analýza a dekompozice (rozložení) problému; ○ Tvorba a vývoj ○ základní koncepce tvorby programů (např. proměnná a datový typ, řídící příkazy, cykly); ○ návrh algoritmů a datových struktur; ○ zápis algoritmu vhodnou formou (např. blokové schéma, přirozené a formální jazyky, skriptovací a programovací jazyk); ○ využívání hotových komponent; ○ Testování	• na základě analýzy problému specifikuje zadání pro tvorbu programu, skriptu nebo webové aplikace • rozdělí zadání nebo problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní • navrhne algoritmy a datové struktury podle specifikace zadání a zapíše je vhodnou formou • ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí algoritmy a datové struktury podle různých hledisek, porovná a vybere pro řešený problém ty nejvhodnější; vylepší algoritmus podle daného hlediska • vytvoří jednoduchý spustitelný program, skript, nebo webovou aplikaci • testuje spustitelný program, skript nebo webovou aplikaci; najde, specifikuje a opraví případnou chybu

○ druhy chyb, chybové hlášky, neočekávané ukončení a zamrznutí; ○ způsoby a druhy testování softwaru; ○ spotřeba výpočetních a jiných zdrojů; ○ Běh a provoz ○ verze programu, instalace a aktualizace programu; ○ hlášení a evidence závad, logování a sledování provozu; ○ nápověda a licence programu.	• spolupracuje při tvorbě programu s další osobou, popisuje strukturu programu další osobě
• Informační systémy ○ účel a charakteristika informačního systému nebo služby ○ veřejné nebo oborové informační systémy a služby ○ uživatelská rozhraní (např. navigace, přístupnost, jazykové mutace) ○ uživatelské účty, role, oprávnění a bezpečnost v informačních systémech ○ datový záznam, entita, atribut a vazba, číselníky a identifikátory ○ definice procesů, činností a konfigurace informačního systému ○ zdroje záznamů v informačním systému (např. databáze, souborový systém, síťové služby) ○ vyhledávání a vizualizace dat (např. třídění, řazení a filtrování, rozpoznávání vzorů a trendů) ○ hromadné zpracování dat, export a import	• analyzuje a hodnotí informační systémy podle zadaných hledisek • vyhledává pomocí uživatelského rozhraní a navigace v informačním systému specifické informace podle zadání • vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování; používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory • identifikuje zdroje záznamů v informačním systému a určuje jejich umístění, validitu a míru zabezpečení; provede hromadný import nebo export dat • navrhne procesy zpracování dat a roli/role jednotlivých uživatelů • navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení dat; navrhuje číselníky a identifikátory dat • třídí a řadí data, která následně vizualizuje nebo zpracuje do obvyklého formátu v daném kontextu a oboru • navrhne způsob využití informačního systému k řešení problému ve svém oboru, otestuje ho se skupinou uživatelů a vyhodnotí případné chyby, chybové stavy a jejich příčiny
• Digitální technologie ○ Hardware a software ○ zlomové události a technologie v historii a jejich vliv na obor, trh práce a společnost ○ současná výpočetní zařízení, jejich technické parametry, základní komponenty	• identifikuje v historii vývoje hardwaru i softwaru zlomové události; ukáže, které koncepty se nemění a které ano • rozumí fungování hardwaru a periferií natolik, aby je mohl efektivně a bezpečně používat a snadno se naučil používat nové • popíše, jakým způsobem operační systém zajišťuje své hlavní úkoly

○ připojitelné periferie, zobrazovací zařízení, vstupní/výstupní zařízení, rozhraní a konektory ○ souborový systém a paměťová úložiště; ○ operační systémy ○ aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (např. textový procesor, tabulkový procesor, software pro tvorbu prezentací, grafický software, software pro oblast 3D technologií) ○ zařízení s vestavěnými systémy ○ Počítačové sítě a síťové služby ○ internet a počítačové sítě, přenos dat, komunikační protokol a adresování v síti ○ typy, vlastnosti různých sítí, internet věcí ○ fyzická a logická infrastruktura sítě, typy síťových zařízení, servery a datová centra ○ cloudové a sdílené služby v síti, virtualizace ○ webové aplikace a služby, hypertextový formát dat, URL adresa a doména ○ Bezpečnost v digitálním prostředí ○ způsoby útoků na technologie, základní prvky ochrany (např. aktualizace softwaru, antivir, firewall, VPN, šifrování) ○ sociotechnické metody útoků na uživatele, bezpečné chování a nastavení prostředí (např. práce s hesly, více faktorová autentizace, zálohování dat) ○ digitální identita, elektronický podpis, eGovernment a státní informační systémy ○ digitální stopa – vědomá a nevědomá, logy, metadata, cookies a narušení soukromí při využívání technologií ○ sledování uživatele, algoritmy sociálních sítí a personalizace obsahu, doporučovací systémy	• rozpozná různé druhy paměťových úložišť a popíše jejich základní principy, nastavuje sdílení a zálohování dat • na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí • efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle • porovná jednotlivé způsoby propojení digitálních zařízení, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti zajištěna • rozumí fungování sítí natolik, aby je mohl bezpečně a efektivně používat • identifikuje a řeší technické problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními; poradí druhým při řešení typických závad • chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením, přepisem/změnou či zneužitím; reaguje na změny v technologiích ovlivňujících bezpečnost • s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit • kontroluje svou digitální stopu, ať už ji vytváří sám, nebo někdo jiný, v případě potřeby dokáže používat služby internetu anonymně • v případě personalizovaného obsahu dokáže identifikovat obsah generovaný algoritmy doporučovacích systémů

7.12. Ekonomika

7.12.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem obsahového okruhu je vybavit žáky základními znalostmi pro ekonomické chování jak v profesním, tak osobním životě. Obsahový okruh není zpracován zvlášť pro jednotlivé obory vzdělání, ale tak, aby byl využitelný pro všechny obory vzdělání. Provázání na vlastní odbornost zajistí škola ve svém ŠVP a vyučující přímo ve výuce. Výsledkem vzdělávání nejsou pouze znalosti, ale hlavně praktické dovednosti žáků.

Obsahový okruh je v souladu se Standardem finanční gramotnosti ve verzi schválené v roce 2017. Standard finanční gramotnosti je dále naplňován ve společenskovědním vzdělávání a částečně i v matematickém vzdělávání. Obsahový okruh je propojen také s průřezovým tématem Člověk a svět práce.

7.12.2. Charakteristika učiva

Obsah učiva vychází z postavení předmětu v celkové koncepci oboru vzdělání. Dřívější jednoznačná a velmi podrobná dělba práce se důsledně uplatňuje pouze ve větších podnicích. v malých podnicích a zejména v samostatném podnikání musí absolvent prakticky zvládat množství ekonomických činností, nebo alespoň dobře rozumět jejich podstatě, proto je obsah učiva zaměřen na fungování tržní ekonomiky, podnikání, pracovně právní vztahy, finanční trh, daňovou soustavu, národní hospodářství a EU.

7.12.3. Cíle výuky

Cílem obsahového okruhu je naučit žáky myslet v ekonomických souvislostech a chovat se racionálně v osobním i profesním životě. Žáci získávají základní přehled o tržním systému, jsou vedeni k porozumění obsahu základních ukazatelů úrovně ekonomiky a úlohy státu v tržní ekonomice.

Žáci získávají přehled o typických podnikových činnostech. Obsahový okruh zahrnuje rovněž učivo o právní úpravě podnikání a pracovního poměru. Učí se posoudit obsah typických právních dokumentů, jako je pracovní smlouva a dohoda o provedení práce. Učivo prohlubuje právní vědomí žáka a učí jej uplatňovat získané poznatky na typových příkladech. Důležité je také naučit žáky efektivnímu hospodaření s finančními prostředky, a to jak v osobním, tak i v profesním životě a základy fungování finančního trhu. Studenti se učí orientovat v nabídce bankovních a pojistných produktů.

7.12.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Ve výuce jsou žáci vedeni k samostatnému vyhledávání a zpracování informací, např. při komunikaci s bankou pomocí internetového bankovnictví apod. Samostatně provádějí potřebné výpočty (např. daní) a učí se je správně interpretovat.

7.12.5. Hodnocení výsledků žáků

Z každého probraného tematického celku budou studenti psát písemnou práci. Každý žák musí absolvovat písemnou práci ze všech tematických celků.

7.12.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat měnícím se pracovním podmínkám

- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, vzdělávání
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a
- své profesní cíle
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi

Odborné kompetence

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce)
- byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn., aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., aby absolventi:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady
- efektivně hospodařili s finančními prostředky

- nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

7.12.7. Aplikace průřezových témat

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře
- zorientovat žáky ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, naučit je hodnotit jednotlivé faktory charakterizující obsah práce a srovnávat tyto faktory se svými předpoklady, seznámit je s alternativami profesního uplatnění po absolvování studovaného oboru vzdělání
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, orientovat se v ní a posuzovat ji z hlediska svých předpokladů a profesních cílů
- naučit žáky písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority
- vysvětlit žákům základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich informačního zázemí

7.12.8. Mezipředmětové vztahy

- **Technika administrativy -** Písemnosti při obchodování, Písemnosti při organizaci a řízení podniku, Personální písemnosti, Propagační písemnosti, Písemnosti s peněžními ústavy a poštou
- **Informační a komunikační technologie -** zpracování ekonomických údajů v tabulkovém procesoru
- **Matematika** - průměr a jiné statistické funkce, číselné řady
- **Zeměpis** - hospodářství světa
- **Občanská nauka -** mezinárodní organizace, mezinárodní ekonomická situace, vývoj společnosti z pohledu ekonomiky, ekonomie a politologie, společnost a ekonomické vztahy
- **Právo** - smluvní vztahy, právní úprava obchodních společností

7.12.9. Rozpis učiva

EKONOMIKA	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Podnikání ○ podnikání podle živnostenského zákona a zákona o obchodních korporacích ○ podnikatelský záměr ○ zakladatelský rozpočet ○ povinnosti podnikatele ○ trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, zboží, cena ○ náklady, výnosy, zisk/ztráta	• rozlišuje různé formy podnikání a vysvětlí jejich hlavní znaky; • vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet; • na příkladu vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu; • stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období;

○ mzda časová a úkolová a jejich výpočet ○ zásady daňové evidence	• rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů; • vypočítá výsledek hospodaření; • vypočítá čistou mzdu; • vysvětlí zásady daňové evidence;
• Finanční vzdělávání ○ peníze, hotovostní a bezhotovostní platební styk; ○ úroková míra, RPSN; ○ pojištění, pojistné produkty; ○ inflace ○ úvěrové produkty	• orientuje se v platebním styku a smění peníze podle kurzovního lístku; • vysvětlí, co jsou kreditní a debetní karty a jejich klady a zápory; • vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN a vyhledá aktuální výši úrokových sazeb na trhu; • orientuje se v produktech pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby; • vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže, jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům; • charakterizuje jednotlivé druhy úvěrů a jejich zajištění;
• Daně ○ státní rozpočet ○ daně a daňová soustava ○ výpočet daní ○ přiznání k dani ○ zdravotní pojištění ○ sociální pojištění ○ daňové a účetní doklady	• vysvětlí úlohu státního rozpočtu v národním hospodářství; • charakterizuje jednotlivé daně a vysvětlí jejich význam pro stát; • provede jednoduchý výpočet daní; • vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob; • provede jednoduchý výpočet zdravotního a sociálního pojištění; • vyhotoví a zkontroluje daňový doklad;
• Marketing ○ podstata marketingu ○ průzkum trhu ○ produkt, cena, distribuce, propagace	• vysvětlí, co je marketingová strategie; • zpracuje jednoduchý průzkum trhu; • na příkladu ukáže použití nástrojů marketingu v oboru;
• Management ○ dělení managementu ○ funkce managementu – plánování, organizování, vedení, kontrolování	• vysvětlí tři úrovně managementu; • popíše základní zásady řízení; • zhodnotí využití motivačních nástrojů v oboru.

7.13. Zeměpis

7.13.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

- prohlubování zájmu o studium zeměpisu a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- formování geografického myšlení
- osvojení zásad týmové a samostatné práce
- výchova k toleranci a porozumění mezi národnostními, náboženskými, rasovými a společenstvími lidí
- utváření vztahu k přírodě a okolí, k ekologickému cítění
- uvědomování si odpovědnosti za uchování přírodních systémů, vlastního zdraví a zdraví ostatních lidí
- uvažování o ekologickém využívání přírodních zdrojů
- získávání a analýza informací, práce s mapami a odbornou literaturou

7.13.2. Charakteristika učiva

- pozorování přírodních jevů a hledání souvislostí mezi nimi
- vymezení souhrnu geografických a mezioborových kompetencí potřebných pro odborníka v bezpečnostně právní sféře
- specifikování územních rozdílů v přírodních podmínkách, historickém vývoji, hospodářství, v osídlení, správním rozdělení a ve způsobu života
- analýza globálních problémů lidstva z hlediska geografie
- vyhledávání a vyhodnocování informací získaných z různých zdrojů (internetu, statistických materiálů, sdělovacích prostředků, odborné literatury)
- orientace v ekonomicko-geografickém přehledu ČR a specifikaci regionů ČR
- vymezení a specifikace místního regionu a jeho postavení v ČR
- téma Praktický zeměpis uvedeno v RVP je zařazeno do náplně sportovních kurzů

7.13.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka zeměpisu směřuje k tomu, aby žáci:

- získali geografickou gramotnost a prohloubili si vědomosti o světě, který je obklopuje
- vážili si hodnot jiných národních společenství a jejich kultur
- oprostili se od předsudků ve vztahu k lidem jiné víry a etnického původu
- cítili potřebu blíže poznávat jiné kultury, např. osobní návštěvou cizí země
- vážili si dobrého životního prostředí a snažili se je zachovat pro příští generace
- ocenili důležitost znalosti geografie ve svém budoucím osobním a profesním životě.

7.13.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Skupinová práce, diskuze, výklad, samostatná práce (ve škole nebo doma), využívání map, odborných časopisů, internetu, prezentace, referáty.

7.13.5. Hodnocení výsledků žáků

Žák je hodnocen průběžně v hodinách při ústním a písemném zkoušení za dosaženou úroveň znalostí, za schopnost aplikovat teoretické znalosti na konkrétních případech, za znalost souvislostí s ostatními

probíranými tematickými celky a ostatními předměty, za formálně i odborně správné vyjadřování. Žák musí umět diskutovat o problému a svůj názor obhajovat. Hodnotí se také schopnost práce s konkrétními informacemi - vyhledávání zdrojů, jejich zhodnocení, zpracování a použití, aktivita ve výuce. Hodnocení žáka učitelem bude doplňováno sebehodnocením zkoušeného žáka i hodnocením ze strany jeho spolužáků.

7.13.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- porozuměl výkladu a zapisoval si konkrétní zeměpisné informace
- využíval ke svému učení různé informační zdroje (statistické materiály, obrazový materiál, webové stránky, populárně naučné filmy, atd.)
- dokázal vyhledávat, ověřovat a zpracovávat a interpretovat získané informace
- uplatňoval různé způsoby práce s textem
- měl pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- znal možnosti svého dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- porozuměl zadanému úkolu a dokázal klást vhodné otázky
- navrhoval různé varianty řešení a jejich správnost prokázal vhodnými prostředky a způsoby (odborná literatura, internet, vlastní poznatky)
- spolupracoval a diskutoval s ostatními žáky (týmová práce)

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- dokázal formulovat své myšlenky srozumitelně, souvisle a výstižně
- účastnil se aktivně diskusí
- formuloval a obhajoval své názory a postoje
- dodržoval odbornou terminologii
- zaznamenával písemně podstatné myšlenky a údaje z odborných textů a ústních projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, referátů apod.).

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- svědomitě plnil zadané úkoly
- dokázal pracovat v týmu a překládal návrhy na zkvalitnění týmové práce
- zaujal stanovisko k návrhu druhých a dokázal ho podpořit
- adekvátně reagoval na hodnocení svého chování a vystupování a byl schopen přijímat rady i kritiku
- podpořil příznivé klima ve třídě
- nepodléhal předsudkům a sociálním stereotypům v jednání s jinými lidmi

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- dodržoval zákony, respektoval specifika jiných kultur
- vystupoval proti rasové nesnášenlivosti, xenofobii, intoleranci a nacionalismu
- aktivně se zajímal o dění v ČR a ve světě
- uvědomoval si multikulturní charakter dnešního světa
- uznával tradice svého národa
- chránil a cílevědomě zlepšoval životní prostředí v nejbližším okolí

Matematické kompetence při řešení praktických úkolů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- formuloval vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů
- vytvářel různé formy grafického znázornění (grafy, tabulky, mapy, diagramy)
- správně používal a převáděl běžné jednotky SI

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- získával informace s použitím internetu
- využíval prostředky informačních a komunikačních technologií
- správně využíval získané informace

7.13.7. Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- vytvoření demokratického prostředí ve třídě a ve škole (v rámci celého učiva)
- vzájemné respektování, spolupráce a dialog (v rámci celého učiva)
- posílit mediální gramotnost žáků (v rámci celého učiva)
- vést k odpovědnosti při sledování osobních i veřejných zájmů (tematický celek: Obyvatelstvo, Sídla)

Člověk a životní prostředí

- pochopit zásadní význam přírody a životního prostředí pro člověka (v rámci celého učiva)
- získat přehled o způsobech ochrany přírody (tematický celek: Biosféra, Česká republika)
- uvědomit si souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy (v rámci celého učiva)
- osvojit si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání (tematický celek: Vodstvo na Zemi, Zemská atmosféra, Biosféra, Česká republika, Sídla)

Člověk a svět práce

- orientovat se ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu (tematický celek: Sídla, Obyvatelstvo, Česká republika, Evropa, Mimoevropské regiony světa)
- seznámit se s alternativami profesního uplatnění po absolvování studovaného oboru (tematický celek: Obyvatelstvo, Sídla, Česká republika)

- uvědomit si význam celoživotního vzdělávání a profesní mobility (v rámci celého učiva)

Informační a komunikační technologie

- využívat moderní IT technologie při plnění zadaných úkolů (v rámci celého učiva)
- používat základní a aplikační programové vybavení počítače (v rámci celého učiva)
- samostatně pracovat s informacemi a komunikačními prostředky (v rámci celého učiva)
- uvědomit si nutnost počítačového gramotnosti (v rámci celého učiva)

7.13.8. Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky zeměpisu souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména v těchto oblastech:

- **Biologie a ekologie** - typy krajin, základní ekologické pojmy, přírodní zdroje energie a surovin, chráněné oblasti, ochrana přírody a krajiny, dopady činností člověka na přírodu
- **Občanská nauka** - vyspělé, rozvojové státy a jejich problémy, konflikty v soudobém světě, globální problémy, ČR a svět, rasy, etnika, národy
- **Fyzika -** Sluneční soustava, výzkum a vývoj vesmíru, převody jednotek
- **Informační a komunikační technologie** - počítačová gramotnost, využití internetu, tvorba prezentací
- **Český jazyk** - terminologie, slovní zásoba, práce s textem
- **Dějepis** - historický vývoj zemí, demografický vývoj, evropská koloniální expanze, poválečné uspořádání Evropy a světa
- **Matematika** - praktické úlohy s využitím procentového počtu, aritmetické operace
- **Tělesná výchova** - orientace v krajině, sportovní kurzy
- **Právo** - systém veřejné správy
- **Cizí jazyky** - reálie zemí dané jazykové oblasti

7.13.9. Rozpis učiva

ZEMĚPIS	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Mapy a ostatní informační a dokumentační zdroje pro geografii ○ teoretický úvod do problematiky	• využívá pro své profesní potřeby dostupné kartografické produkty a další zdroje informací • s porozuměním používá geografickou a kartografickou terminologii • dovede se pomocí kartografických produktů orientovat v daném území
• Globální problémy lidstva z hlediska geografie	• vysvětlí, co se rozumí globálními problémy, jak vznikají a jak je jim možné čelit • objasní rizika současného světa z hlediska obyvatel ČR
• Krajina a životní prostředí	• popíše přírodní a sociální složky krajinné sféry, vymezí přírodní a kulturní krajinu • objasní, jak ovlivňují kulturní krajiny kvalitu lidského života

	• vysvětlí působení lidí na krajinu v lokalitě školy nebo v širší oblasti • uvede příklady ochrany a rozvoje životního prostředí
• Praktický zeměpis	• aplikuje zásady orientace v krajině pomocí map, kompasu a buzoly, určit vlastní stanoviště, určit orientační body a linie, určit světové strany náhradními metodami, odhadovat vzdálenosti a výšky objektů v terénu • pořizuje náčrty, nákresy situace v terénu a přemísťování v terénu • náležitě aplikuje zabezpečení svého pobytu, pohybu a přežití ve volné přírodě
• Česká republika, místní region	• správně používá pojmy sídlo, oblast, region, obec a orientuje se v územní organizaci státní správy a v samosprávě obcí • vysvětlí zásady územního plánování a hlavní principy strategického plánování • podá celkovou geografickou charakteristiku ČR a místního regionu

7.14. Cvičení z matematiky

Navazuje na výuku matematiky, jednotlivé tematické celky jsou zde zopakovány a vyučovány více do hloubky. Řeší se zde složitější úlohy tak, aby byli žáci připraveni úspěšně vykonat státní maturitní zkoušku z matematiky.

7.14.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

- výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, budoucím zaměstnání, volném čase apod.)
- rozvíjení logického a abstraktního myšlení žáků
- rozvíjení prostorové představivosti žáků
- rozvíjení schopnosti jasně a přesně formulovat myšlenky

7.14.2. Charakteristika učiva

Vyučování matematice směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- používat matematický jazyk, matematickou symboliku a přesně se vyjadřovat
- efektivně provádět operace s čísly, upravovat výrazy, řešit rovnice a nerovnice a jejich soustavy, aplikovat funkce při řešení praktických úloh
- určovat metrické vlastnosti geometrických útvarů v rovině i prostoru, převádět jednotky, interpretovat statistické údaje
- využívat matematických vědomostí a dovedností v praktickém životě: při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu
- aplikovat matematické poznatky a postupy v odborné složce vzdělávání
- matematizovat reálné situace, pracovat s matematickým modelem a vyhodnotit výsledek řešení vzhledem k realitě
- zkoumat a řešit problémy včetně diskuse výsledků jejich řešení
- číst s porozuměním matematický text, vyhodnotit informace získané z různých zdrojů - grafů, diagramů, tabulek a internetu, přesně se matematicky vyjadřovat
- používat pomůcky: odbornou literaturu (např. MFCH tabulky), internet, PC, kalkulátor, rýsovací potřeby.

7.14.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

V afektivní oblasti směřuje matematika k tomu, aby žáci získali:

- pozitivní postoj k matematice
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

7.14.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Předmět je rozčleněn do 7 tematických celků. při probírání nového učiva je obvykle volena metoda výkladu spojená s názorným vyučováním pomocí didaktické techniky a modelů. K procvičení učiva je používána skupinová a samostatná práce (ve škole nebo doma).

7.14.5. Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení klademe důraz na porozumění učivu a schopnosti aplikovat poznatky. Kromě krátkých průběžně zadávaných testů je možné ověřit znalosti využitím čtvrtletní písemné práce či ústním zkoušením. Žáci jsou rovněž hodnoceni za práci v hodině a domácí úkoly.

7.14.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

Matematické kompetence

- správně používat a převádět běžné jednotky
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.)
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích

7.14.7. Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

naučit žáky pracovat s informacemi, rozvíjet jejich mediální a finanční gramotnost - výpočet čisté mzdy, půjčky, úvěry, posoudit výhodnost reklamy (tematický celek Finanční matematika)

Člověk a životní prostředí

zařadit do výuky řešení slovních úloh s tematikou ochrany životního prostředí a znečišťování životního prostředí (tematické celky Planimetrie, Stereometrie, Statistika, Řešení lineárních rovnic - slovní úlohy)

Člověk a svět práce

naučit žáky pracovat s informacemi, odpovědně se rozhodovat na základě vyhodnocení získaných informací, rozvíjet jejich finanční gramotnost - výpočet čisté mzdy (tematický celek Finanční matematika)

Člověk a digitální svět

sestrojovat grafy funkcí v Excelu a sestrojovat grafy v Excelu pro grafické znázornění statistických údajů (tematické celky Funkce a její průběh, Statistika)

7.14.8. Mezipředmětové vztahy

- **Chemie -** slovní úlohy o směsích
- **Fyzika -** mocniny a odmocniny, výrazy s proměnnými, vyjádření neznámé ze vzorce, řešení rovnic, slovní úlohy o pohybu
- **Informační a komunikační technologie -** sestrojování grafů funkcí v Excelu, tvorba matematických vzorců v Excelu, grafické znázornění statistických údajů pomocí grafů v Excelu

7.14.9. Rozvržení učiva

CVIČENÍ Z MATEMATIKY	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Operace s čísly a výrazy ○ číselné obory - reálná čísla a jejich vlastnosti ○ absolutní hodnota reálného čísla ○ intervaly jako číselné množiny ○ užití procentového počtu ○ mocniny - s exponentem přirozeným, celým a racionálním, odmocniny ○ výrazy s proměnnými	• provádí aritmetické operace s přirozenými čísly • rozlišuje prvočíslo a číslo složené, rozkládá přirozené číslo na prvočinitele • používá pojem dělitelnosti přirozených čísel a znaky dělitelnosti • určí největší společný dělitel a nejmenší společný násobek přirozených čísel • provádí aritmetické operace s celými čísly • používá pojem opačného čísla • provádí aritmetické operace s racionálními čísly • pracuje s různými tvary zápisu racionálního čísla • provádí operace se zlomky • provádí operace s desetinnými čísly včetně zaokrouhlování, určí řád čísla • znázorní racionální číslo na číselné ose • provádí aritmetické operace s reálnými čísly • používá různé zápisy reálného čísla • znázorní reálné číslo nebo jeho aproximaci na číselné ose • používá absolutní hodnotu, chápe její geometrický význam, zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly (sjednocení, průnik) • řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu • používá trojčlenku • provádí operace s mocninami a odmocninami

	• provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny • určí hodnotu výrazu • určí nulový bod výrazu • rozloží mnohočlen na součin užitím vzorců a vytýkáním • určí definiční obor lomeného výrazu
• Planimetrie ○ základní planimetrické pojmy, polohové a metrické vztahy mezi nimi ○ shodnost a podobnost trojúhelníků ○ Euklidovy věty ○ množiny bodů dané vlastnosti ○ shodná a podobná zobrazení ○ rovinné obrazce - trojúhelníky, mnohoúhelníky, kružnice a kruh	• používá pojmy bod, přímka, polopřímka, rovina, polorovina, úsečka, úhly - vedlejší, vrcholové, střídavé, souhlasné, objekty znázorní • řeší úlohy na polohové i metrické vlastnosti rovinných útvarů (rovnoběžnost, kolmost a odchylka přímek, délka úsečky a velikost úhlu, vzdálenosti bodů a přímek) • rozlišuje konvexní a nekonvexní útvary, popisuje a správně užívá jejich vlastnosti • využívá poznatků o množinách všech bodů dané vlastnosti při řešení úloh • určí objekty v trojúhelníku, znázorní je a správně užívá jejich základních vlastností (strany, vnitřní a vnější úhly, osy stran a úhlů, výšky, těžnice, střední příčky, kružnice opsané a vepsané • užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách • aplikuje poznatky o trojúhelnících (obvod, obsah, velikost výšky, Pythagorova věta, poznatky o těžnicích a těžišti) v úlohách početní geometrie • řeší praktické úlohy s užitím trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku a obecného trojúhelníku (sinová věta, kosinová věta, obsah trojúhelníku určeného sus) • rozlišuje základní druhy čtyřúhelníků, popisuje a správně užívá jejich vlastnosti (různoběžníky, rovnoběžníky, lichoběžníky), pravidelné mnohoúhelníky • pojmenuje, znázorní a správně užije základní pojmy ve čtyřúhelníku (strany, vnitřní a vnější úhly, osy stran a úhlů, kružnice opsaná a vepsaná, úhlopříčky, výšky) • popíše a užije vlastnosti konvexních a pravidelných mnohoúhelníků • užije s porozuměním poznatky o čtyřúhelníku (obvod, obsah, vlastnosti úhlopříček a kružnice

	opsané nebo vepsané) v úlohách početní geometrie • užije s porozuměním poznatky o pravidelném mnohoúhelníku v úlohách početní geometrie • pojmenuje, znázorní a správně užije základní pojmy týkající se kružnice a kruhu, popíše a užije jejich vlastnosti • užije s porozuměním polohové vztahy mezi body, přímkami a kružnicemi • aplikuje metrické poznatky o kružnicích a kruzích (obvod, obsah) v úlohách početní geometrie • popíše a určí shodná zobrazení (souměrnosti, posunutí, otočení) a užívá jejich vlastnosti
• Funkce a její průběh, Řešení rovnic a nerovnic ○ základní pojmy - pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí ○ lineární rovnice a nerovnice ○ racionální funkce ○ kvadratická rovnice a nerovnice ○ exponenciální a logaritmické funkce, logaritmus ○ goniometrie a trigonometrie - orientovaný úhel, goniometrické funkce ostrého a obecného úhlu, řešení pravoúhlého trojúhelníku, věta sinová a kosinová, řešení obecného trojúhelníku ○ goniometrické rovnice	• rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti • užívá různá zadání funkce, používá s porozuměním pojmy: definiční obor, obor hodnot, hodnota funkce v bodě, graf funkce • určí průsečíky grafu funkce s osami soustavy souřadnic • užívá pojem a vlastnosti přímé úměrnosti, sestrojí její graf • určí lineární funkci, sestrojí její graf • objasní geometrický význam parametrů v předpisu funkce • určí předpis lineární funkce s daných bodů nebo grafu funkce • užívá pojem a vlastnosti nepřímé úměrnosti, načrtne její graf • řeší lineární rovnice o jedné neznámé, s neznámou ve jmenovateli • vyjádří neznámou ze vzorce • užívá lineární rovnice při řešení slovní úlohy • řeší početně i graficky soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých • řeší lineární nerovnice s jednou neznámou a jejich soustavy • řeší rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru • určí kvadratickou funkci, stanoví definiční obor a obor hodnot, sestrojí její graf • vysvětlí význam parametrů v předpisu kvadratické funkce, určí intervaly monotonie a bod, v němž nabývá funkce extrému • řeší neúplné i úplné kvadratické rovnice

	• užívá vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice • užívá kvadratickou rovnici při řešení slovní úlohy • řeší iracionální rovnice • určí exponenciální a logaritmickou funkci, u každé z nich stanoví definiční obor a obor hodnot, sestrojí jejich grafy • vysvětlí význam základu a v přepisech obou funkcí (monotonie) • užívá logaritmu a jeho vlastností, řeší jednoduché exponenciální a logaritmické rovnice • používá poznatky o funkcích v jednoduchých praktických úlohách • užívá pojmů úhel, stupňová míra, oblouková míra • definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku • definuje goniometrické funkce v intervalu $(0;2\pi)$ resp. $(-\pi/2;\pi/2)$ či $(0;\pi)$, u každé z nich určí definiční obor a obor hodnot, sestrojí graf • užívá vlastností goniometrických funkcí, určí intervaly monotonie a body, v nichž nabývá funkce extrému • používá vlastností a vztahů goniometrických funkcí při řešení jednoduchých goniometrických rovnic i k řešení rovinných i prostorových útvarů • převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě

• Stereometrie
  ○ základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru
  ○ tělesa - krychle, kvádr, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel, komolý jehlan a kužel, koule a její části
	• charakterizuje jednotlivá tělesa
	• určuje povrch a objem těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie
	• využívá poznatků o tělesech v praktických úlohách

• Posloupnosti a jejich využití
  ○ aritmetická a geometrická posloupnost
  ○ finanční matematika
	• vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce
	• aplikuje znalosti o funkcích při úvahách o posloupnostech a při řešení úloh o posloupnostech
	• určí posloupnost: vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, rekurentně, graficky
	• určí aritmetickou posloupnost a chápe význam diference

	• užívá základní vzorce pro aritmetickou posloupnost • určí geometrickou posloupnost a chápe význam kvocientu • užívá základní vzorce pro geometrickou posloupnost • využívá poznatků o posloupnostech při řešení problémů v reálných situacích • provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí a orientuje se v základních pojmech finanční matematiky
• Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika v praktických úlohách ○ variace, permutace a kombinace bez opakování ○ náhodný jev a jeho pravděpodobnost, nezávislost jevů ○ základy statistiky	• užívá základní kombinatorická pravidla • užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování a užívá je v reálných situacích • počítá s faktoriály a kombinačními čísly • užívá s porozuměním pojmy náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu, náhodný jev, opačný jev, nemožný jev a jistý jev • určí množinu všech možných výsledků náhodného pokusu, počet všech výsledků příznivých náhodnému jevu určí pravděpodobnost náhodného jevu • vysvětlí a užívá pojmy: statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, statistický znak kvalitativní a kvantitativní • vypočítá četnost a relativní četnost hodnoty znaku, sestaví tabulku četností, graficky znázorní rozdělení četností • určí charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus) a variability (rozptyl a směrodatná odchylka) • čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji
• Analytická geometrie v rovině ○ vektory ○ přímka a její analytické vyjádření	• určí vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky na přímce a v rovině • užívá pojmy vektor a jeho umístění, souřadnice vektoru a velikost vektoru • provádí operace s vektory (součet vektorů, násobení vektorů reálným číslem, skalární součin vektorů) • určí velikost úhlu dvou vektorů • užívá parametrické vyjádření přímky, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky v rovině • řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímek

7.15. Právo

7.15.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět právo má poskytnout žákům obecný přehled o právním systému a právním řádu České republiky a naučit je pracovat s právními prameny. Vzhledem k tomu, že pojetí vyučovacího předmětu by mělo být ucelené, zahrnuje v sobě jak téma „člověk a právo“ tak i obsahový okruh „právo a veřejná správa“. Žák by měl získat znalosti z oblasti teorie státu a práva, ústavního práva, občanského, rodinného práva, především však z oblasti správního a trestního práva. Žák by se měl umět správně orientovat a řešit běžné právní problémy osobního i profesního života. Výchovným záměrem je vést žáky k pochopení úlohy státu a významu práva v demokratické společnosti. Předmět právo klade důraz nejen na rozvoj logického myšlení žáků, ale především na prohloubení komunikativních schopností žáka, který při výuce předmětu získává dovednost pracovat s právními termíny, přesně a správně formulovat své myšlenky a na tomto základě rozvíjí své komunikativní schopnosti. Vzhledem k zaměření studia je značná váha kladena především na oblast trestně právní. Žák chápe, která jednání v naší společnosti jsou vnímána jako protiprávní. Je schopen rozlišovat dle závažnosti jednání, ve kterých případech se bude jednat o přestupek a kdy může být naplněna skutková podstata trestného činu. Umí konkrétní protiprávní jednání podřadit pod předmětnou skutkovou podstatu trestného činu. Zná podmínky okolnosti vylučujících protiprávnost a je schopen tyto podmínky aplikovat v praxi. Orientuje se v trestním řízení. v přípravné fázi trestního řízení je schopen provádět úkony a zpracovávat základní písemnosti patřící k činnosti policejních orgánů. Je si vědom všech zákonem stanovených práv osob v rámci trestního řízení a zákonných postupů orgánů činných v trestním řízení a tyto ctí.

7.15.2. Charakteristika učiva

Žák získá během svého čtyřletého studia předmětu dovednosti pracovat s právními prameny a operovat s právními pojmy. Učivo je rozvrženo dle stoupající obtížnosti a vzájemné návaznosti, takže žák získává nejdříve znalosti z právní terminologie a ústavního práva. na tyto základy navazují znalosti z práva občanského, rodinného, pracovního, obchodního a živnostenského. v oblasti správního práva, přestupkového řízení a především trestního práva hmotného a trestního práva procesního je kladen vyšší důraz na zvládnutí problematiky se schopností praktické aplikace. ve výuce je nutné přihlížet k učivu jiných předmětů, které s předmětem právo souvisejí, především k předmětu kriminalistika, kriminologie a bezpečnostní příprava.

7.15.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- rozpoznal protiprávní chování a jednání a uměl je právně kvalifikovat
- dovedl zahájit a vést trestní a správní řízení zejména o trestných činech a přestupcích dle právní kvalifikace a v rozsahu daných kompetencí
- prováděl nezbytná šetření ve věci včetně dokazování
- vedl příslušnou právní dokumentaci
- navrhoval právní postupy při řešení šetřených problémů
- reagoval na změny zákonů týkajících se bezpečnostně právní činnosti
- odhadoval důsledky protiprávního jednání
- navrhoval a zdůvodňoval postupy určené k zabránění protiprávnímu jednání
- respektoval lidská práva obsažené v Ústavě ČR a LZPS

- využíval svých právních znalostí pro pomoc občanům.

7.15.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Výuka předmětu právo je rozčleněna do čtyřletého studia a klade důraz na sepětí teorie a praxe. Proto je nutné v rámci výuky předmětu připravit pro žáky besedy s policejními orgány, státními zástupci, soudci a pracovníky orgánů státní správy a samosprávy. Vhodná je i účast na soudním jednání. Spojení teoretických vědomostí s praktickými dovednostmi musí žáci prokázat i v rámci projekčních dnů, kde mají v praxi realizovat své teoretické znalosti. Učivo je rozděleno do devatenácti tematických celků. Velký význam je kladen na důkladné opakování učiva, shrnutí, zobecnění poznatků a praktické dovednosti při právních činnostech.

7.15.5. Hodnocení výsledků žáků

Předmět právo klade důraz na rozvoj komunikativních schopností žáka, a proto by při hodnocení měla být stěžejním ukazatelem ústní zkouška. Toto zkoušení, které by mělo být minimálně jednou u každého tematického celku, by mělo doplňovat testové a písemné zkoušení. v písemném zkoušení hodnotí vyučující především žákovu samostatnost, schopnost pracovat s právními prameny a věcnou správnost řešení problémových úkolů, zaměřených především na praktickou realizaci. Součástí hodnocení musí být přihlédnutí k seminární práci zaměřené na rozvoj logického myšlení žáka a také hodnocení smluvních partnerů při konání odborné praxe v jednotlivých ročnících.

7.15.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby

- jednali odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i v zájmu veřejném
- dbali na dodržování zákonů a pravidel chování, respektovali práva a osobnost jiných lidí, vystupovali proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
- jednali v souladu s morálními principy, přispívali k uplatňování demokratických hodnot
- aktivně se zajímali o vývoj práva v ČR, jakož i politické a společenské dění nejen u nás i ve světě, ale i o veřejné záležitosti lokálního charakteru
- zpracovávali právní texty především v oblasti občanského a správního práva, různé pracovní materiály, při kterých se snažili dodržovat jazykové i stylistické normy a používali odbornou terminologii
- orientovali se v našem právním systému a právním řádu, rozuměli základním právním pojmům, pracovali se zdroji právních informací
- znali působnost a strukturu orgánů státní správy a samosprávy
- pracovali s počítačovými programy pro státní správu a samosprávu
- uplatňovali dovednosti ze sociální a řečové komunikace při ústním a písemném styku s občany a s institucemi
- osvojili si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit
- uměli vhodně komunikovat s budoucími zaměstnavateli
- dodržovali příslušné právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany, hygienické předpisy a zásady.

7.15.7. Aplikace průřezových témat

Hlavním průřezovým tématem vzdělávání v právních disciplínách je téma „Občan v demokratické společnosti“. Již v prvním ročníku v rámci „Teorie státu a práva“ a „Ústavního práva“ se žáci seznámí se základy demokratické společnosti a na příkladech si vysvětlí rozdíl v demokratickém a nedemokratickém pojetí státu. Zvýšená pozornost bude věnována správné pozitivní hodnotové orientaci žáků a rozvíjení jejich osobních a sociálních kompetencí především ve vztahu k demokratickému občanství. Rozvíjení znalosti v občanském právu umožní žákům lépe pochopit postavení občana v demokratické společnosti z hlediska jeho práva, svobod, ale i odpovědnosti vůči druhým.

Výuka pracovního, obchodního a živnostenského práva především v rámci druhého ročníku, vhodně rozvíjí a doplňuje průřezové téma „Člověk a svět práce“. v rámci řízené výuky, se žáci seznámí se svými právy, ale i povinnostmi ve vztahu, zaměstnanec - zaměstnavatel. v praktické činnosti si vyzkoušejí kontakt se zaměstnavatelem, přípravu a vlastní vznik pracovního poměru. v oblasti soukromého podnikání budou připraveni teoreticky, ale i prakticky na založení firmy či živnostenského podnikání.

Rovněž téma „Člověk a životní prostředí“ se promítne do výuky trestního a správního práva v rámci třetího a čtvrtého ročníku. Žáci se seznámí s tím, jak stát prostřednictvím práva přistupuje k ochraně životního prostředí. Budou znát jednotlivé skutkové podstaty trestných činů a správních deliktů vázajících se k životnímu prostředí. na modelových situacích budou schopni z pozice státní správy posoudit, které jednání naplňuje tyto skutkové podstaty a jaké tresty za takové jednání jsou zákonem stanoveny.

7.15.8. Mezipředmětové vztahy

- **Občanská nauka** - znaky státu, demokracie, pojem právo, právní řád, vnik a význam LZPS, systematika LZPS
- **Bezpečnostní příprava** - trestní právo hmotné, trestní řízení, právní kvalifikace protiprávního jednání
- **Ekonomika** - korporace, jejich druhy, vznik a zánik obchodní společnosti, živnostenská správa, druhy živnosti
- **Technika administrativy** - žaloba - pojem a náležitosti, písemnosti právního charakteru
- **Kriminalistika** - trestní právo hmotné, trestní řízení, skutková podstata trestného činu a její rozbor
- **Kriminologie** - trestní právo hmotné, trestní řízení
- **Penologie** - druhy trestů

7.15.9. Rozpis učiva

PRÁVO	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Právo a stát ○ úloha práva ve společnosti – vznik, pojem, podstata, systém, funkce a prameny práva ○ právní norma a normativní právní akty ○ typy právní kultury ○ právo a morálka ○ právní vědomí ○ výklad práva	• používá základní právní terminologii • vysvětlí pojem a systém práva • rozlišuje normativní právní akty, jejich platnost a účinnost • vysvětlí základy právních vztahů • definuje stát a jeho znaky • popíše dělbu moci ve státě • vysvětlí fungování státní správy a samosprávy

○ stát ○ veřejná správa	
• Ústavní právo ○ pojetí, význam a struktura Ústavy ČR ○ legislativní proces ○ pojetí, význam a struktura Listiny základních práv a svobod	• charakterizuje ústavní pořádek ČR a strukturu Ústavy ČR • charakterizuje základní lidská práva a svobody a jejich aplikaci v bezpečnostně právní činnosti
• Občanské a rodinné právo ○ občanskoprávní vztahy ○ věcná práva ○ odpovědnost za škodu a bezdůvodné obohacení ○ závazkové právo ○ dědické právo ○ manželství ○ vztahy mezi rodiči a dětmi	• správně pracuje s pojmy občanského a rodinného práva • charakterizuje občanskoprávní vztahy • popíše základy závazkového práva a věcných práv • vysvětlí zásady odpovědnosti za škodu a zásady bezdůvodného obohacení • zpracuje vybrané občanskoprávní smlouvy a podání • vymezí vzájemné vztahy mezi členy rodiny; • zpracuje vybrané návrhy a dohody z oblasti rodinného práva
• Obchodní korporace a živnostenské právo ○ podnikání ○ obchodní rejstřík ○ hospodářská soutěž ○ obchodní společnosti a družstvo ○ pojem živnosti ○ druhy živností ○ podmínky provozování živnosti	• správně užívá základní pojmy související s obchodními korporacemi a živnostenským právem • charakterizuje jednotlivé obchodní společnosti a družstvo • charakterizuje jednotlivé druhy živností • definuje pojem živnosti • vyjmenuje podmínky provozování živností • uvede působnost při rozhodování ve věcech živnostenského podnikání
• Správní řízení ○ základní zásady správního řízení ○ správní orgány a účastníci řízení ○ průběh správního řízení ○ rozhodnutí ve správním řízení ○ opravné prostředky	• charakterizuje základní zásady správního řízení • vyjmenuje účastníky řízení • popíše průběh správního řízení • vymezí náležitosti rozhodnutí • popíše postup při uplatnění opravného prostředku
• Přestupkové právo ○ právní úprava přestupků ○ obecná ustanovení zákona o přestupcích ○ druhy přestupků ○ řízení o přestupcích	• definuje přestupek • vysvětlí obecná ustanovení přestupkového zákona • vysvětlí obecné znaky skutkové podstaty jednotlivých přestupků • popíše činnost policejního orgánu při řešení přestupku • popíše podmínky a postup ukládání pokut příkazem na místě • popíše řízení o přestupcích • zpracuje oznámení o přestupku
• Trestní právo hmotné	• definuje pojem trestný čin

○ vznik, změna a zánik trestně právních vztahů ○ trestný čin ○ skutková podstata trestného činu ○ okolnosti vylučující protiprávnost ○ vývojová stádia trestného činu ○ trestná součinnost a účastenství ○ tresty a ochranná opatření ○ odpovědnost mládeže za protiprávní činy ○ rozbory vybraných skutkových podstat trestných činů	• vysvětlí povinné znaky skutkové podstaty trestného činu • charakterizuje okolnosti vylučující protiprávnost • charakterizuje vývojová stadia trestného činu • charakterizuje trestnou součinnost a účastenství • charakterizuje tresty a ochranná opatření • vysvětlí odpovědnost mládeže za protiprávní činy • provede právní kvalifikaci vybraných trestných činů
• Trestní právo procesní ○ základní zásady, subjekty a stadia trestního řízení ○ prověřování trestných činů ○ procesní úkony k zajištění osob a věcí ○ dokazování ○ řízení před soudem	• uvede základní zásady trestního řízení • charakterizuje stádia trestního řízení • charakterizuje přípravné řízení, včetně řízení proti mladistvým • charakterizuje procesní úkony k zajištění osob a věcí • vysvětlí základní pojmy dokazování
• Soudy, státní zastupitelství, advokacie, notářství a probační a mediační služba ○ organizace a úkoly soudů, státního zastupitelství, advokacie, notářství a probační a mediační služby	• popíše činnost a úlohu soudů, státního zastupitelství, advokacie, notářství a probační a mediační služby

7.16. Bezpečnostní příprava

7.16.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem předmětu Bezpečnostní příprava je:

- proniknout do problematiky bezpečnostní politiky státu, zejména po roce 1989
- pochopit smysl legislativních změn zákonů, které jsou nástrojem donucení státu
- objasnit žákům význam a obsah norem upravujících činnost Policie ČR, obecní policie a jejich součinnost se státními orgány

7.16.2. Charakteristika učiva

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák správně vnímal získané poznatky, chápal a používal pojmy, které dokáže logicky vysvětlit, a aplikoval je v praktickém životě při respektování mezilidských vztahů. Teoretická výuka spojená s poznatky z praxe má především utvářet právní vědomí žáků s ohledem na bezpečnostní politiku státu.

- Problematika vězeňské služby a justiční stráže v rozsahu závazně určeném RVP je součástí předmětu Penologie.
- Realizace branného kurzu umožňuje osvojení si učiva tematického okruhu Ochrana člověka za mimořádných událostí.
- Učivo tematického okruhu Střelecká příprava včetně získaných výstupních kompetencí je obsahem kurzu Střelecká příprava.

7.16.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka bezpečnostní přípravy směřuje k tomu, aby žáci získali:

- motivaci k celoživotnímu vzdělávání,
- pozitivní postoj k zákonům,
- právní vědomí,
- důvěru ve vlastní schopnosti, dovednosti a vždy odváděli precizní práci,
- ochotu postupně rozvíjet profesní dovednosti.

7.16.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Mezi základní výukové strategie patří:

- výklad
- diskuze ověřující osvojení a pochopení teoretických poznatků
- seminární práce k určitému problému
- veřejná prezentace samostatně získaných poznatků
- samostatná práce při řešení konkrétních modelových situací.

7.16.5. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá následujícími metodami:

- písemné a ústní zkoušení
- seminární práce nebo dílčí úkoly

- projev aktivity žáka při hodinách
- účast na projektové výuce

Hodnoceny jsou tyto činnosti:

- míra porozumění látce,
- schopnost aplikace teoreticky získaných poznatků do budoucí praktické činnosti
- schopnost argumentace vlastních názorů včetně správné formulace své myšlenky k danému problému.

7.16.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Důraz je kladen především na zodpovědné jednání, rozvoj tvůrčího myšlení, správné chápání textu zákonů, dovednost analyzovat a řešit problémy, schopnost přijímat vhodná opatření v budoucí praktické činnosti a využívat dostupnou literaturu k rozšiřování poznatků z bezpečnostní problematiky.

Předmět Bezpečnostní příprava rozvíjí především tyto klíčové kompetence žáků:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání jako celku
- osvojit si různé techniky učení a dokázat si připravit vhodný studijní režim včetně podmínek k učení
- v průběhu výuky vést žáky k samostatnému získávání informací v oblasti bezpečností činnosti včetně kritických postojů a vlastního zpracování poznatků
- motivovat žáky k rozšiřování vědomostí na základě kladných příkladů a vytváření ochoty se učit a celoživotně se vzdělávat
- znát teoretické možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v bezpečnostní přípravě

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k dovednosti analyzovat problém s optimálním řešením (po stránce teoretické, pomocí literatury nebo precedentu)
- naučit žáky kritickému myšlení, logickému a uvážlivému řešení problému

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se jazykově správně, stručně, věcně a srozumitelně
- osvojit si užívání odborné terminologie
- aktivně se zúčastňovat diskuzí a používat vlastní argumentace
- správně formulovat své názory a naučit se respektovat názory druhých
- spolupracovat při řešení jednotlivých problémů

Personální a sociální kompetence

- stanovení cílů a priorit podle svých osobních schopností a dovedností
- vést žáky k ochotě spolupracovat s ostatními, nabídnout pomoc a dokázat pomoc přijmout
- dbát na dodržování kultury projevu, chování a vystupování
- schopnost přijímat hodnocení a přiměřeně na něj reagovat

7.16.7. Aplikace průřezových témat

Učivo se dotýká hlavních průřezových témat takto:

Občan v demokratické společnosti

- bezpečnost občanů jako základ každé společnosti
- nezbytnost bezpečnostních složek státu

Informační a komunikační technologie

- získávání odborných informací z dostupných IT zdrojů
- zpracování úkolů s využitím ICT

Člověk a životní prostředí

- zásady ochrany životního prostředí, zákon o životním prostředí
- vliv bezpečnostních složek na udržování ekologické rovnováhy
- řešení ekologických nehod či katastrof

Člověk a svět práce

- služební poměr příslušníka Policie ČR, pracovní poměr strážníka obecní policie
- motivace k možnému profesnímu uplatnění žáků v bezpečnostních složkách

7.16.8. Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky Bezpečnostní přípravy souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména odbornými. Lze tedy definovat řadu témat, která se vzájemně prolínají:

- **Právo -** právní kvalifikace protiprávního jednání, trestní právo hmotné, trestní řízení
- **Kriminalistika -** vyhledávání, zajišťování a využívání stop vedoucí ke zjištění pachatele
- **Kriminologie -** teorie o zločinu a jeho podobě
- **Penologie -** systém vězeňství v ČR
- **Kynologie -** činnost služebních psovodů
- **Aplikovaná psychologie -** etika policejní práce
- **Informační a komunikační technologie -** získávání a zpracovávání odborných informací

7.16.9. Rozpis učiva

BEZPEČNOSTNÍ PŘÍPRAVA	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*

• Bezpečnostní sbory a soukromé bezpečnostní služby
  ○ policejní právo a jeho normy
  ○ právní úprava činnosti bezpečnostních sborů upravující organizaci a úkoly
	• popíše úkoly, organizaci a řízení policie ČR a vysvětlí povinnosti a oprávnění policistů
	• charakterizuje postavení obecní policie, popíše její věcnou a místní působnost, úkoly a její organizaci, povinnosti strážníka a jeho oprávnění

	• popíše úkoly, organizaci a řízení vězeňské služby, povinnosti a oprávnění příslušníka vězeňské služby • popíše povinnosti a oprávnění příslušníka při plnění úkolů justiční stráže • rozliší působnost jednotlivých bezpečnostních sborů • charakterizuje činnost soukromých bezpečnostních služeb • zná zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
• Policie ČR ○ organizační struktura služby pořádkové policie ○ povinnosti policistů ○ etika policejní práce ○ oprávnění policistů podle zákona o Policii ČR ○ policejní cely ○ donucovací prostředky ○ součinnost a spolupráce s orgány státní správy a samosprávy na úseku ochrany a bezpečnosti ○ doklady totožnosti občana ○ problematika pobytu občanů na území ČR ○ zbraně a střelivo ○ úkoly obecní policie a obvodních oddělení Policie ČR na úseku ochrany životního prostředí	• objasní práci Policie ČR jako službu veřejnosti a vysvětlí povinnosti policisty podle příslušných právních norem • vymezí zákonné důvody a podmínky spojené s realizací jednotlivých oprávnění, včetně časových lhůt při omezení osobní svobody osob • charakterizuje kategorie osob umístěných do policejní cely • popíše etické aspekty jednání s osobami umístěnými v policejní cele • vysvětlí režim v policejní cele • charakterizuje jednotlivé druhy donucovacích prostředků • vysvětlí zákonné důvody a oprávněnost použití donucovacích prostředků • objasní součinnost a spolupráci policistů s orgány státní správy a samosprávy na úseku bezpečnosti • charakterizuje oprávněné subjekty a hlavní zásady součinnosti a spolupráce s orgány státní správy a samosprávy na úseku ochrany a bezpečnosti, včetně významu prevence • popíše doklady prokazující totožnost osoby • charakterizuje správní řízení na úseku občanských průkazů • popíše právní úpravu pobytu občanů na území ČR • charakterizuje systém evidence obyvatel • stručně charakterizuje právní úpravy a průběh správního řízení na úseku zbraní a střeliva a v podmínkách vydání zbrojního průkazu • objasní právní úpravy v problematice ochrany životního prostředí
• Organizační struktura služby dopravní policie ○ doprava a společnost ○ rozdělení působnosti Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva dopravy ČR a	• objasní působnost jednotlivých ministerstev v silniční dopravě

Ministerstva financí ČR na úseku silniční dopravy ○ prevence a bezpečnost silničního provozu ○ pozemní komunikace ○ pravidla provozu na pozemních komunikacích ○ podmínky provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích ○ provozování silniční dopravy ○ přestupky související s provozem na pozemních komunikacích ○ správní evidence na úseku silničního provozu ○ řidičské průkazy a řidičská oprávnění	• vysvětlí oprávnění Policie ČR, obecní policie a Celní správy při dohledu nad silničním provozem a jejich úkoly v oblasti prevence • využívá pro svou činnost statistické prameny týkající se nehodovosti v silniční dopravě • klasifikuje pozemní komunikace a jejich součásti • vysvětlí zpoplatnění komunikací • charakterizuje právní úpravu provozu na pozemních komunikacích a povinnosti účastníků • charakterizuje technické podmínky provozu vozidel na pozemních komunikacích • charakterizuje zásady práce policisty při objasňování dopravní nehody a povinnosti účastníka dopravní nehody • vysvětlí zásady přepravy nebezpečných látek na pozemních komunikacích • definuje přestupek v dopravě včetně sankcí • objasní postup ukládání pokut příkazem na místě • zpracuje oznámení o dopravním přestupku • objasní postup policie při podezření z požití alkoholických či jiných návykových látek účastníkem provozu na pozemních komunikacích • popíše evidenci řidičů, evidenci motorových a přípojných vozidel • vysvětlí problematiku registračních značek • vysvětlí pojem registrační značka a ochranné znaky • uvede druhy řidičských průkazů včetně skupin a podskupin řidičských oprávnění
• 4 Organizační struktura služby cizinecké policie ○ cestovní doklady ○ pobyt cizinců na území ČR ○ azyl a dočasná ochrana ○ doklady totožnosti cizince ○ česká a Schengenská víza ○ azyl a dočasná ochrana ○ evropské právo a Schengenské acquis ○ mezinárodní terorismus	• uvede jednotlivé druhy cestovních dokladů občanů ČR • charakterizuje vybrané cestovní doklady cizinců ze třetích zemí, průkazy totožnosti občanů Evropské unie • uvede důvody neplatnosti a zadržení cestovního dokladu občana ČR • popíše průběh správního řízení na úseku cestovních dokladů • charakterizuje jednotlivé druhy pobytu cizinců na území ČR a pravidla pobytového režimu cizinců • popíše druhy víz ČR a jednotné schengenské vízum

	• uvede oprávněné úřady vydávající víza; • popíše postavení azylantů a cizinců požívajících dočasné ochrany • popíše aktuální stav evropské integrace • aplikuje zásady práva Evropské unie při uplatňování volného pohybu osob • vysvětlí smysl, účel a základní pojmy Schengenského acquis • popíše vznik a úkoly Europolu a charakterizuje systém mezinárodní policejní spolupráce • charakterizuje terorismus

• Ochrana člověka za mimořádných událostí
  ○ živelní pohromy
  ○ havárie s únikem nebezpečných látek
  ○ radiační havárie jaderných energetických zařízení
  ○ zásady poskytování první pomoci
	• vysvětlí základní pojmy související s ochranou člověka za mimořádných událostí
	• klasifikuje druhy živelních pohrom, vysvětlí jejich příčinu, ochranu před nimi a význam prevence
	• zdůvodní chování obyvatelstva při živelních pohromách
	• popíše chování obyvatelstva při úniku nebezpečných látek a úlohu bezpečnostních složek při tomto druhu ohrožení
	• popíše chování obyvatelstva při radiační havárii
	• klasifikuje základní zranění dle metodiky START
	• poskytne nutnou první pomoc

• Střelecká příprava
  ○ zbraně a jejich historický vývoj
  ○ charakteristika některých zbraní
  ○ zákon o zbraních a střelivu
  ○ bezpečnostní opatření při zacházení se zbraněmi
  ○ teorie střelby
  ○ konstrukce nábojů
  ○ hlavní části náboje do palných zbraní
  ○ praktická manipulace se zbraní (suchý nácvik)
  ○ (ostrá) školní střelba dle pravidel sportovní střelby
  ○ čištění a údržba zbraní – zásady
	• popíše historický vývoj zbraní se zaměřením na zbraně palné
	• charakterizuje konstrukce a principy činnosti jednotlivých zbraní
	• aplikuje právní normy vztahující se ke zbraním a střelivu
	• rozlišuje „držení zbraní a střeliva“ a „nošení zbraní a střeliva“
	• popíše kategorie zbrojních průkazů a uvede příklady povinností držitele zbrojního průkazu skupiny A až E
	• aplikuje bezpečnostní opatření a zásady bezpečné manipulace při zacházení se zbraněmi a střelivem
	• aplikuje základy teorie střelby při užití střelných zbraní
	• popíše hlavní části nábojů
	• uplatňuje žádoucí návyky a dovednosti v manipulaci se zbraněmi
	• střílí s požadovanou přesností
	• dodržuje postupy předepsané při přerušení střelby a v případě poruchy zbraně
	• ošetřuje, udržuje a ukládá zbraně a střelivo.

7.17. Kriminologie

7.17.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem předmětu kriminologie je vybavit žáky kompetencemi, které se týkají kriminality jako negativního a nežádoucího společenského jevu a otázek s tím souvisejících. Obsahový okruh zahrnuje nejenom kriminologii, ale i s ní interdisciplinární nauky, zejména pak kriminalistiku a penologii včetně k oběma se vztahujícím z odlišných aspektů problematiky viktimologie, recidivy a prevence kriminality.

V souladu s těmito poznatky žák získá ucelený pohled na problematiku kriminality, která se vyznačuje zpravidla vždy určitou gradací asociálními projevy porušováním morálky podmíněné a provázené zejména nežádoucími společenskými faktory a mnohdy konče velmi závažným antisociálním chováním a následky vyúsťující v nejzávažnější trestné činy a jejich recidivu.

Žák se seznámí s vývojem názorů na příčiny protispolečenské činnosti a jejich současnou kategorizací, která vytváří předpoklad pro uplatňování prevence kriminality a negativních společenských jevů ji provázejících a podmiňujících. Mimo těchto poznatků získá žák dokonalý přehled o problematice osobnosti pachatele a osobnosti oběti trestného činu včetně návodů na eliminaci faktorů determinujících osobnost pachatele a preventivních aktivit ve vztahu k potencionální oběti trestného činu nebo aktivit vedoucích k pomoci obětem trestného činu.

7.17.2. Charakteristika učiva

Pro žáky se jedná téměř o zcela novou problematiku jen z počátku mírně navazující a prolínající se s výukou práva a aplikované psychologie. Učební látka je koncipována tak, aby se žák seznámil s metodologickými aspekty předmětu a jeho charakteristiky, takže získá nejdříve znalosti z problematiky stavu, struktury a dynamiky kriminality, jejich příčin a podmínek včetně možností jejich prevence a eliminace a v neposlední řadě znalosti z prognózování trestné činnosti a plánování boje s trestnou činností. Následuje poznání problematiky některých negativních společenských jevů (různých mánií) podmiňujících kriminalitu a kriminality některých sociálních skupin, zejména mládeže a recidivistů.

Výuka graduje osvojením si znalostí k pojmu, charakteristice, příčinám a prevenci jednotlivých kategorií kriminality. Výuka nejen že se prolíná se současně vyučovanými odbornými předměty, ale je i částečně východiskem pro předměty navazující jak právní tak i neprávní, a to zejména kriminalistiku, penologii, trestní právo, rodinné a občanské právo a společenské vědy.

7.17.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- prohloubili své morální vědomí a rozšířili právní vědomí
- upevnili pozitivní postoj k žádoucí společenské morálce demokratické společnosti a k právním normám
- rozpoznali protiprávní jednání a uměli je kvalifikovat
- znali možnosti prevence nežádoucích protispolečenských jevů a zejména kriminality na základě osvojení si znalosti příčin, podmínek a okolností je vyvolávající
- pohlíželi na kriminalitu, ostatní protispolečenskou činnost a jevy ji podmiňující a umožňující jako na škodlivý sociálně patologický jev společnosti

- přispívali svým chováním a činností k vytváření klimatu nesmiřitelnosti k projevům protispolečenské činnosti
- byli si vědomi nezbytnosti odborných kompetencí jako předpokladu pro výkon budoucího povolání a společenského života
- uvědomovali si, že jejich profesní a občanský život je neslučitelný s protispolečenským chováním a zejména s účastí na trestných činech
- nepodléhali předsudkům zejména vůči náboženským, národnostním a etnickým minoritám a odmítali projevy xenofobie a ideologií krajních „pravicových a levicových“ uskupení.

7.17.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Předmět kriminologie je vyučován ve 2. ročníku a je rozdělen na obecnou část a zvláštní část. v obecné části je pojednáno o pojmu a charakteristice předmětu, jeho metodách, prevenci a prognózování kriminality. ve zvláštní části je pojednáno zejména o jednotlivých kategoriích kriminality, kdy je vycházeno i z konkrétních faktografických materiálů a empirických výzkumů. Z těchto aspektů je teoretická výuka doplňována o poznatky orgánů ochrany práva z realizace konkrétních případů trestné činnosti. Výuka předmětu je důsledně pojímána interdisciplinárně a multidisciplinárně z hlediska teorie i praxe a je koncipována tak, aby byla následně přínosem a východiskem pro navazující odborné předměty.

7.17.5. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá následujícími metodami:

- ústní zkoušení,
- písemné práce,
- seminární práce,
- projevy aktivity při jednotlivých zaměstnáních.

Hodnoceny jsou tyto činnosti:

- rozsah a hloubka porozumění problematice,
- schopnost aplikovat získané teoretické znalosti na praktické řešení problematiky,
- schopnost věcně formulovat své myšlenky, žádoucím způsobem je reprodukovat za použití vhodné formulace a argumentace a umět o nich diskutovat

7.17.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí je kladen důraz hlavně na zodpovědné jednání, rozvoj tvůrčího myšlení a dovedností, správné chápání morálních a právních norem ve vztahu k asociální a antisociální činnosti, rozšiřování svých vědomostí a dovedností studiem i navazujícím samostudiem. Vše je orientováno k získání následujících kompetencí:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- osvojit si různé techniky a metody učení a dokázat si připravit vhodný studijní režim včetně podmínek na učení,
- ovládat teoreticky obsah předmětu kriminologie a samostatně získávat další informace k problematice,
- soustavně prohlubovat a rozšiřovat vědomostí a dovedností,

- být si vědom potřeby celoživotního vzdělávání (všeobecného i profesního)

Kompetence k řešení problémů

- dokázat analyzovat jednotlivé problémy a řešit je,
- získávat informace potřebné k řešení problému (monografická a časopisecká literatura, metody a techniky řešení, analogie s podobnými případy apod.),
- kriticky myslet a logicky uvažovat.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se věcně, stručně a srozumitelně, odborně a gramaticky na žádoucí úrovni,
- aktivně se zúčastňovat diskuzí a polemik a umět správně a rozvážně argumentovat,
- správně formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých,
- aktivně a tvořivě spolupracovat při řešení zadaných úkolů.

Personální a sociální kompetence

- stanovit si cíle a priority podle svých schopností,
- ochotně vnímat a spolupracovat s ostatními, být schopen nabídnout i přijmout pomoc,
- ve svých postojích a vystupování dodržovat zásady společenského chování
- pochopit významu životního prostředí pro člověka,
- být schopen kritického myšlení a objektivního sebehodnocení,
- racionálně zvažovat, cílevědomě a objektivně rozhodovat o další profesní kariéře.

7.17.7. Aplikace průřezových témat

Analogicky, obdobně jako u klíčových kompetencí, lze zařadit průřezová témata do výuky předmětu kriminologie, a to následovně:

Občan v demokratické společnosti

- klást důraz na význam předmětu kriminologie a souvisejících právních i neprávních disciplín a v návaznosti na ně na činnost orgánů ochrany práva a veřejné správy pro demokratický rozvoj společnosti ve všech oblastech při absenci nebo minimalizování negativních společenských jevů v souladu s právním řádem a bezpečnostní politikou státu.

Informační a komunikační technologie

- žák je schopen pracovat s osobním počítačem a dalšími technickými prostředky informačních a komunikačních technologií při získávání nových poznatků a zkušeností zejména z oblasti kriminologie,
- naučí se získávat informace z otevřených zdrojů a dokáže s nimi pracovat,
- napomáhá spolužákům ke správnému využití informací při řešení úkolu.

Člověk a životní prostředí

- vést žáky k uvědomění si vlivu člověka na živou i neživou přírodu,
- vést žáky k ekologickému myšlení, ale zejména chování v běžném životě.

Člověk a svět práce

- vést žáky k tomu, aby se v souladu s právními normami podíleli na ochraně společenských vztahů a hodnot,
- vést žáky k pochopení možnosti využití poznatků kriminologie a příbuzných disciplín v dalším vzdělávání a praktickém životě.

7.17.8. Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky kriminologie souvisí víceméně i s dalšími některými vyučovanými předměty, zejména s následujícími:

- **Právo** - trestní právo, správní právo
- **Penologie** - recidiva trestného činu
- **Kriminalistika** - pojem, předmět a úkoly kriminologie, kriminologický výzkum, rozbor a pachatel trestného činu
- **Bezpečnostní příprava** - pachatel trestného činu, prevence kriminality, rozbor skutkové podstaty trestného činu
- **Aplikovaná psychologie** - pachatel, oběť, kriminalita mládeže
- **Občanská nauka** - kriminalita mládeže

7.17.9. Rozpis učiva

KRIMINOLOGIE	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Obecná kriminologie ○ pojem, předmět a úkoly kriminologie ○ stav, struktura a dynamika kriminality ○ základní kriminologické směry a školy ○ pachatel trestného činu ○ oběť trestného činu ○ prevence kriminality ○ kriminologické aspekty trestní represe ○ kriminologický výzkum • Tematická kriminologie ○ alkoholová a nealkoholová toxikomanie a jiné závislosti ○ kriminalita mládeže ○ recidiva trestné činnosti ○ hospodářská kriminalita ○ majetková kriminalita ○ násilná kriminalita ○ sexuální kriminalita ○ dopravní kriminalita ○ organizovaná kriminalita ○ kriminalita cizinců a etnických minorit	• charakterizuje pojem, předmět, sytém, úkoly a místo kriminologie v systému věd • vysvětlí základní pojmy registrované kriminality a její charakteristiku v ČR ve srovnání se zeměmi EU • vymezí rozdíl mezi registrovanou kriminalitou OČTŘ a latentní kriminalitou • orientuje se ve vývoji názorů na příčiny kriminality, jejími jednotlivými směry a pojetím příčin kriminality v ČR • charakterizuje pachatele trestného činu z pohledu kriminologie a příbuzných vědních oborů, orientuje se v typologii pachatelů, zejména z trestně právního, kriminologického, lékařského a sociálně demografického hlediska • charakterizuje pojem viktimologie, viktimnost a viktimizaci a typologii obětí • chápe význam viktimologie jak pro trestní právo a příbuzné vědní obory, tak zejména pro prevenci a pomoc obětem trestného činu • orientuje se zejména v oblasti sociální prevence, v jejím členění, objektech a subjektech prevence a možnostech sociální, speciální a policejní prevence

	• vymezí problematiku trestní represe, účinnost trestního stíhání a účel trestu, možnosti alternativních trestů a ochranných opatření, včetně jejich rozšíření • charakterizuje kriminologický výzkum a jeho základní pojmy jako předpoklad pro účinnou prevenci, prognózování vývoje kriminality a účinnost boje s kriminalitou a ji provázejícími jevy • seznámí se s jednotlivými metodami a technikami kriminologických empirických výzkumů • charakterizuje jednotlivé druhy závislostí, které podmiňují protispolečenskou orientaci osob, jejich gradaci, dopad na páchání některých trestných činů a možnosti jejich prevence • charakterizuje pojetí mládeže z různých aspektů, kategorizuje mládež a projevy její antisocialisty z trestně právního a kriminologického hlediska • charakterizuje příčiny a podmínky kriminality mládeže a možné preventivní aktivity • orientuje se v problematice kriminality páchané na mládeži • charakterizuje pojem recidivy obecně a rozliší rozdíly mezi pojetím recidivy z trestně právního, penologického a kriminologického hlediska • zná příčiny kriminální recidivy, charakteristiku trestné činnosti páchané recidivisty a typologii recidivistů • charakterizuje možnosti prevence recidivy z hlediska trestního práva • charakterizuje postavení sociálních kurátorů a probační a mediační služby ve vztahu k možnostem resocializace recidivistů • charakterizuje pojem a druhy hospodářské kriminality a jejich pachatele • popíše příčiny hospodářské kriminality a způsoby její prevence • charakterizuje pojem majetkové kriminality a nejfrekventovanější trestné činy proti majetku • vymezí příčiny a možnosti prevence majetkové kriminality • objasní vztah a odlišnosti mezi majetkovou a hospodářskou kriminalitou

	• charakterizuje pojem násilné kriminality z aspektů kriminologie a kriminalistiky • charakterizuje nejzávažnější násilné trestné činy a jejich pachatele (vražda, loupež, úmyslné ublížení na zdraví, rvačka) • vymezí příčiny a možnosti prevence násilné kriminality • charakterizuje pojem a kriminogenní faktory sexuální kriminality • charakterizuje trestné činy znásilnění, pohlavní zneužívání a stalking a jejich pachatele včetně prevence • charakterizuje pojem dopravní kriminality s uvedením nejčastějších trestných činů v dopravě • vymezí kriminogenní faktory dopravní kriminality • orientuje se v možnostech prevence a represe dopravní kriminality • definuje podstatu organizované kriminality • charakterizuje mezinárodní zločinecké organizace a jejich působení v ČR • vysvětlí kriminogenní faktory organizované kriminality a její prevenci včetně aktivit EU • charakterizuje pojmy cizinec (legální a nelegální) a etnická minorita • vysvětlí rozdíly jednotlivých skupin cizinců a etnických minorit ve struktuře kriminality • vymezí příčiny a podmínky cizinecké kriminality a nastíní možnosti její prevence

7.18. Kriminalistika

7.18.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem předmětu kriminalistika je seznámit žáky s efektivními metodami odhalování, vyšetřování a předcházení trestné činnosti. Žáci by měli vnímat kriminalistiku jako samostatný vědní obor významně přispívající svými metodami k boji se zločinem, tedy sloužit ochraně občanů a státu před trestnými činy a to zejména objasňováním zákonitostí vzniku, trvání a zániku stop a zákonitostmi jejich vyhledávání, shromažďování a zkoumání. Žáci se orientují jak v obecné části kriminalistiky zahrnující především vysvětlení otázek jejího pojmu a předmětu, systému, místa v systému věd a společenské funkci, tak i jednotlivých taktických metodách kriminalistické praktické činnosti včetně jednotlivých technických a přírodovědeckých kriminalistických metod týkajících se identifikace osob a věcí. v předmětu je zmíněna i historie a vývoj kriminalistiky ve světě i u nás.

Zvláštní pozornost je věnována aplikaci jednotlivých taktických postupů při odhalování a vyšetřování trestných činů a to zejména, aby tyto byly v souladu se zákonnými ustanoveními trestního řádu. Touto svojí orientací v trestním řízení se dostává do úzké návaznosti s předmětem právo.

V předmětu nejsou opomenuty praktické postupy a ukázky výše zmíněných metod a zpracování základních písemností spojených s činností policejních orgánů.

7.18.2. Charakteristika učiva

Žáci v průběhu dvouletého studia dovedou charakterizovat trestný čin jako celek, orientují se ve způsobech spáchání trestného činu, rozlišují jednotlivé kriminální situace, dovedou popsat vlastnosti pachatele a vytvořit jeho základní psychologický profil, zabývají se rolí oběti trestného činu a v neposlední řadě získají znalosti z obecných zákonitostí vzniku a dělení stop.

Při výuce technických a přírodovědeckých kriminalistických metod je současně v rámci technických možností kladem důraz i na zvládnutí těchto metod při praktické aplikaci.

Pozornost je zároveň upřena i na sledování moderních kriminalistických metod uváděných do praxe nejen v České republice, ale i ve světě.

Ve výuce předmětu je také nutno přihlížet k učivu jiných předmětů, které s předmětem kriminalistika vzájemně souvisejí a to především s trestním právem.

7.18.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Náplň výuky směřuje k tomu, aby absolvent:

- rozpoznal, co je trestným činem nejen z právního, ale i z kriminalistického hlediska
- dovedl rozpoznat způsob spáchání trestného činu a v souvislosti s tím stanovit vyšetřovací verze
- uměl vyhledat stopy vzniklé v souvislosti s trestným činem, tyto označit, popsat a zajistit
- dovedl vést příslušná šetření k objasnění trestného činu, jako je ohledání místa činu, výslech zúčastněných osob, rekognice, rekonstrukce, zorganizovat pátrání a prohlídku
- reagoval na případné změny právních norem týkajících se objasňování trestné činnosti
- uměl vypracovat příslušnou dokumentaci nutnou k vyšetřování trestné činnosti
- respektoval zákony, práva a oprávněné zájmy občanů, kterých se trestná činnost dotýká

7.18.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Předmět kriminalistika je vyučován ve 3. a 4. ročníku studia a je ukončen maturitní zkouškou. při jeho výuce je kromě teoretické přípravy kladem důraz i na praktické ukázky. v rámci výuky se žáci zúčastní návštěv pracovišť Policie ČR, městské policie, kde proběhne i krátká řízená praxe, ústavu soudního lékařství a dalších institucí spojených s objasňováním trestné činnosti. Dále budou připraveni na besedy a přednášky policejních orgánů různého zařazení v systému Policie ČR.

Toto propojení teoretických a praktických dovedností bude následně využito při projekčních dnech, ve kterých budou žáci v praxi prokazovat své teoretické znalosti. Důraz bude dále kladen na důkladné procvičení a opakování učiva pro jeho užití v praktické činnosti.

7.18.5. Hodnocení výsledků žáků

V předmětu kriminalistika jsou žáci vedeni k pochopení celého systému kriminalistiky a analytickým schopnostem spojeným s logickým postupem při užívání jednotlivých kriminalistických metod. v oblastech učiva, kde převažují teoretické znalosti, bude žákova orientace v učivu posuzována formou písemného ověření jeho znalostí spojených s ústní zkouškou pro prověření i jeho komunikativních schopností. Velký význam pro vyučujícího bude mít i zadání seminárních prací, ve kterých by se měly spojit teoretické i praktické dovednosti žáka.

7.18.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

V rámci přínosu pro osobnost žáka jsou tito vedeni zejména k tomu, aby:

- při probírání jednotlivých témat jednali systematicky, logicky, samostatně a odpovědně zejména v zájmu jejich budoucího uplatnění
- při aplikaci kriminalistických metod dbali na dodržování zákonů a dalších normativních aktů, stejně tak dodržování pravidel chování a při tom respektovali práva a oprávněné zájmy občanů
- jednali v souladu s Listinou základních práv a svobod včetně principů morálky a demokratických hodnot
- aktivně poznávali stávající i nové kriminalistické metody
- dovedli zpracovávat příslušnou dokumentaci týkající se jednotlivých kriminalistických metod
- znali působnost a pravomoci jednotlivých policejních orgánů a jejich kompetence v rámci vyšetřování a odhalování trestné činnosti
- osvojili si práci s počítačovými programy používanými v rámci bezpečnostních složek
- dovedli uplatnit teoretické znalosti z oboru kriminalistika, ale i z oborů souvisejících při řešení modelových situací
- dodržovali příslušné právní předpisy, ale také předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygienické předpisy a zásady.

7.18.7. Aplikace průřezových témat

Hlavním průřezovým tématem předmětu kriminalistika jsou - stopy. Po probrání teoretických témat týkajících se charakteristiky trestného činu, jeho pachatele, oběti a stop vzniklých v průběhu jeho spáchání se stávají prvořadými tématy stopy tj. jejich vyhledávání, zajišťování, zasílání a vyhodnocování a průběh objasňování trestné činnosti.

U prvního tématu se stává stěžejním ohledání místa činu a vše, co je s ním spojené, jako příprava, postup na místě činu a jeho dokumentace.

Druhé téma pak uvede žáky do procesu objasňování trestné činnosti a to od stanovení jednotlivých verzí, přes výslech, prohlídku až po pátrání a to i za využití moderní kriminalistické informatiky, se kterou se seznámí v rámci praktické činnosti.

Do výuky se promítne i práce se cvičnou verzí počítačového systému ETŘ (elektronické trestní řízení), při jehož praktickém užití budou propojena základní témata předmětu kriminalistika.

7.18.8. Mezipředmětové vztahy

- **Právo** - procesní a hmotné, trestní zákon, trestní řád, správní řád, zákon o soudnictví, skutková podstata trestného činu a její rozbor
- **Bezpečnostní příprava** - oprávnění, taktika při zadržení podezřelé osoby, postupy při zadržení, příprava, povinnosti a práva
- **Kriminologie** - pojem, předmět a úkoly kriminologie, kriminologický výzkum, rozbor a pachatel trestného činu, osoba pachatele, verze, úspěšné zadržení pachatele
- **Biologie** - OMČ, zajištění stop, biologické stopy
- **Fyzika** - světelné spektrum, lom světla, optika, balistika
- **Matematika** - dokumentace OMČ, plánek MČ
- **Informační a komunikační technologie** - zpracování fotografií z místa činu

7.18.9. Rozpis učiva

KRIMINALISTIKA	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Úvod do kriminalistické vědy ○ pojem, předmět a systém kriminalistiky ○ historie kriminalistiky	• charakterizuje pojem, předmět, systém a místo kriminalistiky v systému věd • vysvětlí objekty zkoumané kriminalistikou, vymezí dva základní okruhy předmětu kriminalistiky • určí místo kriminalistiky v systému věd • rozdělí kriminalistiku do základního systému. • vysvětlí základní metody používané kriminalistickou vědou • ve spojení s kriminologií se orientuje, v základních meznících tvořících historii kriminalistiky
• Kriminalistické učení o trestném činu ○ kriminalistická charakteristika trestného činu ○ způsob spáchání trestného činu ○ kriminální situace ○ kriminalistické učení o pachateli ○ kriminalistické učení o oběti	• dokáže charakterizovat, co je trestným činem • z kriminalistického hlediska roztřídí komponenty způsobu spáchání trestného činu • vyjmenuje determinanty ovlivňující způsob spáchání trestného činu • vysvětlí význam způsobu spáchání trestného činu pro kriminalistiku • vymezí kriminální situaci a její význam

	• na základě poznatků z kriminologie, psychologie a dalších vědních oborů určí vlastnosti pachatele TČ • na základě studia viktimologie charakterizuje podíl oběti na trestném činu
• Kriminalistické učení o stopách ○ obecné zákonitosti vzniku stop ○ třídění stop ○ mikrostopy	• vysvětlí, za jakých zákonitostí stopy vznikají a zanikají • vytváří pojem a doceňuje význam kriminalistických stop • dokáže rozdělit základní kriminalistické stopy podle různých kritérií • na základě nejnovějších výzkumů charakterizuje mikroskopy a jejich význam v praxi
• Obecná metodologie kriminalistické praxe ○ proces poznání trestného činu ○ vyšetřovací situace ○ charakteristika kriminalistických metod ○ kriminalistická identifikace	• popíše proces poznání trestného činu a jeho zvláštnosti • uvede jednotlivé komponenty vyšetřovací situace, tyto roztřídí a vymezí jejich význam • vyjmenuje základní kriminalistické metody, a to včetně obecně poznávacích metod • dovede charakterizovat totožnost • vysvětlí principy identifikace a její objekty • vyzdvihne význam kriminalistické identifikace v procesu poznání trestného činu
• Technické a přírodovědné kriminalistické metody ○ obecná charakteristika technických a přírodovědných metod v kriminalistice ○ daktyloskopie ○ portrétní identifikace ○ identifikace osob podle ručního písma ○ kriminalistická biologie ○ fonoskopie ○ odorologie ○ mechanoskopie ○ kriminalistická balistika ○ trasologie ○ kriminalistické zkoumání listin ○ kriminalistická pyrotechnika ○ kriminalistická chemie ○ kriminalistická elektrotechnika ○ kriminalistické zkoumání vad kovových a nekovových materiálů ○ kriminalistická dokumentace	• dovede popsat technické a přírodovědné metody a prostředky zkoumání stop • vysvětlí používané optické prostředky, prostředky elektromagnetického záření a fyzikálně chemické metody • vysvětlí pojem daktyloskopie • popíše vznik, druhy a výskyt daktyloskopických stop • dovede daktyloskopické stopy vyhledávat a zajišťovat • vymezí pojem, význam a způsoby kriminalistické identifikace osob • sestaví popis osoby • vysvětlí význam identifikace osob podle ručního písma • vysvětlí průběh individualizace ručního písma • dovede zajistit sporný a srovnávací materiál • vyjmenuje metody zkoumání ručního písma • definuje význam kriminalistické biologie a určí její objekty • vyjmenuje hlavní druhy biologických stop • popíše způsoby vyhledávání a zajišťování biologických stop a zkoumání kosterních nálezů

	• definuje pojem, význam a objekty fonoskopie • uvede druhy, způsob zajišťování a zkoumání fonoskopických stop • charakterizuje kriminalistickou odorologii • vysvětlí vznik a druhy odorologických stop • popíše jejich vyhledávání, zajišťování a zkoumání • vymezí pojem a objekty mechanoskopie • vysvětlí vznik, druhy a výskyt mechanických stop, popíše jejich vyhledávání, zajišťování a zasílání • orientuje se ve zkoumání zámků, plomb a pečetí • charakterizuje balistiku, její pojem a význam • dovede rozdělit zbraně a střelivo • popíše vznik a výskyt balistických stop • vysvětlí zkoumání povýstřelových zplodin • definuje pojem trasologie a její význam pro kriminalistiku • vyjmenuje druhy trasologických stop • vyhledává a zajišťuje trasologické stopy • dovede identifikovat objekty na základě zkoumání trasologických stop • definuje pojem listin, dokladů, cenin, platidel a psacích prostředků • orientuje se v technické ochraně písemností a způsobech jejich padělání a poškozování • umí tyto stopy vyhledat a zajistit a zná základní způsoby jejich zkoumání • dovede charakterizovat pojem a význam kriminalistické pyrotechniky a výbušnin • popíše objekty pyrotechniky • dovede vyhledat a zajistit tyto stopy • vymezí pojem kriminalistické chemie a určí objekty jejího zkoumání • dovede zjistit příčiny požárů • orientuje se ve zkoumání nátěrových hmot a toxikologii • vysvětlí problematiku léčiv a drog a jejich zkoumání • určí pojem a význam kriminalistické elektroniky • popíše postup při vyhledávání, zajišťování a zasílání objektů ke zkoumání • definuje pojem a význam zkoumání vad materiálů • vysvětlí zjišťování pozměněných čísel, poškození pneumatik

	• popíše zkoumání skla a tkanin a jeho význam • vymezí pojem a význam kriminalistické dokumentace • sepíše protokol • umí zajistit obrazovou, topografickou či jinou dokumentaci • charakterizuje kriminalistickou fotografii • vyhotoví požadovanou technikou fotografickou dokumentaci
• Taktické kriminalistické metody ○ kriminalistické verze ○ plánování a organizace vyšetřování ○ využití znalců a odborníků v kriminalistické praxi ○ ohledání ○ výslech a konfrontace ○ rekognice ○ kriminalistický experiment ○ kriminalistická rekonstrukce ○ pátrání ○ prohlídka ○ kriminalistická informatika	• vysvětlí, co je podstatou a významem kriminalistických verzí • vyjmenuje druhy kriminalistických verzí • vytvoří kriminalistickou verzi a tuto umí prověřit a vyloučit • dovede naplánovat a organizovat vyšetřování a vysvětlit jeho význam • vyjmenuje formy a druhy expertízy • dovede zadat a vyhodnotit znalecký posudek • vysvětlí, co je to ohledání, rozdělí jeho druhy • popíše postup při ohledání místa činu • vypracuje protokol o ohledání místa činu • správně popíše celý postup od přípravy k provedení výslechu • vyjmenuje druhy výslechu • sepíše protokol o výslechu • provede výslech formou konfrontace a vysvětlí její význam • vysvětlí pojem a druhy rekognice • prakticky provede přípravu a celý průběh rekognice, včetně dokumentace • vysvětlí smysl a význam experimentu, vyjmenuje jeho účastníky, popíše přípravu a taktiku jeho provedení • dovede experiment vyhodnotit a dokumentovat • definuje pojem, podstatu a význam rekonstrukce • popíše jednotlivé druhy kriminalistické rekonstrukce, vysvětlí její přípravu, hlavní zásady a taktiku, popíše její průběh a dokumentaci • charakterizuje pojem a význam pátrání • stanoví jeho druhy a taktické zásady • definuje pojem, význam a druhy prohlídek • popíše přípravu a průběh domovní a osobní prohlídky a její dokumentaci

	• orientuje se v základní kriminalistické informatice • má přehled o kriminalistických evidencích a sbírkách

7.19. Kynologie

7.19.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět kynologie si klade za cíl seznámit žáky s těmito tématy:

- podstata služební kynologie a výcviku psa,
- anatomie a fyziologie psa,
- složení pachu a vlivy, které na něj působí,
- taktická činnost psovoda na místě události a jeho prvotní úkony.

7.19.2. Charakteristika učiva

Učivo je zaměřeno na to, aby žák získal kladný vztah ke služební kynologii, což je ulehčeno tím, že drtivá většina žáku se v každodenním životě se psy setkává.

Výuka kynologie směřuje k tomu, aby žák správně používal pojmy, dokázal vysvětlit činnost služební kynologie a její poznatky v praktickém životě a orientoval se v současném rozvoji služební kynologie a přijímání nových metodik výcviku.

7.19.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka kynologie směřuje k tomu, aby žáci získali:

- motivaci k celoživotnímu vzdělávání,
- pozitivní postoj ke služební kynologii,
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

7.19.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Mezi základní výukové strategie patří:

- výklad,
- ověřovaní poznatků v diskusi
- samostatná práce, domácí příprava
- prezentace samostatných úkolů žáků před třídou (referáty, seminární práce)
- exkurze, besedy s kynology, ukázky práce psovoda.

7.19.5. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá následujícími způsoby

- písemné a ústní zkoušení
- referáty a seminární práce
- projevy aktivity v hodinách

Hodnoceny jsou tyto činnosti:

- hloubka porozumění poznatkům v oblasti služební kynologie
- schopnost aplikovat poznatky služební kynologie při řešení problémů
- schopnost formulovat své myšlenky, argumentovat a diskutovat.

7.19.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz zejména na zodpovědné jednání, správné porozumění služební kynologii a schopnost analyzovat a řešit problémy. Předmět kynologie rozvíjí především tyto klíčové kompetence žáků:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat teoreticky poznatky služební kynologie, metodiku výcviku psa, umět si vytvořit si vhodný studijní režim a podmínky,
- samostatně získávat informace z různých zdrojů, zpracovávat je a využívat ve služební kynologii,
- samostatně si rozšiřovat své vědomostí, prohlubovat dovednosti a ochotně se učit a celoživotně vzdělávat.

Kompetence k řešení problémů

- dokázat analyzovat zadání úkolu,
- získávat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsoby jeho řešení (pomůcky, literatura, metody, techniky),
- kriticky myslet a logicky uvažovat.

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se stručně a srozumitelně, odborně a jazykově správně, aktivně se účastnit diskusí,
- formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých,
- spolupracovat při řešení problémů.

Personální a sociální kompetence

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností,
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- přijímat hodnocení a na základě jasných kritérií i individuálně hodnotit své výsledky a přiměřeně na ně reagovat,
- prezentovat vlastní myšlenky a názory, být schopen diskuze,
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti,
- cílevědomě a zodpovědně se rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

7.19.7. Aplikace průřezových témat

Stejně jako u klíčových kompetencí platí, že i průřezová témata je možné z velké části do výuky kynologie zařadit. Učivo předmětu kynologie se dotýká hlavních průřezových témat takto:

Občan v demokratické společnosti

- je kladen důraz na význam služební kynologie, činnosti bezpečnostních sborů a armády při zajišťování vnitřní a vnější bezpečnosti státu

Člověk a digitální svět

- žák je schopen pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií při získávání zejména nových poznatků a zkušenosti v oblasti kynologie
- umí získávat informace z otevřených zdrojů a pracuje s nimi

Člověk a životní prostředí

- žáci jsou vedeni k chápání nutnosti ochrany životného prostředí a uvědomění si vlivu člověka na živou a neživou přírodu
- v žácích je pěstován pozitivní vztah k přírodě (zvířatům)

Člověk a svět práce

- služební kynologie je prezentována i jako alternativa budoucího profesního uplatnění žáků

7.19.8. Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky kynologie částečně souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména v těchto oblastech (i s přihlédnutím k odbornému zaměření školy):

- **Právo -** zákon o veterinární péči č. 166/1999 Sb., zákon na ochranu zvířat č. 246/1992 Sb.
- **Biologie a Ekologie** - savci, fyziologie psa
- **Informační a komunikační technologie** - počítačová gramotnost, využití internetu (zvláště pro vyhledávání informací z oblasti služební kynologie)
- **Chemie** - potrava
- **Aplikovaná psychologie** - podmíněný a nepodmíněný reflex, pokusy se psy

7.19.9. Rozpis učiva

KYNOLOGIE	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Úvod do kynologie ○ vymezení kynologie jako vědy ○ plemena psů, jejich charakteristické znaky ○ Zákon o veterinární péči ○ Zákon na ochranu zvířat	• popíše plemena psů a jejich charakteristické znaky • vyjmenuje zákony mající vztah k ošetřování a péči o služebního psa
• Anatomie a fyziologie psa ○ všeobecný úvod do biologie psů	• charakterizuje organismus a základní projevy života • popíše nervové ústrojí a smyslové orgány psa
• Vliv prostředí na psa, přirozené vlastnosti psa, nejčastější onemocnění psa a základy poskytnutí první pomoci psu ○ vliv prostředí na psa ○ obranná reakce, čich, sluch, zrak, fyzická zdatnost ○ základní hodnoty zdravého psa, příznaky onemocnění, rozdělení nemocí	• vysvětlí vliv prostředí na psa, přirozené vlastnosti psa, jeho obranné reakce, vlastnosti čichu, sluchu, zraku a fyzické zdatnosti • charakterizuje základní hodnoty zdravého psa, příznaky onemocnění a základní rozdělení nemocí psů • popíše způsoby poskytnutí základní první pomoci psu v naléhavých a život psa ohrožujících situacích

○ základní způsoby poskytnutí první pomoci psu	
• Nauka o pachu ○ vznik a stálost pachu ○ složení pachu a vlivy, které na něj působí ○ vlivy působící na pachovou stopu	• vysvětlí vznik a stálost pachu • definuje složení pachu a vlivy, které na něj působí • popíše vlivy, působící na pachovou stopu
• Výcvik služebního psa a funkce psovoda ○ typy psů z hlediska vyšší nervové činnosti ○ vliv osobnosti psovoda na psa a jeho výcvik ○ metodika výcviku psů, podněty používané při výcviku psa, podmíněný a nepodmíněný reflex ○ základní a speciální výcvik psů, nejčastější chyby při výcviku psa ○ všeobecné povinnosti psovoda ○ výživa, ošetřování a ustájení služebních psů ○ oprávnění a povinnosti psovoda před výjezdem na místo činu, na místě činu a po ukončení činnosti na místě činu	• definuje typy psů z hlediska vyšší nervové činnosti • vysvětlí vliv osobnosti psovoda jako komplexního podnětu na psa a jeho výcvik • charakterizuje metodiku výcviku psů a podmíněný a nepodmíněný reflex • rozdělí základní a speciální výcvik psů a jejich charakteristiku • definuje nejčastější chyby při výcviku psa • vymezí všeobecné povinnosti psovoda, výživu, ošetřování a ustájení služebních psů • vyjmenuje oprávnění a povinnosti psovoda před výjezdem na místo činu, na místě činu a po ukončení činnosti na místě činu
• Služební kynologie v praxi ○ návštěva kynologického pracoviště Policie ČR spojená s ukázkou práce služebních psů	• má zkušenost s praktickou činností ve služební kynologii • samostatně popíše a vysvětlí jednotlivé části služební kynologie

7.20. Penologie

7.20.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem předmětu je seznámit žáky s vývojem názorů na trest a trestání v lidské společnosti, s historií realizace trestů a trestání, fenologickými koncepcemi a teoriemi, rozvíjenými od poloviny 19. století.

V souladu s těmito poznatky bude možno získat komplexnější pohled na trest a trestání v trestně-politickém směřování současnosti a tomu odpovídajícím trestně-politickým opatřením jak v ČR, v rámci Rady Evropy, tak i v rámci OSN.

Zvláštní pozornost je věnována psychologickým aspektům působení trestů na psychiku pachatele, zásadním metodám a přístupům v zacházení s vězněnými, realizaci výchovné funkce trestu, včetně prohloubení jeho účinnosti na základě individualizace přístupu k pachateli trestného činu.

Pozornost je též věnována složitějšímu problému sociální integrace vězněné osoby, mezinárodním aspektům vězeňství a rovněž jeho evropským a celosvětovým vývojovým trendům.

Není opomenuta problematika ochranné výchovy, ochranného léčení, problematika hledání nových, vhodnějších přístupů v reakci společnosti na trestnou činnost jejich členů, hledání a uplatňování alternativních přístupů v řešení trestných věcí.

Studium předmětu přinese základní pohled do vědního oboru penologie v jeho vývoji, předkládá a z určitých hledisek vypořádává doposud nashromážděné poznatky z teorie trestu a trestání, podněcuje k promýšlení zlepšení účinnosti trestu, reflektujíce reakce společnosti na trestnou činnost jednotlivých pachatelů.

Penologie je rozvíjena v úzké návaznosti k předmětu kriminologie.

7.20.2. Charakteristika učiva

V průběhu studia žák bude orientován v problematice trestu a trestání, zásad, přístupu a metod zacházení s pachatelem ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody.

Pozornost bude věnována Mezinárodní spolupráci v oblasti vězeňství a Evropským vězeňským pravidlům.

Pozornost si zaslouží současná evropská vězení, délka uloženého trestu, narušenost či nebezpečnost odsouzených i rozdílné podmínky pro výkon trestu.

Orientace bude dále soustředěna k zákonu o výkonu vazby, výkonu trestu odnětí svobody a zákonu o vězeňské službě a justiční stráži.

7.20.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Náplň výuky je zaměřena k orientaci žáka na:

- filosofii a cíle trestu odnětí svobody,
- vývoj trestu odnětí svobody,
- mezinárodní spolupráci v oblasti vězeňství
- evropská vězeňská pravidla
- současná evropská vězení
- resocializaci, reedukaci, nápravy vězňů

- aktuální problémy vězeňství, cíle a perspektivy

7.20.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Předmět je vyučován ve 3. ročníku studia s orientací na pochopení penologické charakteristiky trestu, sociální profil vězně, penologické koncepce zacházení s provinilcem včetně motivace ke zlepšení systému zacházení s osobami ve VTOS. Pro komplexní pochopení výuky je vhodná návštěva „Památníku Pankrác" expozice vězeňské služby České republiky. Mimořádným výsledkem by bylo zhlédnutí výkonu služby zaměstnanců Vězeňské služby přímo ve věznici podle místa školy.

7.20.5. Hodnocení výsledků žáků

Žáci budou vedeni k pochopení ukládání a výkonu trestu, utváření vězeňského systému, moderních základů vězeňství a 25 věznic na území ČR. Protože se jedná o převážně teoretický výukový program, bude posuzován každý žák, zvláště jeho orientace, formou písemného ověření znalostí a ústním posouzením znalostí zadaných okruhů. Mimořádný význam budou mít pro vyučující vypracované pololetní seminární práce orientované k vězeňskému systému České republiky, legislativy praktického výkonu a správy.

7.20.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

- správné pochopení morální funkce trestu
- současný pohled na funkci trestu
- poznání možnosti obrany před zločinem
- všeobecná prevence
- náprava vězňů v oblasti vzdělávání, terapeutických programů, práce ve vězení a účinnosti trestu

7.20.7. Aplikace průřezových témat

Všechny tematické celky předmětu Penologie jsou jedinečné a jejich využitelnost od pochopení předmětu a významu, filosofie a cíle trestu přes právní úpravu výkonu trestu odnětí svobody DE LEGE LATA, mezinárodní spolupráci v oblasti vězeňství, disciplíny a kázně ve vězení až po cíle a perspektivy ve výkonu vazby a trestu odnětí svobody podtrhují, že porušování lidských práv není minulostí, násilí a krutost jsou stále nablízku, všichni jsme zodpovědní za demokracii, každý z nás a každý den.

7.20.8. Mezipředmětové vztahy

Předmět Penologie má úzkou vazbu na výuku předmětů Kriminologie a Trestní právo hmotné i procesní Je rovněž využitelný pro mezipředmětový vztah k předmětům Aplikovaná psychologie a kriminalistika.

- **Právo** - procesní a hmotné, druhy trestů
- **Kriminologie** - osoba odsouzeného, recidiva trestného činu
- **Aplikovaná psychologie** - VTOS a resocializace, např. rozbor osobnostních rysů odsouzeného
- **Bezpečnostní příprava** - informační systémy, systém vězeňství v ČR

7.20.9. Rozpis učiva

PENOLOGIE	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Základy penologie • penologie, vymezení pojmu • vznik trestu • funkce trestu • morální funkce trestu • současné nazírání na funkci trestu • vyloučení, náprava a prevence	• je připraven charakterizovat penologii jako vědu a její historický vývoj • umí objasnit filosofii a cíle trestu odnětí svobody • vymezí vztah penologie k ostatním vědním disciplínám a trestněprávním vědám
• standardní pravidlo OSN • Evropská vězeňská pravidla • trest odnětí svobody v systému trestněprávních sankcí • mezinárodní trendy vývoje vězeňství • vývoj v období 1945-1989 • vývoj v období po roce 1989 • koncepce rozvoje vězeňství v ČR	• objasní mezinárodní trendy vývoje vězeňství • charakterizuje standardní minimální pravidlo OSN, Evropská vězeňská pravidla, Radu Evropy a její přínos pro vězeňství • specifikuje vývojové trendy ve vězeňství od r. 1945 do současnosti
• teorie trestu jako penologické a trestněprávní kategorie • komplexní působení trestu na osoby ve VTOS jako cíl a prostředek trestu	• je odborně vybaven pro rozbor penologické charakteristiky trestu • vysvětlí funkce trestu a výchovně vzdělávací aspekty trestu a trestání
• rozdílné penologické koncepce zacházení s provinilcem • aspekty působení trestu a trestání na psychiku pachatele, obviněného a odsouzeného • osobnost trestaného, sociální profil vězně	• má znalosti o využití psychologicko-pedagogických aspektů trestu a trestání • kvalifikovaně rozboruje koncepci trestu a trestání v ČR a Evropě • je odborně připraven rozborovat metody zacházení s mladistvými vězni • chápe a umí využít v praxi systém zacházení s osobami ve VTOS
• vzdělávací reedukační a volnočasové programy • práce ve vězení • účinnost trestu, vězení - školy zločinu • koedukovaný výkon trestu • výkon trestu u mladistvých • výkon jiných druhů trestů • úkoly a cíle vězeňského personálu v režimu zacházení	• pochopil význam resocializace, reedukace, nápravy vězňů • je schopen vysvětlit význam terapeutických, extramurálních a náboženských programů • umí vysvětlit podstatu práce ve vězení včetně výchovného a resocializačního významu • má odbornou připravenost v hodnocení účinnosti trestu a míry sociální adaptace na společenskou realitu
• zákon č.293/1993 Sb. • zákon č.169/1999 Sb. • zákon č.555/1992 Sb.	• je orientován v právních normách upravující výkon vazby a výkon trestu odnětí svobody • chápe zásady výkonu vězeňské služby a justiční stráže

7.21. Aplikovaná psychologie

7.21.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

- získávání poznatků z psychologie, pochopení významu a budování kladného vztahu k tomuto předmětu
- poznání člověka a příčiny jeho chování v jednotlivých vývojových stádiích
- pochopení osobnosti člověka, a tím i svou vlastní osobnost, příčiny svého chování a prožívání
- rozvíjet sám sebe - rozvíjet své kladné vlastnosti a potlačovat záporné, naučit se žít zdravě, dokázat změnit své negativní chování
- působit na druhé
- osvojení principů chování člověka ve skupině, ovlivňování jedince skupinou, chování skupiny
- výchova a kultivace člověka k mezilidské toleranci, schopnosti kooperace a spolupráce, tolerance národnostní, rasová a náboženská
- uvažování o problému, analýza poznatků, rozvoj kritického myšlení
- využití naučeného v reálném životě a příprava na další studium

7.21.2. Charakteristika učiva

- orientace v předmětu psychologie, v jeho oblastech, přístupech a metodice výzkumu
- analýza člověka, zvláštnosti jeho chování a prožívání v jednotlivých vývojových stádiích
- porozumění způsobu poznávání vnějšího světa člověka a jeho vnitřního stavu
- vymezení pojmu osobnosti, jeho motivaci, schopnosti, temperament, charakter
- rozvoj a prohlubování poznatků o učení, o jeho zákonitostech
- pochopení zákonitosti skupiny, jejího vlivu na jedince, její struktury a způsoby vzniku vztahů
- rozvoj komunikačních dovedností, analýza mezilidské interakce, asertivita
- pozorování vlastního zdraví, stres, duševní hygiena, relaxace
- porozumění sociálně patologickým jevům, možnostem řešení těchto jevů

7.21.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu aplikovaná psychologie směřuje k tomu, aby žáci:

- poznali zákonitosti chování a prožívání lidí
- pochopili své chování a prožívání a význam svého chování ve skupině či společnosti
- měli vhodnou míru sebevědomí a byli schopni sebekritiky
- uměli se prosadit vhodným způsobem komunikace, uměli užívat asertivity a rozpoznat manipulace
- jednali odpovědně, dokázali spolupracovat a kooperovat, přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí
- dokázali projevit empatii k druhým lidem a pochopit jejich pocity
- oprostili se od předsudků a od stereotypů ve vztahu k jiným lidem, národnostem, rasám a náboženstvím
- uvědomili si ovlivňování osobnosti člověka prostředím sociálním, kulturním, ekonomickým, geopolitickým, ale také životním prostředím
- vážili si svého zdraví, uvědomili si aspekty psychiky na své zdraví, stres, syndrom vyhoření, relaxace, duševní hygiena.

7.21.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

- výklad, diskuse
- samostatná práce, skupinová práce
- referáty, domácí příprava
- vyhledávání informací z dalších zdrojů (odborné knihy, časopisy, internet)
- tematické filmy
- prezentace
- testy, dotazníky
- techniky poznání sama sebe i druhých
- reflexe

7.21.5. Hodnocení výsledků žáků

Žák je hodnocen průběžně v hodinách při ústním a písemném zkoušení za dosaženou úroveň znalostí, za aktivitu v hodinách, za schopnost aplikovat teoretické znalosti na jednotlivých příkladech, za znalost souvislostí s ostatními probíranými tematickými celky a předměty, za formálně i odborně správné vyjadřování. Žák musí umět diskutovat o problému a svůj názor obhajovat.

7.21.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Psychologie se dotýká všech druhů lidské činnosti:

Kompetence k učení

Vzdělání směřuje k tomu, aby žák:

- pochopit smysl a úkol učení, mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- umět se efektivně učit, využívat psychologické podmínky účinného učení
- porozumět výkladu a zapisovat si poznatky z výkladu a jiných zdrojů
- umět dohledat a prezentovat poznatky a informace z dalších zdrojů
- uplatňoval různé způsoby práce s textem
- znal možnosti svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problému

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- porozuměl zadanému úkolu a dokázal formulovat vhodné a věcné otázky
- uplatňoval různé metody řešení problémů
- při řešení problému využíval skupiny, kooperace, spolupráce.

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- dokázal formulovat své myšlenky srozumitelně, souvisle a výstižně
- účastnil se aktivně diskusí
- formuloval a obhajoval své názory a postoje
- dodržoval odbornou terminologii

- zaznamenával písemně podstatné myšlenky a údaje z odborných textů a ústních projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, referátů apod.).

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- svědomitě plnil zadané úkoly
- dokázal pracovat v týmu a překládal návrhy na zkvalitnění týmové práce
- zaujal stanovisko k návrhu druhých a dokázal ho podpořit
- adekvátně reagoval na hodnocení svého chování a vystupování a byl schopen přijímat rady i kritiku
- podpořil příznivé klima ve třídě
- nepodléhal předsudkům a sociálním stereotypům v jednání s jinými lidmi.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- dodržoval zákony, respektoval specifika jiných kultur
- vystupoval proti rasové nesnášenlivosti, xenofobii, intoleranci a nacionalismu
- aktivně se zajímal o dění v ČR a ve světě
- si uvědomoval multikulturní charakter dnešního světa
- uznával tradice svého národa
- chránil a cílevědomě zlepšoval životní prostředí v nejbližším okolí.

Matematické kompetence při řešení praktických úkolů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- formuloval vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů
- vytvářel různé formy grafického znázornění (grafy, tabulky, mapy, diagramy)
- správně používal a převáděl běžné jednotky SI.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:

- získával informace s použitím internetu
- využíval prostředky informačních a komunikačních technologií
- správně využíval získané informace.

7.21.7. Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- vytvoření demokratického prostředí ve třídě a ve škole
- vzájemné respektování, spolupráce a dialog
- posílit mediální gramotnost žáků
- vést k odpovědnosti při sledování osobních i veřejných zájmů

Člověk a životní prostředí

- pochopit zásadní význam přírody a životního prostředí pro člověka
- získat přehled o způsobech ochrany přírody
- uvědomit si souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy
- osvojit si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání

Člověk a svět práce

- orientovat se ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu
- seznámit se s alternativami profesního uplatnění po absolvování studovaného oboru
- uvědomit si význam celoživotního vzdělávání a profesní mobility

Informační a komunikační technologie

- využívat moderní IT technologie při plnění zadaných úkolů
- používat základní a aplikační programové vybavení počítače
- samostatně pracovat s informacemi a komunikačními prostředky
- uvědomit si nutnost počítačového gramotnosti

7.21.8. Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky zeměpisu souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména v těchto oblastech (i s přihlédnutím k odbornému zaměření školy):

- **Biologie a ekologie** - souvislost biologie, nervového systému a dalších biologických procesů ve vztahu k psychickým procesům, zejména vývojová psychologie, psychologie poznávání, psychologie učení, stres, syndrom vyhoření, relaxace
- **Občanská nauka** - socializace a vrůstání jedince do společnosti, sociální a společenské skupiny, jejich tvorba a struktura, sociálně patologické jevy, globální problémy, ČR a svět, rasy, etnika, národy, morálka a etika jako vyšší city
- **Informační a komunikační technologie** - počítačová gramotnost, využití internetu, tvorba prezentací
- **Český jazyk** - terminologie, slovní zásoba, práce s textem
- **Dějepis** - historický vývoj psychologie, souvislost vývoje psychologických poznatků s demografickým vývojem jednotlivých zemí
- **Chemie** - chemické názvosloví, chemické procesy související s lidskou psychikou
- **Matematika** - praktické úlohy s využitím procentového počtu, aritmetické operace
- **Tělesná výchova** - souvislost tělesného rozvoje na psychiku člověka, pochopení člověka jako bio-psych-sociální jednoty
- **Právo** - forenzní psychologie, psychologické aspekty chování a prožívání lidí, kteří právo prosazují a lidí proti kterým je právo uplatňováno, psychologie výslechu
- **Cizí jazyky** - pojmosloví užívané psychologií a přejaté z cizích jazyků
- **Zeměpis** - potřeby a hodnoty osobnosti v závislosti na geografických podmínkách

7.21.9. Rozpis učiva

APLIKOVANÁ PSYCHOLOGIE	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Psychologie v systému věd ○ pojem, předmět a význam psychologie ○ teoretické přístupy současné psychologie ○ výzkumné metody psychologie ○ oblasti teoretických a aplikovaných disciplín psychologie	• definuje předmět psychologie, uvede její význam, dokáže jinak formulovat pojem psychologie • orientuje se v jednotlivých psychologických přístupech, analyzuje a vysvětluje podle nich příčiny chování a prožívání • posuzuje a zdůvodňuje vhodnost konkrétních výzkumných metod psychologie • vymezuje a popisuje jednotlivé oblasti teoretických a aplikovaných disciplín psychologie
• Vývojová psychologie ○ vývojová stádia člověka dle psychologického vývoje ○ determinanty vývoje lidské psychiky	• vymezuje jednotlivá vývojová stádia, objasňuje zvláštnosti vývoje jednotlivých stádií • vysvětlí vliv prostředí a genů na vývoj osobnosti
• Psychické jevy ○ vymezení a dělení psychických jevů ○ poznávací procesy a vymezení pojmů vnímání, představy, fantazie, myšlení a řeč ○ paměť a její fáze ○ motivační procesy ○ psychické stavy ○ psychické vlastnosti	• vymezí psychické jevy a jejich význam v chování a prožívání člověka • uvede základní dělení psychických jevů a vysvětlí rozdíly mezi nimi • vysvětlí poznávací procesy u člověka a uvede základní pojmy poznávání na konkrétních příkladech • zdůvodňuje souvislosti mezi pamětí, myšlením a řečí • popíše proces fungování paměti u člověka; • vysvětlí základní motivační procesy u člověka a uvede příklady z praxe • definuje psychické vlastnosti člověka a ke každé uvede příklad projevu člověka
• Psychologie osobnosti ○ pojem osobnost a její charakteristika ○ determinace vývoje osobnosti ○ pojem motivace, vnitřní a vnější motivy, potřeby ○ struktura osobnosti ○ temperament, charakter	• roztřídí jednotlivé znaky osobnosti a rozebere strukturu osobnosti • posuzuje vlastní zaměřenost osobnosti • popisuje Hippokratovo, Jungovo a Eysenckovo dělení temperamentu • ujasní si kladné i záporné vlastnosti jednotlivých temperamentů a uvědomí si, ke kterému temperamentu patří • specifikuje jednotlivé vztahy osobnosti, k práci, k lidem a k sobě samému • rozlišuje druhy motivace v jednotlivých oblastech života a pojmenuje důvody selhání realizace cíle

	• srovnává a zdůvodňuje osobní životní cíle; • vyzkouší si inteligenční testy a zařadí sám sebe podle Gaussovy křivky
• Duševní hygiena ○ vymezení duševní hygieny ○ stres a relaxační cvičení ○ konflikty a konfliktní situace ○ faktory ovlivňující zdraví ○ frustrace, deprivace, syndrom vyhoření	• definuje pojem duševní hygiena • definuje pojem stres • popisuje rozdíly mezi vnitřním a interpersonálním konfliktem • uvede možnosti řešení konfliktů • vyjmenuje faktory ovlivňující zdraví v souvislosti se svým životem • rozlišuje jednotlivé emoční stavy, rozpozná a pojmenuje příznaky syndromu vyhoření • osvojí si a reprodukuje tři relaxační techniky
• Sociální psychologie ○ předmět sociální psychologie ○ proces socializace ○ sociální učení a jeho formy ○ sociální skupiny a jedinec ve skupině ○ postoje a předsudky ○ pozice, status, role ○ sociální percepce ○ postoje veřejnosti k bezpečnostním složkám ○ mediální obraz bezpečnostních složek	• formuluje, co je předmětem sociální psychologie • objasňuje proces socializace a sociálního učení • vytvoří plán vhodných podmínek účinného učení dle svého prostředí • popisuje a klasifikuje sociální skupiny a uvádí příklady vlivu soc. skupiny na jednotlivce a vztahu v soc. skupině • zvládne eliminovat předsudky a stereotypy při práci v bezpečnostních složkách • vysvětli principy fungování davové psychózy a jejího možného řešení • uplatňuje altruistické chování k potřebným osobám • vyhodnocuje postoje veřejnosti k bezpečnostním složkám a jejich aktivitám • aplikuje metody pozitivního ovlivňování vztahů mezi bezpečnostními složkami, veřejností a zástupci médii • aplikuje poznatky z mediální výchovy při rozboru obrazu bezpečnostních složek v médiích • specifikuje pozici, status a roli konkrétních společenských postavení • vysvětlí vliv sociální percepce na člověka
• Sociální komunikace ○ komunikace jako základní složka mezilidské interakce ○ verbální a neverbální komunikace ○ zásady, prostředky a pravidla komunikace ○ asertivita	• definuje sociální komunikaci • objasní rozdíly verbální a neverbální komunikace • rozlišuje druhy neverbální komunikace • definuje zásady a pravidla komunikace • dokáže při rozhovoru vyjádřit pocity druhého • orientuje se při poznávání druhého • dokáže kooperovat ve skupině • argumentuje při prosazování rolí, řeší problém

	• rozlišuje agresivní, pasivní a asertivní jednání • ovládá asertivní techniky
• Sociálně patologické jevy ○ vymezení sociálně patologických jevů ○ druhy patologických jevů ○ normalita a abnormalita ve společnosti ○ šikana ○ problematika týraných a zneužívaných dětí ○ psychologie násilí – agrese a agresivita	• definuje pojem sociální patologie • navrhuje a zdůvodňuje postup a organizaci řešení konkrétního sociálně patologického jevu • pojmenuje jednotlivé sociálně patologické jevy a vysvětluje svými slovy rizikovost těchto jevů • rozlišuje pojmy agrese a agresivita
• Forenzní a penitenciární psychologie ○ forenzní psychologie a její předmět ○ kriminalistická psychologie- psychologie výslechu, výpovědi, zvláštnosti výslechu ○ psychologie oběti – viktimologie a její předmět, dopad trestného činu na oběť, jednání s obětí trestného činu, problém poskytování pomoci) ○ psychologie policejní ○ psychologie kriminální ○ penitenciární a postpenitenciární psychologie	• vymezí předmět studia forenzní psychologie, policejní psychologie, kriminální psychologie • dovede vést výslech různých typů svědků (obětí, podezřelých) • popíše reakci oběti a její prožívání • vysvětlí proces získávání poznatků o oběti, dovede s ní jednat • dovede aplikovat poznatky z forenzní, penitenciární a postpenitenciární psychologie ve své profesní činnosti
• Pedagogika a její aplikace ○ pedagogika jako vědní disciplína ○ pedagogické působení a jeho zásady ○ vybrané pedagogické konkrétní situace (přednáška pro mládež, beseda se seniory, instruktáž pro spolupracovníky, …)	• vymezí, co je pedagogika a co je jejím účelem • vymezí, co se rozumí pedagogickým působením • popíše strukturu a kontext vzdělávacích /výchovných procesů ve vybraných konkrétních situacích bezpečnostně právní činnosti
• Profesní výchova a vzdělávání dospělých ○ specifika vzdělávání dospělých a celoživotní učení ○ didaktická teorie vzdělávání dospělých ○ vybrané didaktické metody používané pracovníky bezpečnostně právním činnosti ○ požadavky na lektora	• popíše specifika vzdělávání dospělých • dovede navrhnout vhodnou didaktickou metodu pro určitý pedagogický cíl • vysvětlí a prakticky demonstruje činnost lektora v konkrétní situaci
• Profesní etika ○ význam profesní etiky v bezpečnostně právní činnosti ○ morální, právní a zákonné povinnosti občanů ○ vztah policie občan ○ vztah bezpečnostního pracovníka k moci (pravomoc, odpovědnost, zneužití pravomoci) ○ zásady jednání s lidmi, sebekontrola	• vymezí rozdíl mezi morálními, právními a zákonnými povinnostmi občanů; • objasní zásady jednání s lidmi; • vysvětlí povinnosti a správné profesní jednání příslušníků a zaměstnanců na konkrétních příkladech bezpečnostní praxe; • charakterizuje požadavky na osobnost pracovníka bezpečnostně právní činnosti; • objasní, jak lze eliminovat profesní deformaci

○ osobnostní charakteristika pracovníka bezpečnostně právní činnosti profesionální deformace a jejich prevence	

7.22. Speciální tělesná výchova

7.22.1. Cíl vyučovacího předmětu

Cílem předmětu je:

- vytvořit u žáků předpoklady pro zvládnutí krizových situací po stránce fyzické, technické a psychické, a to osvojením technik a principů sebeobrany
- připravit žáky na řešení možných způsobů napadení prostřednictvím základních sebeobranných technik v souladu s právními aspekty a profesními normami
- pozitivně působit na morálně volní vlastnosti žáků prostřednictvím metodiky a etikety v souladu s profilem absolventa je třeba harmonicky rozvíjet a formovat osobnost žáků, a tím zlepšovat předpoklady pro jejich vhodné uplatnění ve společnosti
- seznámit žáky se základy filosofie sebeobranných činností a tím položit základy k dalšímu samostatnému rozvoji získaných dovedností
- vytvářet historické vědomí žáků v oblasti bojových umění, které přispívá k prohloubení a rozšíření vědomostí, což umožňuje kvalitnější orientaci v okolním světě
- vybudovat v žácích pocit zodpovědnosti za své zdraví:
    - ve výuce je kladen důraz na prevenci úrazů, žáci si osvojí techniku pádů (Ukemi-waza)
    - žáci jsou vedeni k aktivnímu pohybu, mohou si najít sportovní činnost, která jim bude blízká a umožní jim věnovat se aktivnímu pohybu i v budoucnu
    - žáci jsou vzděláváni i v teoretické oblasti tréninku, mohou tak plánovat svoji fyzickou aktivitu přiměřeně svým možnostem.

Obecným cílem vyučovacího předmětu je:

- plnit funkci regenerační a kompenzační, po jednostranné zátěži působené pobytem ve škole, ale i činnostmi mimo školu
- zvládat organizační, hygienické a bezpečnostní návyky pro provádění samostatné, zdravotně vhodné a bezpečné sportovní a jiné pohybové aktivity ve známém i neznámém prostředí
- chápat sociální vztahy a role v bojových uměních a jiných pohybových aktivitách a užívat je pro poznávání, vytváření a upevňování přátelských vztahů v duchu fair play (mezi vrstevníky, v rodině, v budoucím životě)
- eliminovat zdraví ohrožující návyky a činnosti.

7.22.2. Charakteristika učiva

Výuka předmětu vychází z rámcového vzdělávacího programu 68 - 42 - M/01 Bezpečnostně právní činnost včetně nástavbového studia. Ze speciální tělesné výchovy je nutné složit praktickou maturitní zkoušku. Výuka navazuje na předchozí fyzickou přípravu. Je neoddělitelnou součástí přípravy ochránců veřejného pořádku pro praktický výkon služby. Rozvíjí tělesnou zdatnost při současném získávání speciálních profesních dovedností a vytváří u žáků profesionální vztah a přístup k výkonu povolání.

Speciální tělesná výchova se skládá z těchto bloků:

- boj na krátkou, střední a dlouhou vzdálenost proti neozbrojenému i ozbrojenému útočníkovi
- boj proti skupině útočníků
- randori

- úpolová gymnastika.

Výuka probíhá společně pro chlapce a dívky v tělocvičně vybavené tatami, ve venkovních sportovních areálech a ve specializovaných prostorách.

7.22.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka speciální tělesné výchovy směřuje k tomu, aby žáci:

- racionálně jednali v situacích osobního ohrožení nebo ohrožení jiných osob, řešili možné způsoby napadení prostřednictvím základních sebeobranných technik
- zvládli obranné techniky proti způsobu napadení beze zbraní
- zvládli obranné techniky proti napadení zbraněmi
- zvládli základní donucovací techniky
- vážili si zdraví jako jedné z prvořadých hodnot potřebné ke kvalitnímu prožívání života a cílevědomě je chránili
- preferovali pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu
- kontrolovali a ovládali své jednání, chovali se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a i mimo ně
- pociťovali radost a uspokojení z prováděné tělesné (sportovní) činnosti.

7.22.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

- skupinová práce
- výklad
- dialog
- randori a školní soutěže

Učitel klade důraz:

- na individuální přístup k žákům, a tím rozvíjí jejich osobní schopnosti a posouvá jejich limity - kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální
- na hodnocení individuálního zlepšení výkonů každého žáka, a tím jej motivuje k práci na vlastním zdokonalení - kompetence sociální a personální, kompetence občanské.

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- uměli samostatně a efektivně vyhledávat a zpracovávat informace - kompetence k učení
- porozuměli zadání úkolu, určili jeho podstatu a hledali jeho řešení (adekvátně odpovídali na daný podnět - kompetence k řešení problémů
- uměli samostatně a efektivně řešit modelové sebeobranné situace - kompetence k řešení problémů.

Učitel organizuje ve výuce:

- kolektivní úpolové hry a soutěže, tím rozvíjí zodpovědnost jednotlivce za výsledek práce kolektivu - kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské
- randori (cvičný zápas) jednotlivců, tím rozvíjí morálně volní vlastnosti žáků a učí je snášet neúspěchy a zvyšuje jejich fyzickou a psychickou odolnost - kompetence sociální a personální, kompetence občanské.

Učitel striktním požadavkem na dodržování sjednaných pravidel (etikety) rozvíjí morálně volní vlastnosti žáků a respekt před danými pravidly a předpisy - kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské.

7.22.5. Hodnocení výsledků práce žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s klasifikačním řádem školy, který je součástí školního řádu. Jejich hodnocení podporuje aktivní přístup k učivu a motivuje k aplikaci získaných vědomostí a dovedností.

V hodnocení je vedle samotného prokázání vědomostí a schopností žáků sledována ještě aplikace znalostí:

- aktivita a samostatnost
- zájem o sebeobranu a pohyb
- správnost provedení technik
- tvořivý přístup k řešení problémů.

V těchto oblastech jde především o hodnocení v rámci individuálních možností žáka.

Formy hodnocení

- individuální ústní, písemné zkoušení (teorie předmětu)
- zkoušení praktických schopností řešení sebeobranných situací
- pozorování žáka ve výuce (jde především o hodnocení chování, postojů, zodpovědnosti, aktivity atd.)

7.22.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání v STV
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení
- přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, empirické) a myšlenkové operace
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených a vhodně se prezentovat
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Personální a sociální kompetence

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku
- pracovat v týmu, přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým, vytvářet příznivé klima třídy

Občanské kompetence

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních
- vést žáky k diskusi a vzájemnému naslouchání si

7.22.7. Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- dovedli jednat s lidmi, hledat kompromisní řešení (v rámci celého učiva)
- měli vhodnou míru sebevědomí (v rámci celého učiva)

Člověk a životní prostředí

- pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů (v rámci celého učiva)
- dokázali vnímat své okolí a přírodní prostředí (využití prostředí pro obranu)
- osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví (v rámci celého učiva)

Člověk a svět práce

- práce s informacemi, vyhledávání, vyhodnocování a využívání informací (v rámci celého učiva)
- odpovědné rozhodování na základě vyhodnocení získaných informací (v rámci celého učiva)

Informační a komunikační technologie

- vést žáky k využívání moderních IT technologií při plnění zadaných úkolů (v rámci celého učiva)
- seznamovat s relevantními informačními zdroji a napomáhat při práci s vyhledanými informacemi (v rámci celého učiva)

7.22.8. Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky speciální tělesné výchovy souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména v těchto oblastech:

- **Biologie a ekologie** - stavba lidského těla, vliv a působení technik sebeobrany na funkci lidského těla, první pomoc, úrazy

- **Dějepis** - bojová umění (historie, pochopení mezníků vývoje bojových umění, historické vazby, variabilita výkladů dějin, dějiny studovaného oboru)
- **Tělesná výchova** - úpoly, pády, základní sebeobrana, úpolová gymnastika
- **Právo** - nutná obrana, zadržení osoby podezřelé, krajní nouze
- **Bezpečnostní příprava** - donucovací prostředky
- **Aplikovaná psychologie** - orientace v konfliktních situacích a osvojení si modelu, jak situace řešit, seberegulace, řešení konfliktních situací pod extrémním tlakem, příprava na setkávání se stavy krajní nouze nebo nebezpečí.

7.22.9. Rozpis učiva

SPECIÁLNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Činnosti ovlivňující zdraví ○ bezpečnost a hygiena v hodinách STV ○ strečink, prevence a korekce svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační a relaxační cvičení)	• dovede se vhodně chovat na hodinách STV, neohrožuje zdraví spolužáků ani své • ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil
• Pohybové činnosti ○ přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje a odpory v nich ○ sledování soupeře, pohyb reagující na pohyb soupeře ○ úpolové hry na rozvoj rychlosti, obratnosti a vytrvalosti	• ovládá základní zpevňování a uvolňování jednotlivých svalových partií • uvědomuje si těžiště těla • správně pracuje s dechem a přenosem energie • uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách
• Podpůrné techniky ○ Ukemi-waza (techniky pádů) ○ Hoko-waza (techniky chůze) ○ Dachi-waza (techniky postojů) ○ Uke-waza (techniky bloků) ○ Hapo-no-kuzushi (techniky vychýlení)	• provádí základní techniky na úrovni 1. - 2. fáze motorického učení • ovládá základní techniky pádů a bloků • využívá základní principy judo a karate
• Kihon - Todome-waza ○ Osaekomi-waza (techniky držení) ○ Kansecu-waza (techniky páčení) ○ Shime-waza (techniky škrcení) ○ Renraku-waza (kombinace) ○ Tachi-waza (techniky hodů) ○ Tsuki a Uchi-waza (techniky úderů a seků) ○ Keage a Kekomi-waza (techniky kopů)	• provádí základní techniky na úrovni 1. - 2. fáze motorického učení • vhodně používá odbornou terminologii • ovládá základní techniky hodů, držení, škrcení a páčení • využívá síly soupeře • ovládá základní techniky úderů, seků a kopů
• Randori a Kumite ○ Uchi-komi-randori v Ne-waza ○ Kihon-ippon-kumite ○ Uchi-komi-randori v Nage-waza	• prezentuje naučené techniky za pohybu
• Teorie ○ etika a etiketa Budo ○ rozdělení technik a názvosloví	• chová se vhodně na výuce i mimo ni • ovládá odbornou terminologii

• Úpolová gymnastika ○ průpravná cvičení ○ cvičení pro orientaci v prostoru ○ modifikace kotoulů, přemet stranou, rondát, obraty ○ speciální akrobatická cvičení pro úpolové sporty a bojová umění	• zahřeje se a protáhne před cvičením, uvolní se a protáhne po cvičení (ve spolupráci s učitelem) • dovede rozvíjet sílu, obratnost a pohyblivost
• Činnosti ovlivňující zdraví ○ bezpečnost a hygiena v hodinách STV ○ etika a etiketa Budo ○ strečink, prevence a korekce svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační a relaxační cvičení)	• dovede se vhodně chovat na hodinách STV, neohrožuje zdraví učitele, spolužáků ani své • ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil
• Kihon - podpůrné techniky ○ Ukemi-waza (techniky pádů) ○ Hoko-waza (techniky chůze) ○ Dachi-waza (techniky postojů) ○ Keri-ate a nagashi-uke-waza (techniky bloků) ○ Hando-no-kuzushi (techniky vychýlení) ○ úpolové hry na rozvoj rychlosti, obratnosti a vytrvalosti	• provádí základní techniky na úrovni 1 - 2. fáze motorického učení • uplatňuje zásady bezpečnosti • využívá základní principy • využívá síly soupeře • dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii
• Kihon - Todome-waza ○ Ashi-waza (techniky nohou) ○ Koshi-waza (techniky boků) ○ Te-waza (techniky rukou) ○ Sutemi-waza (techniky strhů) ○ Fumi-waza (techniky dupnutí) ○ Kansecu-waza (techniky páčení) ○ Shime-waza (techniky škrcení) ○ Ne-waza (techniky boje na zemi) ○ Renraku-waza (kombinace)	• provádí základní techniky na úrovni 1. - 2. fáze motorického učení • volí vhodnou techniku odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám • komunikuje při pohybových činnostech • využívá v dostatečné míře základní principy juda • využívá síly soupeře
• Randori a Kumite ○ Uchi-komi-randori ○ Kihon-ippon-kumite s posunem	• prezentuje naučené techniky za pohybu
• Teorie ○ principy sebeobrany ○ historie bojových umění a úpolových sportů	• demonstruje principy načasování techniky • zná historická data důležitá pro vývoj bojových umění a úpolových sportů
• Úpolová gymnastika ○ průpravná cvičení ○ cvičení pro orientaci v prostoru ○ základní úpolová gymnastika ○ speciální akrobatická cvičení pro úpolové sporty a bojová umění ve dvojicích a skupinách	• zahřeje se a protáhne před cvičením, uvolní se a protáhne po cvičení (ve spolupráci s učitelem) • dovede rozvíjet sílu, obratnost a pohyblivost
• Oji-waza – na útok uchopením ○ Te-dori-waza	• používá k sebeobraně základní techniky na úrovni 2. - 3. fáze motorického učení

○ Eri-dori-waza ○ Sode-dori-waza ○ Uwa-te-waza ○ Shita-te-waza ○ Osae-gami-waza ○ Kogeki-shime-waza	• volí vhodnou techniku odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám • reaguje na napadení prostřednictvím pák, hodů a dalších technik • znehybní, případně zablokuje soupeře • vyprostí se z úchopů
• Oji-waza - na neozbrojený dynamický útok ○ Tsuki-waza ○ Uchi-waza ○ Keage-waza ○ Kekomi-waza	• používá k sebeobraně základní techniky na úrovni 2. - 3. fáze motorického učení ve správné vzdálenosti a čase • používá k sebeobraně údery, seky, kopy a kryty
• Kihon - Todome-waza ○ Shiho-waza	• provádí základní techniky na úrovni 2. - 3. fáze motorického učení
• Oji-waza - na ozbrojený dynamický útok ○ Tanto (nůž a jiné chladné zbraně - mačeta, meč apod.) ○ Han-bo, Bo (různé délky a druhy tyčových zbraní) ○ pistole	• používá k sebeobraně základní techniky na úrovni 2. - 3. fáze motorického učení ve správné vzdálenosti a čase • reaguje na napadení prostřednictvím pák, hodů a dalších technik (údery, kopy, apod.)
• Obrana pomocí obušku a jiného úderného prostředku ○ základní seky a údery ○ kryty ○ pákové techniky	• používá k sebeobraně obušek a jiný úderný prostředek • zná specifické možnosti jednotlivých donucovacích prostředků • provádí základní seky a údery, kryty a pákové techniky
• Randori a Kumite ○ Uchi-komi-randori ○ Kihon-ippon-kumite s posunem	• prezentuje naučené techniky za pohybu, ve vhodné vzdálenosti a čase
• Modelové situace ○ obrana proti základním způsobům fyzického napadení ○ obrana proti základním způsobům napadení zbraněmi	• kombinuje při napadení základní sebeobranné techniky jednotlivých úpolových sportů a bojových umění
• Teorie ○ sebeobrana a její podstata ○ principy sebeobrany ○ interdisciplinární vztahy k ostatním oborům lidské činnosti ○ obecně platné zásady pro vyloučení napadení ○ sebeobrana a právní vztahy	• aplikuje zásady sebeobranných činností • demonstruje principy sebeobrany v souladu s platným právním zněním
• Kihon – základní techniky ○ Ukemi - waza (techniky pádů) ○ Uke - waza (techniky bloků) ○ Dachi - waza (techniky postojů) ○ Kuzushi - waza (techniky vychylování) ○ Tokui - waza (osobní techniky)	• provádí techniky na úrovni 3. fáze motorického učení

• Modelové situace a související teorie ○ obrana proti základním způsobům fyzického napadení ○ obrana proti základním způsobům napadení zbraněmi ○ Tsuki - waza (techniky úderů) ○ Uchi - waza (techniky seků, úderů po oblouku) ○ Geri - waza (techniky kopů) ○ Te a Ashi - ate - waza (údery a kopy na krátkou vzdálenost) ○ úderové plochy, využití bolesti v sebeobraně ○ Tachi - waza (techniky hodů) ○ Sutemi - waza (techniky strhů) ○ Shime - waza (techniky škrcení) ○ Kansetsu - waza (techniky prolomení, páčení) ○ přechody - postoj - zem ○ Ne - waza (boj na zemi, mimopostojový boj) ○ Uwate a Shitate - waza (techniky obejmutí) ○ Dori - waza (techniky úchopů - obrana při útoku uchopením za ruce, oděv, vlasy atd.) ○ Renkoho - waza (vyváděcí a transportní páky) ○ Tanto (nůž) ○ Tonfa (obušek s příčnou rukojetí) ○ Bo, Hanbo (různé délky tyčí - využití teleskopických obušků) ○ pistole ○ zneškodnění útočníka pomocí technických prostředků ○ obrana proti skupině útočníků ○ Ma - ai a timing (využití vzdáleností a časů v sebeobraně) ○ Jiu - ippon - kumite	• provádí techniky na úrovni 3. fáze motorického učení ve správné vzdálenosti a čase • správně odpovídá na teoretické otázky • kombinuje při napadení základní sebeobranné techniky jednotlivých úpolových sportů a bojových umění • volí vhodnou techniku odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám • reaguje na napadení prostřednictvím pák, hodů a dalších technik • znehybní, případně zablokuje soupeře • vyprostí se z úchopů • používá k sebeobraně údery, seky, kopy a kryty • demonstruje principy sebeobrany
• EN-BU ○ tvorba modelových situací ○ prezentace modelových situací	• vytváří modelové situace pro demonstraci určených základních technik, na kterých vhodně prezentuje principy sebeobrany
• Právní minimum sebeobrany ○ nutná obrana a krajní nouze ○ právní odpovědnost při použití sebeobrany ○ ochrana života, zdraví a osobní svobody	• rozliší nutnou obranu a krajní nouzi • posoudí právní přiměřenost jednání v modelové sebeobranné situaci • rozliší trestný čin a přestupek • vysvětlí základní právní odpovědnost za své jednání

○ rozlišení trestného činu a přestupku v modelových situacích ○ omezení osobní svobody pachatele a postup po incidentu	• popíše základní postup po sebeobranném incidentu

7.23. Technika administrativy

7.23.1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Základním cílem je zvládnout psaní desetiprstovou hmatovou metodou. Výuka rozvíjí samostatné logické uvažování a pěstuje kultivovaný písemný projev po stránce vhodné odborné stylizace, logické, věcné a gramatické správnosti. Žáci jsou vedeni k využívání elektronické komunikace a stylizují písemnosti v souladu s platnou normou pro úpravu písemností také s využitím šablon, tiskopisů, dopisních předtisků a zároveň se naučí základům spisové služby, skartačního řízení, archivace a zásadám ochrany utajovaných informací a povinnosti mlčenlivosti v bezpečnostní praxi. Výuka vede žáky k efektivní práci s informacemi, aby uměli získávat a kriticky vyhodnocovat informace a zvládli kultivovaný písemný projev.

7.23.2. Charakteristika učiva

Do prvního ročníku je zařazen tematický celek Základy psaní na klávesnici. Žák se seznámí s klávesnicí počítače a naučí se ji ovládat desetiprstovou hmatovou metodou. Ve druhém ročníku navazuje na tuto dovednost a dále ji rozvíjí, ovládá také funkční klávesy a dokáže upravovat text podle zadání. Využívá ji také v dalším celku normalizovaná úprava písemností podle ČSN 01 69 10. Zde se naučí upravovat obchodní dopisy, psát adresy na obálky, a do adresových rámečků, sestavovat tabulky, vyplňovat běžné úřední a obchodní tiskopisy.

7.23.3. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v předmětu směřuje k:

- rychlému a přesnému ovládání klávesnice desetiprstovou hmatovou metodou
- využívání editační funkce textového editoru a funkčních kláves psacího stroje
- samostatné stylizaci standardních písemností
- správné aplikaci požadavků normalizované úpravy písemností při vypracování dokumentů
- vytváření písemností na dobré profesionální úrovni, tj. věcně, jazykově i formálně správně.

7.23.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

Užívají se podle stanovených vzdělávacích cílů, podle charakteru daného učiva.

Formy realizace

- metody slovního projevu - výklad, popis, vysvětlení, rozhovor
- metody práce s odborným textem - vyhledávání informací, studium odborné literatury, práce s internetem
- fixační metody - ústní opakování, procvičování
- skupinová práce, motivační soutěže, využívání časopisů, školní soutěže)

7.23.5. Hodnocení výsledků žáků

Základem pro hodnocení výkonů jsou písemné zkoušky, ve kterých se posuzuje dosažení rychlosti a přesnosti podle limitů. U vyhotovených písemností se hodnotí věcný obsah, stylizace, pravopis a formální úprava podle normy. Dále se klasifikuje úroveň vypracování tabulek, vyplňování formulářů, úprava textu. při klasifikaci na konci klasifikačního období se přihlíží k počtu napsaných lekcí ve výukovém programu. Součástí celkového hodnocení jsou také známky za aktivitu, motivační hry a soutěže během výuky.

7.23.6. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

- vést žáky k výstižnému a souvislému projevu mluvenému i psanému
- vést žáky k dobrému formulování svých myšlenek srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- vést žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách
- vytvářet příležitost pro komunikaci mezi žáky

Kompetence k učení

- zadávat úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vést žáky k ověřování výsledků

Personální a sociální kompetence

- hodnotit žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vytvářet příznivé klima třídy
- pomáhat žákům dle potřeby

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- vést žáky k využívání znalostí pro běžnou praxi
- zohledňovat rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Digitální kompetence

- zadávat úkoly, jejichž příprava si vyžaduje využití IT technologií
- napomáhat žákům při správném využití získaných informací
- vést žáky k práci s běžným základním a aplikačním programovým vybavením

7.23.7. Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- měli vhodnou míru sebevědomí, odpovědnosti a schopnosti morálního úsudku (v rámci celého učiva)
- dovedli jednat s lidmi, diskutovat, hledat kompromisní řešení (v rámci celého učiva)
- měli úctu k materiálním i duchovním hodnotám a kulturnímu dědictví.(v rámci celého učiva)

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- efektivně pracovali s informacemi, uměli je získávat a kriticky vyhodnocovat (v rámci celku obchodní korespondence, sestavování tabulek)

- naučili se vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu (personální písemnosti)
- naučili se odpovědnosti ve vztahu k biosféře, ochraně přírody a přírodních zdrojů (průběžné zařazování opisů textů na ekologická témata během celého učiva)

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- si uvědomovali zodpovědnost za vlastní životy, význam vzdělání pro život (v rámci celého učiva)
- byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře (v rámci celého učiva)
- se písemně i verbálně prezentovali při jednání s potencionálními zaměstnavateli(personální písemnosti)
- uvědomili si význam celoživotního vzdělávání.(v rámci celého učiva)

Člověk a digitální svět

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- používali základní a aplikační vybavení PC pro účely uplatnění se v práci, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání (v rámci celého učiva)
- pracovali s informacemi a komunikačními prostředky (v rámci celého učiva)
- uvědomili si důležitost počítačové gramotnosti pro osobní i profesní rozvoj.(v rámci celého učiva)

7.23.8. Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky techniky administrativy souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména v těchto oblastech (i s přihlédnutím k odbornému zaměření školy):

- **Informační a komunikační technologie** - počítačová gramotnost, využití internetu, úprava písemností, využití softwaru - Deseti prsty
- **Právo** - sestavování personálních a jednoduchých právních písemností
- **Ekonomika** - zpracování aktuálních ekonomických textů, účetních dokladů
- **Cizí jazyk** - sestavení životopisu, procvičování cizojazyčných textů, psaní dopisů a adres do zahraničí
- **Český jazyk a literatura** - důraz na gramatickou správnost
- **Kriminologie** - psaní protokolů a zpracování písemností

7.23.9. Rozpis učiva

TECHNIKA ADMINISTRATIVY	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Psaní na psacím stroji a počítači ○ nácvik psaní ○ úprava textu ○ úprava dokumentů psaných textovými editory a psacími stroji ○ zásady a organizace písemného styku ○ korespondence	• píše na psacím stroji nebo počítači s využitím funkčních kláves • píše přesně a rychle desetiprstovou hmatovou metodou • pracuje podle normy pro úpravu dokumentů • sestavuje a zpracovává tabulky

○ Kancelářská technika ○ praktická cvičení	• vyhotovuje samostatně a formálně správně texty a obálky • využívá další kancelářskou techniku
• Dokumenty v administrativní činnosti ○ při obchodování ○ při organizaci a řízení podniku ○ jednoduchý právní dokument ○ dokumenty ve styku s peněžním ústavem a poštou	• stylizuje samostatně nabídku, poptávku, objednávku, životopis apod. • zpracovává směrnice, oběžníky, zprávy • vyplňuje tiskopisy, stvrzenky, složenky, podací lístky příkazy apod.
• Manipulace s dokumenty ○ zákon o archivnictví a spisové službě ○ prováděcí právní předpisy výkonu spisové služby ○ spisový řád, pojem dokument ○ rozdělení dokumentů, jejich náležitosti a nakládání s nimi	• popíše postup výkonu spisové služby v souladu se zákonem • rozlišuje různé druhy dokumentů a nakládá s nimi v souladu s platnými předpisy • popíše náležitosti dokumentu při korespondenci
• Uchovávání dokumentů ○ výběr archiválií a soustava archivů ○ veřejné a soukromé archivy ○ ukládání a vyřazování dokumentů ○ skartační řád, skartační znaky a lhůty ○ Ochrana utajovaných informací ○ právní úprava ochrany utajovaných informací	• popíše zásady ukládání dokumentů při trvalém uchovávání a vyřazování dokumentů • stručně charakterizuje soustavu archivů • vysvětlí význam ochrany utajovaných informací a jejich členění • vysvětlí povinnost mlčenlivosti a objasní trestněprávní ochranu utajovaných informací

7.24. Lyžařský kurz

Lyžařský kurz je vyučován v prvním ročníku v rozsahu šesti dní po osmi hodinách výuky a výcviku.

7.24.1. Cíl lyžařského kurzu

Lyžařský kurz si klade za cíl:

- vytvořit u žáků předpoklady pro zvládnutí základů sjezdového a běžeckého lyžování
- budovat u žáků pozitivní vztah k zimním sportům a k sportování v zimní přírodě
- vytvořit u žáků předpoklady pro zvládnutí krizových situací v zimních podmínkách v neznámém terénu, a to osvojením si zásad pohybu v horském terénu, principů přežití v přírodním prostředí a základů první pomoci
- pozitivně působit na morálně volní vlastnosti žáků (běžecké lyžování)
- seznámit žáky se základy první pomoci
- vytvářet u žáků pocit spoluodpovědnosti za stav životního prostředí, seznámit žáky se zásadami ochrany přírody a krajiny
- vybudovat v žácích pocit zodpovědnosti za své zdraví.

Obecný cíl lyžařského kurzu je

- plnit funkci regenerační a kompenzační, po jednostranné zátěži způsobené pobytem ve škole, ale i činnostmi mimo školu
- chápat sociální vztahy a role a užívat je pro poznávání, vytváření a upevňování přátelských vztahů v duchu fair play
- zvládat první pomoc při úrazu v zimních podmínkách
- eliminovat zdraví ohrožující návyky a činnosti.

7.24.2. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá v závěrečné fázi kurzu těmito metodami:

- písemné - formou testu
- praktické v průběhu výcviku
- praktické v závěru výcviku

Hodnoceny jsou tyto činnosti:

- poznatky z oblasti zásad chování v horské krajině a bezpečnosti v terénu
- schopnost aplikace těchto zásad v horském terénu
- schopnost aplikovat naučené poznatky, schopnosti a dovednosti v běžeckém a sjezdovém lyžování
- schopnost poskytnout první pomoc v improvizovaných podmínkách v horském terénu

7.24.3. Přínos kurzu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz zejména na zodpovědné jednání, rozvoj dovedností správně porozumět výkladu a textovým podkladům, dovednost analyzovat a řešit problémy.

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání

- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- vést žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů, jejich kritickému hodnocení, jejich zpracování a využití ke studiu
- motivovat žáky k rozšiřování vědomostí, prohlubování dovedností a k ochotě se učit a celoživotně vzdělávat
- vést žáky k ověřování výsledků
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k rozvoji dovednosti analyzovat zadání úkolu - problému
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace.

Komunikativní kompetence

- učit žáky vyjadřovat se stručně a srozumitelně, využívat správně a věcně odborné názvy
- formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých
- vést žáky ke spolupráci při řešení problémů.

Personální a sociální kompetence

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- vést žáky k pochopení významu životního prostředí pro člověka
- vést žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů, vést je k diskusi.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- vést žáky k využívání znalostí pro běžnou praxi
- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti
- cílevědomě a zodpovědně se rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

Digitální kompetence

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- po zaškolení, případně s dohledem využívat speciální programové vybavení k výuce.

7.24.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

- skupinová práce
- výklad

- soutěže
- samostatná práce
- rozhovor a řízená diskuse
- instruktáž a praktická ukázka

7.24.5. Aplikace průřezových témat

Průřezová témata jsou zapracována tak, aby žák:

Občan v demokratické společnosti

- dovedl jednat s lidmi, hledat kompromisní řešení
- měl vhodnou míru sebevědomí

Člověk a životní prostředí

- pochopil odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů
- dokázal vnímat své okolí
- osvojil si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví

Člověk a svět práce

- osvojil si práci s informacemi, vyhledávání, vyhodnocování a využívání informací
- dokázal odpovědně rozhodovat na základě vyhodnocení získaných informací

Člověk a digitální svět

- dokázali využívat moderních IT technologií při plnění zadaných úkolů (např. GPS, aplikace pro záznam trasy, průměrné rychlosti, záchranné aplikace apod.)

7.24.6. Mezipředmětové vztahy

Obsah lyžařského kurzu souvisí s dalšími vyučovacími předměty:

- **Biologie** a **ekologie** - lidské tělo, první pomoc, úrazy, příroda a ochrana přírody, životní prostředí, flora, fauna, ekosystém
- **Ekonomika** - ekonomické dopady znečišťování životního prostředí
- **Občanská výchova** - základní úkoly ochrany obyvatelstva
- **Aplikovaná psychologie** - orientace se v konfliktních situacích a osvojení si modelu, jak situace řešit, seberegulace, příprava na setkávání se stavy krajní nouze nebo nebezpečí
- **Právo** - základní právní normy ochrany životního prostředí
- **Speciální tělesná výchova** - pády, úpoly
- **Tělesná výchova** - rozvoj pohybových schopností a dovedností, činnost ovlivňující zdraví, turistika a sport v přírodě, lyžování
- **Informační** a **komunikační technologie** - GPS, informační zdroje, internet
- **Zeměpis** - praktický zeměpis, průmysl, zemědělství a doprava, topografie
- **Fyzika** - mechanika, kinematika, tekutiny, světlo, optika, elektřina, vesmír
- **Cizí jazyk** - sport, volný čas

7.24.7. Rozpis učiva

LYŽAŘSKÝ VÝCVIK	
PŘÍPRAVNÁ ČÁST	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Hygiena a bezpečnost při sportovní činnosti ○ význam pohybu pro zdraví ○ pravidla chování ve stopě a na sjezdovce	• uplatňuje základní hygienická pravidla • dodržuje bezpečnost při sportovní činnosti • dovede rozpoznat hrozící nebezpečí, ví, jak na ně reagovat • zná zásady a pravidla bezpečnosti při jízdě na sjezdovce a běžeckých tratích
• Teoretické poznatky ○ lyžařská výstroj a výzbroj, drobné opravy, ○ manipulace s lyžařskou výzbrojí	• volí vhodné sportovní vybavení a oblečení • dovede provést drobné opravy a seřízení lyží, zná zásady manipulace s lyžařskou výzbrojí
• Turistika	• je schopen se orientovat v horské krajině, • uplatňuje zásady bezpečnosti v terénu, • zná pravidla bezpečnosti FIS
• Kompenzační cvičení ○ uvolňovací, protahovací, posilovací, relaxační, rovnovážná, dechová	• umí je prakticky využívat jako druh regenerace a kompenzace
• Regenerační techniky ○ sauna, otužování, zvyšování obranyschopnosti organismu	• pochopil význam regeneračních prostředků, • zná jejich, případné kontraindikace
• Úpoly - pády	• je schopen bezpečného řízeného pádu na lyžích
BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Všeobecná lyžařská průprava ○ brzdění ○ pády a vstávání ○ hry a cvičení pro rovnováhu ○ odšlapování	• ovládá lyžařská průpravná cvičení
• Způsoby běhu a pohybu na lyžích ○ střídavý běh dvoudobý ○ soupažný běh jednodobý ○ sjezdové postoje na běžeckých lyžích ○ výstupy na běžeckých lyžích ○ jednostranné bruslení ○ oboustranné bruslení dvoudobé ○ oboustranné bruslení jednodobé ○ oboustranné bruslení střídavé a prosté	• ovládá jízdu na běžeckých lyžích v terénu a v běžeckých tratích za měnících se podmínek • uplatňuje vhodnou techniku jízdy
• Mazání lyží pro ○ klasický způsob ○ volný způsob	• je schopen správně namazat lyže pro zvolený způsob

SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ / SNOWBOARDING	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Všeobecná průprava ○ postoje a pohyb na místě ○ obraty na rovině ○ pády a vstávání ○ pohyb na lyžích/snowboardu (svah, rovina) ○ výstupy ○ brzdění a zastavování ○ jízda na vleku ○ základní sjezdový postoj ○ sjíždění (protisvah, šikmo svahem, po spádnici) ○ oblouk v pluhu z rozšířené stopy ke svahu a od svahu / smýkaný oblouk ○ oblouk z rozšířené stopy	• ovládá průpravná lyžařská cvičení • ovládá jízdu na sjezdových lyžích / snowboardu na sjezdovce • dovede odhadnout možná nebezpečí na sjezdovce
• Základní carving ○ jednotlivý carvingový oblouk ○ napojení dvou carvingových oblouků ○ navazované carvingové oblouky ○ pádová technika ○ jízda po horní lyži	• ovládá základní prvky carvingu • aplikuje vybrané prvky carvingu ve vhodných terénech
• Expertní jízda	• dokáže popsat prvky expertního carvingu
BIOLOGICKÉ a EKOLOGICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Zásady první pomoci ○ mozkolebeční poranění ○ šok a protišoková opatření ○ pronikající poranění břicha, zavřená poranění, poranění pánve ○ poranění páteře, krku a míchy, manipulace se zraněným ○ bezvědomí, Rautekova zotavovací poloha ○ poranění kostí a kloubů ○ obvazová technika ○ omrzliny ○ úrazy na lyžích	• popisuje a v modelové situaci předvádí principy poskytování první pomoci • dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat • prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným
• Životní prostředí ○ vztahy mezi člověkem a životním prostředím	• posoudí vliv lidské činnosti na ŽP • uvádí příklady zdrojů znečištění v ČR i ve světě • charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví • popisuje, které zdroje energie běžně využívá • rozlišuje různé typy odpadů a odpad separuje

• Ochrana přírody a krajiny - státní správa
  ○ CHKO
  ○ NP, KRNAP
	• uvede příklady chráněných území v regionu a České republice
	• popíše, čím je chráněné území v regionu významné
	• zdůvodňuje vlastní odpovědnost za ochranu ŽP
	• umí definovat zásahy pro pobyt v CHKO

7.25. Branný kurz

Branný kurz je vyučován ve druhém ročníku v rozsahu šesti dní.

7.25.1. Cíl branného kurzu

Branný kurz si klade za cíl:

- zvyšovat fyzickou zdatnost žáků
- vytvořit u žáků předpoklady pro zvládnutí krizových situací v neznámém volném terénu po stránce fyzické, technické a psychické, a to osvojením zásad topografie a principů přežití v přírodním prostředí
- připravit žáky na řešení možných mimořádných situací v souladu s právními normami oblasti krizového řízení
- pozitivně působit na morálně volní vlastnosti žáků (kondiční část kurzu)
- seznámit žáky se základy první pomoci
- vytvářet u žáků pocit spoluodpovědnosti za stav životního prostředí, seznámit žáky se zásadami ochrany přírody a krajiny
- vybudovat v žácích pocit zodpovědnosti za své zdraví.

Obecným cílem branného kurzu je:

- plnit funkci regenerační a kompenzační, po jednostranné zátěži působené pobytem ve škole, ale i činnostmi mimo školu
- zvládat organizační, hygienické a bezpečnostní návyky pro provádění samostatné, zdravotně vhodné a bezpečné pohybové aktivity ve známém prostředí
- chápat sociální vztahy a role a užívat je pro poznávání, vytváření a upevňování přátelských vztahů v duchu fair play
- zvládat první pomoc při úrazu v různém prostředí
- eliminovat zdraví ohrožující návyky a činnosti.

7.25.2. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá v závěrečné fázi kurzu těmito metodami:

- písemné - formou testu
- praktické v průběhu výcviku
- praktické v závěru výcviku

Hodnoceny jsou tyto činnosti:

- poznatky z oblasti zásad chování v horské krajině a bezpečnosti v terénu
- schopnost aplikace těchto zásad v horském terénu
- poznatky z topografie a ochrany člověka za mimořádných událostí
- pohybové dovednosti - jízda na horském kole, jízda v terénu, jízda zručnosti
- schopnost orientace v terénu a práce s mapou a buzolou
- schopnost poskytnout první pomoc v improvizovaných podmínkách

7.25.3. Přínos kurzu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz zejména na zodpovědné jednání, rozvoj dovedností správně porozumět výkladu a textovým podkladům, dovednost analyzovat a řešit problémy.

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- vést žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů, jejich kritickému hodnocení, jejich zpracování a využití ke studiu
- motivovat žáky k rozšiřování vědomostí, prohlubování dovedností a k ochotě se učit a celoživotně vzdělávat
- vést žáky k ověřování výsledků
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k rozvoji dovednosti analyzovat zadání úkolu - problému
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace.

Komunikativní kompetence

- učit žáky vyjadřovat se stručně a srozumitelně, využívat správně a věcně odborné názvy
- formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých
- vést žáky ke spolupráci při řešení problémů.

Personální a sociální kompetence

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- vést žáky k pochopení významu životního prostředí pro člověka
- vést žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů, vést je k diskusi.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- vést žáky k využívání znalostí pro běžnou praxi
- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti
- cílevědomě a zodpovědně se rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

Digitální kompetence

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- po zaškolení, případně s dohledem využívat speciální programové vybavení k výuce.

7.25.4. Pojetí výuky (výukové strategie)

- skupinová práce
- výklad
- soutěže
- samostatná práce
- rozhovor a řízená diskuse
- práce s mapou
- instruktáž a praktická ukázka

7.25.5. Aplikace průřezových témat

Průřezová témata jsou zapracována tak, aby žák:

Občan v demokratické společnosti

- dovedli jednat s lidmi, hledat kompromisní řešení
- měli vhodnou míru sebevědomí

Člověk a životní prostředí

- pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů
- dokázali vnímat své okolí a přírodní prostředí (využití prostředí pro obranu)
- osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví

Člověk a svět práce

- osvojili práci s informacemi, vyhledávání, vyhodnocování a využívání informací
- dokázali odpovědně rozhodovat na základě vyhodnocení získaných informací

Informační a komunikační technologie

- dokázali využívat moderních IT technologií při plnění zadaných úkolů

7.25.6. Mezipředmětové vztahy

Obsah branného kurzu souvisí s dalšími vyučovacími předměty:

- **Biologie** a **ekologie** - lidské tělo, první pomoc, úrazy, příroda a ochrana přírody, životní prostředí, flora, fauna, ekosystém
- **Ekonomika** - ekonomické dopady znečišťování životního prostředí
- **Občanská výchova** - základní úkoly ochrany obyvatelstva
- **Aplikovaná psychologie** - orientace se v konfliktních situacích a osvojení si modelu, jak situace řešit, seberegulace, příprava na setkávání se stavy krajní nouze nebo nebezpečí
- **Právo** - základní právní normy ochrany životního prostředí

- **Speciální tělesná výchova** - pády, úpoly a základy sebeobrany
- **Tělesná výchova** - rozvoj pohybových schopností a dovedností, činnost ovlivňující zdraví, turistika a sport v přírodě
- **Informační** a **komunikační technologie** - GPS, informační zdroje, internet
- **Zeměpis** - praktický zeměpis, průmysl, zemědělství a doprava, topografie
- **Fyzika** - mechanika, kinematika, tekutiny, světlo, optika, elektřina, vesmír
- **Cizí jazyk** - sport, volný čas

7.25.7. Rozpis učiva

BRANNÝ KURZ	
TOPOGRAFIE	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Krajina a životní prostředí	• vysvětlí působení lidí na krajinu v lokalitě školy nebo v širší oblasti • uvede příklady ochrany a rozvoje životního prostředí
• Praktický zeměpis	• dovede se orientovat v krajině pomocí map, kompasu a buzoly, určit vlastní stanoviště, určit orientační body a linie, určit světové strany náhradními metodami, odhalovat vzdálenosti a výšky objektů v terénu • pořizuje náčrty, nákresy situace v terénu a přemísťování v terénu • dovede náležitě zabezpečit svůj pobyt, pohyb a přežití ve volné přírodě
• Česká republika - místní region	• správně používá pojmy sídlo, oblast, region, obec a orientuje se v územní organizaci státní správy a v samosprávě obcí
OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Základní pojmy	• umí vysvětlit základní pojmy související s ochranou člověka za mimořádných událostí
• Druhy a příklady mimořádných událostí	• dokáže rozdělit a uvést příklady mimořádných události
• Integrovaný záchranný systém	• určí složky a činnost IZS • ovládá telefonní linky tísňového volání

• Základní úkoly ochrany obyvatelstva
  ○ varování
  ○ evakuace
  ○ úkryty
	• zná způsoby varování obyvatelstva
	• vyjmenuje základní činnosti po varování obyvatelstva
	• popíše zásady chování při vyhlášení evakuace a způsoby ukrytí

• Evakuační zavazadlo a prostředky improvizované prostředky ochrany obyvatelstva	• vymezí obsah evakuačního zavazadla • charakterizuje improvizované prostředky ochrany obyvatelstva
• Havárie s únikem nebezpečných látek a radiační havárie jaderných energetických zařízení	• získá přehled o haváriích spojených s únikem nebezpečných látek a radiačních haváriích jaderných a energetických zařízení • uvede způsob chování obyvatelstva při těchto druzích ohrožení
KONDIČNÍ ČÁST	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Hygiena a bezpečnost při sportovní činnosti, význam pohybu pro zdraví	• uplatňuje základní hygienická pravidla • dodržuje bezpečnost při sportovní činnosti • dovede rozpoznat hrozící nebezpečí, ví, jak na ně reagovat
• Jízda na kole (teoretické poznatky) ○ technika jízdy na kole ○ drobné opravy ○ výzbroj ○ výstroj ○ pravidla silničního provozu ○ dopravní značky	• volí vhodné sportovní vybavení • zná správnou techniku jízdy na kole • dovede provést drobné opravy jízdního kola • zná zásady a pravidla bezpečnosti při jízdě v terénu a na silnici • zná základní důležité dopravní značky
• Rozvoj pohybových schopností	• dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, obratnost, vytrvalost
• Jízda na horském kole ○ jízda v terénu ○ jízda zručnosti	• ovládá jízdu na horském kole, v terénu, na silnici za měnících se podmínek • uplatňuje vhodnou techniku jízdy
• Turistika	• je schopen se orientovat v krajině • uplatňuje zásady bezpečnosti v terénu
• Atletika ○ lesní běh ○ skok ○ starty ○ hody	• dokáže uplatnit základní atletické dovednosti při pohybu v přírodě
• Kompenzační cvičení ○ uvolňovací ○ protahovací ○ posilovací ○ relaxační ○ rovnovážná ○ dechová	• volí vhodná kompenzační cvičení vzhledem k specifickým pohybovým činnostem • umí je prakticky využívat jako druh regenerace a kompenzace
• Regenerační techniky ○ sauna ○ otužování ○ zvyšování obranyschopnosti organismu	• pochopil význam regeneračních prostředků • zná jejich, případné kontraindikace

• Hry v přírodě	• dokáže uplatnit všestrannou pohybovou přípravu při sportovních hrách v přírodě a týmovou spolupráci při jejich provádění
• Úpoly ○ pády ○ základy sebeobrany	• využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti
BIOLOGICKÉ a EKOLOGICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PRO ZDRAVÍ	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Péče o zdraví - zásady první pomoci ○ mozkolebeční poranění ○ bezvědomí, Rautekova zotavovací poloha ○ poranění kostí a kloubů ○ obvazová technika ○ poranění při hromadném zasažení obyvatel	• popisuje a v modelové situaci předvádí principy poskytování první pomoci • dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat • prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným
• Životní prostředí, vztahy mezi člověkem a životním prostředím ○ faktory ovlivňující růst populací (průmysl, zemědělství, domácnosti, doprava, hluk, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, skládkování a separování odpadů..)	• zhodnotí vliv růstu lidské populace na životní prostředí • popíše význam vody pro život člověka na Zemi a možnosti přístupů k vodním zdrojům • posoudí vliv lidské činnosti na znečištění vody • posoudí vliv lidské činnosti na znečištění ovzduší • uvádí příklady zdrojů znečištění ovzduší ve svém okolí, v České republice i ve světě • posoudí vliv lidské činnosti na znečištění půd • navrhuje jakým způsobem předcházet znečištění prostředí a dokládá to na příkladu ze svého běžného života • charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví • popisuje, které vlivy prostředí považuje ve vztahu k vlastnímu životu za nejdůležitější • charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí • popisuje, které zdroje energie běžně využívá • popíše způsoby nakládání s odpady • rozlišuje různé typy odpadů a odpad separuje • popíše některé významné globální problémy na Zemi
• Ochrana přírody a krajiny - státní správa ○ nevládní neziskové organizace ○ občanská sdružení	• uvede příklady chráněných území v regionu a České republice

	• uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí • zdůvodňuje vlastní odpovědnost za ochranu životního prostředí ve vztahu k dalším generacím

7.26. Horolezecký kurz

Horolezecký kurz je zařazen ve druhém ročníku. Celková délka kurzu je 6 vyučovacích dní

7.26.1. Obecný cíl

Horolezecký kurz je odborný, profilující kurz. Primárně směřuje k teoretickému a praktickému seznámení žáků se základy horolezectví ve všech jeho formách (stěny, lezení v horách, expedice, skalní lezení, lezení v ledu apod.).

Především rekreační formy horolezectví jsou v dnešní době rozšířeným druhem volno časových aktivit. Tyto aktivity v sobě skýtají pohyb ve volné přírodě, fyzickou aktivitu, ale také navazování sociálních kontaktů. Tedy už jenom absolvování kurzu, který prakticky celý probíhá v přírodě, je pro žáky maximálně pozitivní. Rovněž by kurz měl u žáků podnítit zájem o biodromální aktivity v přírodě. Současně je možné naučené dovednosti využít a dále rozvíjet v profesním životě v bezpečnostních a ozbrojených složkách státu.

Tyto cíle jsou naplňovány pomocí uvedených postupů, v rámci kterých horolezecký kurz:

- poskytuje žákům odborný pohled na horolezectví a jeho formy a druhy
- seznamuje žáka s historickým vývojem, charakteristikou, vystrojí a výzbrojí pro lezení
- vymezuje právní podmínky pro pohyb ve volné krajině, pro všechny druhy a formy lezení
- při praktické výuce vede žáky k základním bezpečnostním návykům při sebejištění a jištění druhých osob.

7.26.2. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Horolezecký kurz mimo jiné směřuje k tomu, aby žáci získali:

- motivaci k celoživotnímu vzdělávání v oblasti horolezectví
- pozitivní postoj k přírodě a k její ochraně
- důvěru ve vlastní schopnosti, odpovědnost za sebe a za své spolužáky
- pečlivost při přípravě a používání výstroje.

7.26.3. Pojetí výuky (výukové strategie)

- výklad
- ověřování poznatků v řízené diskusi během výkladu
- názorné ukázky - uzlování, jištění, apod.
- ukázky pomocí mediálních nosičů
- praktické vyzkoušení výzbroje a výstroje, uzlování, lezení, slaňování aj.

7.26.4. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá v průběhu kurzu a závěrečné fázi těmito metodami:

- písemné, případně ústní zkoušení z teoretických poznatků
- praktické z uzlování a použití výstroje a výzbroje
- praktické v průběhu lezení a slaňování.

Hodnoceny jsou tyto činnosti:

- hloubka porozumění poznatkům

- schopnost aplikovat naučené poznatky, schopnosti a dovednosti při řešení modelových situací
- schopnost samostatně formulovat naučené poznatky, argumentovat a vytvořit vlastní řešení při nestandardních situacích
- schopnost samostatného lezení, slaňování a jištění.

7.26.5. Přínos kurzu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz zejména na zodpovědné jednání, rozvoj dovedností správně porozumět výkladu a textovým podkladům, dovednost analyzovat a řešit problémy

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- vést žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů, jejich kritickému hodnocení, jejich zpracování a využití ke studiu
- motivovat žáky k rozšiřování vědomostí, prohlubování dovedností a k ochotě se učit a celoživotně vzdělávat
- vést žáky k ověřování výsledků
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k rozvoji dovednosti analyzovat zadání úkolu - problému
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace.

Komunikativní kompetence

- učit žáky vyjadřovat se stručně a srozumitelně, především využívat správně a věcně odborné názvy
- formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých
- vést žáky ke spolupráci při řešení problémů a krizových situací.

Personální a sociální kompetence

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- vést žáky k pochopení významu životního prostředí pro člověka
- vést žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů, vést je k diskusi.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- vést žáky k využívání znalostí pro běžnou praxi

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti
- cílevědomě a zodpovědně se rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

Digitální kompetence

- žák je schopen pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- po zaškolení, případně s dohledem dokáže využívat speciální programové vybavení k výuce.

7.26.6. Aplikace průřezových témat

Stejně jako u klíčových kompetencí platí, že i průřezová témata je možné z velké části zařadit do výuky v rámci střeleckého kurzu.

Občan v demokratické společnosti

- klást důraz na získávání odpovědnosti za svěřeného jednotlivce či skupinu během horolezectví.

Člověk a životní prostředí

- poukázat na správné chování při pohybu ve volné přírodě a na správné zásady při jištění pomocí přírodních prvků.

Člověk a svět práce

- vést žáky k pochopení nutnosti neustálé a soustavné profesní přípravě ve všech oblastech horolezectví a práce s lany.

Informační a komunikační technologie

- upozorňovat na důležitost počítačové gramotnosti pro budoucí profesní o osobní rozvoj, např. při plánování horolezeckého pochodu.

7.26.7. Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky v rámci střeleckého kurzu souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména v těchto oblastech (i s přihlédnutím k odbornému zaměření školy):

- **Biologie** a **ekologie**: principy chování lidského těla při horolezectví a ve velkých výškách, první pomoc, první pomoc při pádech z velkých výšek
- **Fyzika**: princip mechaniky, kladky, volný pád
- **Tělesná výchova a Speciální tělesná výchova**: praktické využití dovedností v oblasti speciální tělesné výchovy, rozvoj generálních motorických schopností
- **Aplikovaná psychologie** - myšlení, vědomí, ovlivnění psychiky ve velkých výškách
- **Český jazyk a literatura** - názvosloví, slovní zásoba
- **Cizí jazyk** - sport, volný čas

7.26.8. Rozpis učiva

HOROLEZECKÝ KURZ	
LEZECKÁ PŘÍPRAVA	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Horolezectví, formy a druhy a jejich historický vývoj • Charakteristika základní výstroje a výzbroje • Základní uzly	• popíše historický vývoj horolezectví • charakterizuje druhy výstroje a výzbroje, zná jejich použití • dovede uvázat základní uzly a umí popsat jejich využití
• Nízké lanové techniky • Překonávání překážek pomocí lana • Základy jištění a sebejištění	• popíše hlavní způsoby jištění a sebejištění a dokáže je aplikovat v praxi • dovede vybrat vhodná místa pro umístění kotvících bodů • chápe princip základního postupného jištění a dokáže ho aplikovat v praxi • zná formy pohybu po různých terénech • charakterizuje druhy výstroje a výzbroje a dovede je vhodně použít

• Základy lezení
  ○ jištění a sebejištění
  ○ výběr kotvících bodů
  ○ zakládání postupné jištění
  ○ pohyb po skále, ledovci, sněhu a umělé stěně
  ○ průmyslové lezení
  ○ výběr vhodné výzbroje a výstroje
	• zná a dovede využít různé druhy slaňování
	• dovede vybrat vhodná místa pro umístění kotvících bodů pro slanění
	• chápe princip sebejištění a dokáže ho aplikovat v praxi
	• dokáže slaňovat v různých netypických polohách těla
	• umí vyrobit improvizovaný sedací úvazek
	• dokáže slaňovat ve volném prostoru
	• zná druhy kladek a jejich využití v praxi v případě záchrany

VZDĚLÁVÁNÍ PRO ZDRAVÍ **BIOLOGIE a EKOLOGIE**	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*

• První pomoc
  ○ úvod do traumatologie, základní pojmy
  ○ kardiopulmonální resuscitace
  ○ záchvat padoucnice, křečové stavy
  ○ dušení
  ○ závažné akutní stavy u dětí
  ○ zasažení elektrickým proudem
  ○ popáleniny a poleptání
  ○ úpal a úžeh
  ○ otravy a uštknutí hadem
	• dokáže poskytnout první pomoc při úrazu, uplatňuje ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku,
	• analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti první pomoci
	• dokáže s dopomocí v modelové situaci prakticky poskytnout první laickou pomoc
	• vysvětlí a popíše chování lidského těla při pádu z velké výšky

○ náhlé břišní příhody • Principy chování lidského těla při pádu z velké výšky	• popíše možná poranění a pokusí se stanovit zásady první laické pomoci
• Vliv vysokohorského prostředí na lidský organismus	• popíše možné vlivy vysokohorského prostředí na lidský organismus • chápe nutnost použití ochranných pomůcek při horolezectví
• Ochrana přírody a krajiny • Právní odpovědnost k péči o životní prostředí	• je si vědom negativního působení pohybu lidí ve volné krajině • má odpovědnost k chování a péči o životní prostředí • zodpovědně vybírá a navrhuje kotvící a jistící prvky a je si vědom možnosti poškození přírody
KONDIČNÍ ČÁST	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Význam pohybu v přírodě pro zdraví • Hygiena, bezpečnost při sportovní činnosti	• uplatňuje základní hygienická pravidla • dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak na ně reagovat
• Rozvoj pohybových schopností	• dovede pod vedením instruktora rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost a obratnost • zvládá základní přechody a orientaci při primárních akrobatických prvcích
• Rozvoj dovedností • Rozvoj motoriky	• ovládá práci s lanem a v rámci hry dokáže v časové tísni využít naučené dovednosti v oblasti uzlování • uplatňuje techniku a základní pravidla lezení a dokáže je využít v netypických situacích a v časové tísni
• Kompenzační cvičení ○ uvolňovací ○ posilovací ○ protahovací ○ relaxační ○ rovnovážná a dechová	• volí vhodná kompenzační cvičení vzhledem k specifickým pohybovým činnostem pro horolezectví • prakticky umí využívat jednotlivá kompenzační cvičení

7.27. Střelecký kurz

Střelecký kurz je zařazen do třetího ročníku v rozsahu 6 vyučovacích dní.

7.27.1. Obecný cíl

Střelecký kurz je odborný, profilující kurz. Primárně směřuje k teoretickému a praktickému seznámení žáků se střelnými zbraněmi. Vzhledem k tomu, že použití zbraně proti osobě, zvířeti či věci je jedním z nejzávažnějších zásahů do práv a svobod, neboť ho může přímo ohrozit na životě a zdraví, je věnována velká pozornost nejenom otázkám práva, ale také bezpečné manipulaci a zacházení se zbraněmi. Tyto cíle jsou naplňovány pomocí uvedených postupů, v rámci kterých střelecký kurz:

- poskytuje žákům odborný pohled na právní podklady pro držení a nošení střelných zbraní, na základě kterého mohou žáci naučené dovednosti aplikovat v praxi
- seznamuje žáka s historickým vývojem, charakteristikou a druhy střelných zbraní a nábojů, pomáhá objasňovat vlastní princip střelby
- vymezuje podmínky pro použití střelné zbraně a následně prezentuje tyto poznatky do praktických příkladů
- vede žáky při praktické výuce k respektu a ostražitosti při manipulaci se zbraněmi a současně odstraňuje panický strach z těchto zbraní.

7.27.2. Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Střelecký kurz mimo jiné směřuje k tomu, aby žáci získali:

- motivaci k celoživotnímu vzdělávání v oblastech zbraní a střeliva
- pozitivní postoj k přírodním vědám ovlivňujícím vlastní střelbu
- důvěru ve vlastní schopnosti, přesnost a pečlivost při manipulaci se zbraněmi a při střelbě.

7.27.3. Pojetí výuky (výukové strategie)

- výklad
- ověřování poznatků v řízené diskusi během výkladu
- názorné ukázky řezů znehodnocených zbraní
- ukázky pomocí mediálních nosičů
- praktické vyzkoušení „sušení“ a ostrá střelba.

7.27.4. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení probíhá v závěrečné fázi kurzu těmito metodami:

- písemné, případně ústní zkoušení z teoretických poznatků před závěrečnými střelbami
- praktické z bezpečné manipulace se střelnou zbraní a municí
- praktické v průběhu ostré střelby.

Hodnoceny jsou tyto činnosti:

- hloubka porozumění poznatkům
- schopnost aplikovat naučené poznatky, schopnosti a dovednosti při řešení modelových situací
- schopnost samostatně formulovat naučené poznatky, argumentovat a vytvořit vlastní řešení při nestandardních situacích

- schopnost ostré střelby z krátké a dlouhé zbraně na statický cíl.

7.27.5. Přínos kurzu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz zejména na zodpovědné jednání, rozvoj dovedností správně porozumět výkladu a textovým podkladům, dovednost analyzovat a řešit problémy.

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- vést žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů, jejich kritickému hodnocení, jejich zpracování a využití ke studiu
- motivovat žáky k rozšiřování vědomostí, prohlubování dovedností a k ochotě se učit a celoživotně vzdělávat
- vést žáky k ověřování výsledků
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k rozvoji dovednosti analyzovat zadání úkolu - problému
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace

Komunikativní kompetence

- učit žáky vyjadřovat se stručně a srozumitelně, využívat správně a věcně odborné názvy
- formulovat a obhajovat své názory, respektovat názory druhých
- vést žáky ke spolupráci při řešení problémů

Personální a sociální kompetence

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- vést žáky k pochopení významu životního prostředí pro člověka
- vést žáky k prezentaci vlastních myšlenek a názorů, vést je k diskusi.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- vést žáky k využívání znalostí pro běžnou praxi
- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti
- cílevědomě a zodpovědně se rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze

Digitální kompetence

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- po zaškolení, případně s dohledem využívat speciální programové vybavení k výuce

7.27.6. Aplikace průřezových témat

Stejně jako u klíčových kompetencí platí, že i průřezová témata je možné z velké části zařadit do výuky v rámci střeleckého kurzu

Občan v demokratické společnosti

- klást důraz na výklad práva a odpovědnosti při držení a nošení střelných zbraní

Člověk a životní prostředí

- poukázat na povinnost a možnosti ekologické likvidace a recyklace střeleckého materiálu

Člověk a svět práce

- vést žáky k pochopení nutnosti neustálé a soustavné profesní přípravě v oblasti teorie a praxe střelecké přípravy i v profesním životě

Člověk a digitální svět

- upozorňovat na důležitost počítačové gramotnosti pro budoucí profesní o osobní rozvoj.

Mezipředmětové vztahy

Obsah výuky v rámci střeleckého kurzu souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména v těchto oblastech (i s přihlédnutím k odbornému zaměření školy):

- **Biologie** a **ekologie**: principy chování lidského těla při zásahu střelou, první pomoc, první pomoc při střelných poraněních
- **Chemie**: výbušniny
- **Fyzika**: přeměna energie, vlnění - základní vlastnosti zvuku, negativní vlivy hluku, ochrana sluchu
- **Dějepis**: strategie boje a využití střelných zbraní
- **Informační** a **komunikační technologie**: grafická znázornění řešených situací, využití moderních forem a speciálního programového vybavení pro nácvik střelby - laserová střelnice apod.,
- **Tělesná výchova a Speciální tělesná výchova**: praktické využití dovedností v oblasti speciální tělesné výchovy
- **Aplikovaná psychologie**: psychologie - myšlení, vědomí, vnímání reality

7.27.7. Rozpis učiva

STŘELECKÝ KURZ	
STŘELECKÁ PŘÍPRAVA	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Zbraně a jejich historický vývoj	• popíše historický vývoj zbraní se zaměřením na zbraně palné

○ charakteristika některých zbraní, hlavní části zbraní	• charakterizuje konstrukce a principy činnosti jednotlivých zbraní
• Zákon o zbraních a střelivu v platném znění • Bezpečnostní opatření při zacházení se zbraněmi	• dovede aplikovat právní normy vztahující se ke zbraním a střelivu • rozlišuje „držení zbraní a střeliva“ a „nošení zbraní a střeliva“ • popíše kategorie zbrojních průkazů a uvede • příklady povinností držitele zbrojního průkazu skupiny a až E
• Teorie střelby • Konstrukce nábojů • Hlavní části náboje do palných zbraní	• aplikuje bezpečnostní opatření a zásady • bezpečné manipulace při zacházení se zbraněmi a střelivem • aplikuje základy teorie střelby při užití střelných zbraní • popíše hlavní části nábojů
• Praktická manipulace se zbraní (suchý nácvik) • Školní střelba • Čištění a údržba zbraní - zásady	• uplatňuje žádoucí návyky a dovednosti v manipulaci se zbraněmi • střílí s požadovanou přesností • dodržuje postupy předepsané při přerušení • střelby a v případě závady na zbrani či střelivu • dovede čistit, udržovat a ukládat zbraně a střelivo
VZDĚLÁVÁNÍ PRO ZDRAVÍ BIOLOGIE a EKOLOGIE	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• První pomoc ○ úvod do traumatologie, základní pojmy ○ první pomoc - kardiopulmonální resuscitace ○ všechny typy krvácení - praktický nácvik ○ cizí tělesa a poranění tělních otvorů ○ pneumotorax - pronikající poranění hrudníku ○ poranění oka ○ střelná poranění • Principy chování lidského těla při zásahu střelou	• dokáže poskytnout první pomoc při úrazu, uplatňuje ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku, • analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti první pomoci • popíše druhy střelných poranění, dokáže v modelové situaci prakticky poskytnout první laickou pomoc • vysvětlí a popíše chování lidského těla při různých druzích zásahu (kostra, svalovina, orgány…)
• Biologie člověka ○ vliv střelby na lidský organismus	• popíše možné vlivy střelby na lidský organismus • chápe nutnost použití ochranných pomůcek při střelbě
• Ochrana přírody a krajiny • Hygienické limity • Právní odpovědnost k péči o životní prostředí - odpadové hospodářství	• je si vědom negativního působení hluku ze střelnice na okolí (na obyvatele a zvířata) a dokáže popsat možné následky • má odpovědnost k chování a péči o životní prostředí

	• navrhuje jakým způsobem a sám cíleně třídí odpad (terče, nábojnice, apod.)
KONDIČNÍ ČÁST	
Učivo	**Žák** *(očekávané výstupy - kompetence žáka)*
• Rozvoj pohybových schopností	• dovede samostatně rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost a obratnost • zvládá přechody a orientaci při složitějších akrobatických prvcích
• Rozvoj dovedností v oblasti speciální tělesné výchovy	• prakticky využívá pádové techniky • uplatňuje návyky a zásady sebeobrany s využitím krátkých a dlouhých střelných zbraní • uplatňuje návyky a zásady sebeobrany proti napadení a hrozbě krátkou nebo dlouhou střelnou zbraní